

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی ۱

گروه آزمایشی علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه
روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه
تعداد کل پرسشها: ۸۰		مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه		

مرحله ۱۷

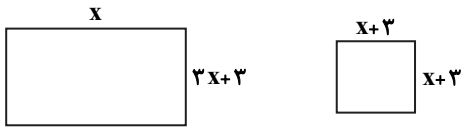
دفترچه شماره ۱

همچنین، شما می توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی آزمون را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، آزمونک‌ها، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه‌دو به آدرس gozine2.ir شوید. در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

۱- اگر مساحت دو شکل زیر با هم برابر باشد، محیط مستطیل کدام است؟

- ۲۴ (۱)
- ۱۲ (۲)
- ۱۵ (۳)
- ۳۰ (۴)

۲- مجموع جواب‌های معادله $\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} = \frac{1}{x+2}$ کدام است؟

- ۲ (۴)
- ۱ (۳)
- ۲ (۲)
- ۱ (۱)

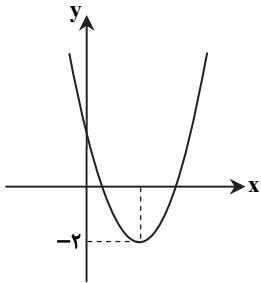
۳- تابع خطی f از نقطه (-۱, ۷) عبور کرده و f(۱) = -۱ است. در این صورت f(۰/۱) - f(-۰/۱) کدام است؟

- ۰/۴ (۴)
- ۰/۸ (۳)
- ۰/۸ (۲)
- ۰/۴ (۱)

۴- اگر رابطه $f = \{(1, a^2 - 3a), (-2, 3), (1, 10), (a, 4)\}$ یک تابع باشد، a کدام است؟

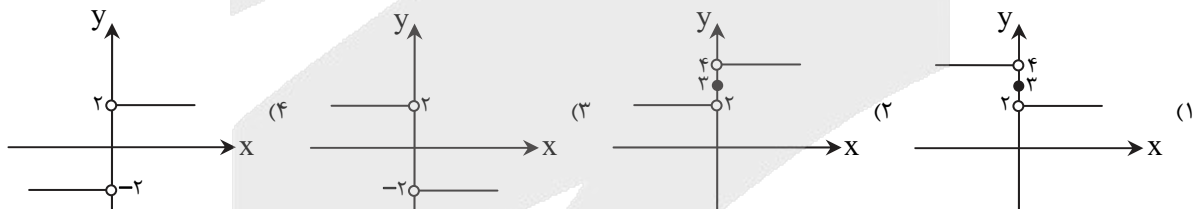
- ۵ و ۲ (۴)
- ۵ فقط (۳)
- ۲ فقط (۲)
- ۵ و -۲ (۱)

۵- اگر نمودار سهمی $y = x^2 + mx + 2$ به صورت روبه‌رو باشد، مقدار m کدام است؟

- ۴ (۱)
- ۲ (۲)
- ۲ (۳)
- ۴ (۴)

۶- اگر $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ و تابع علامت (Sign(x)) باشد، نمودار (f-g)(x) کدام است؟ $f(x) = 3$

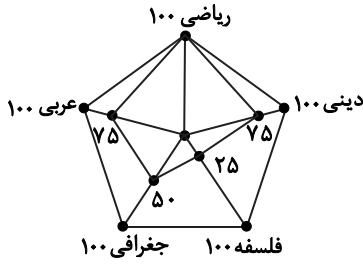
۷- مقدار تابع $f(x) = \lfloor x \rfloor + \lfloor -x \rfloor$ به ازای $x = -\pi$ کدام است؟ [] نماد جزء صحیح است.

- صفر (۴)
- ۶ (۳)
- ۸ (۲)
- ۷ (۱)

محل انجام محاسبات

۸- نمودار راداری نمرات ۵ درس مختلف علی در مقابل آمده است انحراف معیار نمرات دروس علی کدام است؟ (ماکسیمم نمره تمام دروس برابر ۲۰ است.)

۲۶ (۱)

۲۷ (۲)

$\sqrt{26}$ (۳)

$\sqrt{27}$ (۴)

۹- در نمودار جعبه‌ای داده‌های « ۲۰, ۱۳, ۶, ۱۰, ۱۴, ۲۵, ۳۰, ۲۱, ۱۷ » مقدار تقریبی انحراف معیار داده‌های داخل جعبه کدام است؟

۳ / ۶ (۴)

۳ / ۲ (۳)

۲ / ۸ (۲)

۲ / ۶ (۱)

۱۰- در یک منطقه ۲۴۰۰ نفر از افراد ۱۶ ساله و بیشتر شاغل و ۶۰۰ نفر از افراد ۱۶ ساله و بیشتر جویای کار هستند. در این منطقه حداقل چند شغل باید ایجاد شود تا نرخ بیکاری ۵ درصد کاهش یابد؟

۴۵۰ (۴)

۳۵۰ (۳)

۲۵۰ (۲)

۱۵۰ (۱)

۱۱- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، به کمک جدول، در کدام حالت ارزش گزاره $(p \vee q) \wedge (p \Rightarrow q)$ نادرست است؟

(۲) p درست و q نادرست باشد.

(۱) p و q هر دو درست باشند.

(۴) p و q هر دو نادرست باشند.

(۳) p نادرست و q درست باشد.

۱۲- دانش‌آموزی گزاره « $a < b \Rightarrow ac < bc$ » را که a, b, c و اعداد حقیقی‌اند، به صورت زیر ثابت کرده است. ایراد استدلال او در کدام مرحله است؟ (فرض: $a < b$)

مرحله ۱: طرفین را با c جمع می‌کنیم. $a + c < b + c$

مرحله ۲: طرفین را در c ضرب می‌کنیم. $c(a + c) < c(b + c)$

مرحله ۳: c را در پرانتزها ضرب می‌کنیم. $ac + c^2 < bc + c^2$

مرحله ۴: c^2 را از طرفین حذف می‌کنیم. $ac < bc$

مرحله ۴ (۴)

مرحله ۳ (۳)

مرحله ۲ (۲)

مرحله ۱ (۱)

۱۳- به چند طریق می‌توان از میان ۵ زن و شوهر (ده نفر) که در یک ساختمان زندگی می‌کنند، ۶ نفر انتخاب کرد که فقط یک زن و شوهر، بین آنها باشد؟

۱۱۰ (۴)

۸۰ (۳)

۷۰ (۲)

۲۱۰ (۱)

۱۴- ۵ نفر شامل علی و امیر می‌خواهند در کنار هم یک عکس یادگاری بگیرند. با چه احتمالی در عکس، امیر و علی کنار هم نیستند؟

۰ / ۷ (۴)

۰ / ۶ (۳)

۰ / ۵ (۲)

۰ / ۴ (۱)

۱۵- از بین ۴ دانش‌آموز رشته انسانی و ۳ دانش‌آموز رشته تجربی و ۳ دانش‌آموز رشته ریاضی، می‌خواهیم یک گروه ۲ نفری انتخاب کنیم. با چه احتمالی این دو نفر از دو رشته متفاوت‌اند؟

$\frac{11}{15}$ (۴)

$\frac{32}{45}$ (۳)

$\frac{31}{45}$ (۲)

$\frac{2}{3}$ (۱)

۱۶- جمله هفتم دنباله $b_n = n^2 - 2n$ با جمله چندم دنباله $\begin{cases} a_{n+2} = a_{n+1} + a_n \\ a_1 = a_2 = 1 \end{cases}$ برابر است؟

دهم (۴)

نهم (۳)

هشتم (۲)

هفتم (۱)

محل انجام محاسبات

۱۷- در یک دنباله حسابی، مجموع چهار جمله اول، ۳۸ و مجموع سه جمله بعدی آن، ۶۰ است. جمله دهم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۳۱ (۲) ۳۲ (۳) ۳۳ (۴) ۳۴

۱۸- جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $a_n = 3 \times (-1)^n \times 2^{n-1}$ است. مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

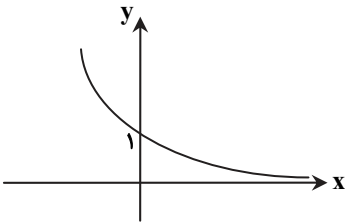
- (۱) -۵۱۱ (۲) ۵۱۱ (۳) ۱۰۲۳ (۴) -۱۰۲۳

۱۹- مقدار x^{-1} از تساوی $8^{x+1} \times 4^{2x} = (0.5)^x (0.25)^{2x}$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $-\frac{1}{4}$ (۴) -۴

۲۰- شکل روبه‌رو نمودار تابع نمایی $f(x) = a^x$ است. اگر این تابع، خط $y = 1 - 4x$ را در نقطه‌ای به طول -۲ قطع کند، مقدار $f(1)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) $\frac{1}{3}$
(۳) $\frac{1}{4}$
(۴) $\frac{1}{5}$

۳۰'

ادبیات اختصاصی

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۲۱- کدام موارد، از ویژگی‌های نثر فارسی در «سبک عراقی» هستند؟

- (الف) حذف افعال به قرینه
(ب) استفاده از ترکیبات ساده و روان
(ج) دوری از مترادف‌ها و توصیفات (ایجاز)
(د) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
(ه) کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن
- (۱) «الف» - «ج» - «د» (۲) «ب» - «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» - «ه» (۴) «الف» - «د» - «ه»

۲۲- کدام گزینه مصداقی از عوامل پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- (۱) سلطان محمود غزنوی در سال ۳۹۲ ه. ق به هندوستان حمله برد و تا سال ۴۱۶ ه. ق چندین جنگ کرد.
(۲) خواجه نظام الملک طوسی، وزیر آلپارسلان سلجوقی، مدارس برای آموزش علوم و فنون در شهرهایی مانند بغداد و اصفهان تأسیس کرد.
(۳) طغرل، پادشاه سلجوقی، شهر ری را آباد کرد و آن را به‌عنوان پایتخت برگزید.
(۴) منوچهری، شاعر قرن پنجم، حمایت عصری، ملک‌الشعرای دربار مسعود غزنوی را جلب کرد و به دربار غزنه راه یافت.

۲۳- توضیح مقابل کدام نویسنده نادرست است؟

- (۱) سیمین دانشور: اولین تجربه داستانی او «آتش خاموش» است.
(۲) سلمان هراتی: مجموعه «دری به خانه خورشید» او ویژه نوجوانان است.
(۳) سید مهدی شجاعی: «بدوک» از فیلم‌نامه‌های او و «جای پای خون» از داستان‌های اوست.
(۴) علی موسوی گرم‌رودی: شعرهای سپید او قابل توجه است و «صدای سبز» یکی از آثار اوست.

محل انجام محاسبات

۲۴- با توجه به ویژگی‌های سبکی، کدام بیت در «سبک هندی» سروده شده است؟

- (۱) به قانعی که همه کون بوریا پنداشت
 (۲) می‌دهد تشریف هیبت عاجزان را اتفاق
 (۳) برخاسته هنگام سپیده نفس گل
 (۴) پادشاه عشق بر ملک خرد تا دست یافت

۲۵- حوزة ادبی چند اثر درست است؟

«بهار (روزنامه‌نگاری) - داستان باستان (تحقیقات ادبی و تاریخی) - سرگذشت حاجی بابای اصفهانی (ترجمه) - شمس و طغرا (نمایشنامه‌نویسی) - نوبهار (روزنامه‌نگاری)»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۶- کدام گزاره با توجه به «دوره بازگشت» درست است؟

- (۱) تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس یکی از عوامل ایجاد نهضت بازگشت است.
 (۲) «گنجینه نشاط» از آثار منظوم «نشاط اصفهانی» است و او در غزل و قصیده مهارت داشت.
 (۳) هدف تأسیس «انجمن ادبی نشاط»، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن بود.
 (۴) سروش اصفهانی و صبای کاشانی از قصیده‌سرایانی بودند که به سبک خراسانی در دوره بازگشت شعر می‌سرودند.

۲۷- صاحب چند اثر درست است؟

«عین الحیات (علی بن حسین واعظ کاشفی) - جامع التواریخ (رشیدالدین فضل‌الله) - احسن التواریخ (حسن بیگ روملو) - عباس‌نامه (شیخ بهایی) - جامع عباسی (وحید قزوینی) - عشاق‌نامه (فخرالدین عراقی) - صد پند (عبید زاکانی)»

- (۱) شش (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۲۸- صاحب کدام اثر و شعر یکسان نیست؟

- (۱) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
 (۲) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
 (۳) هوای خود چو نهادم رضای او چو گزیدم
 (۴) به نام خداوند بینش نگار
- قفسم برده به باغی و دلم شاد کنی (تاریخ تطوّر نظم فارسی)
 خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ (منشآت)
 جهان و هرچه در او جز به کام خویش ندیدم (گنجینه نشاط)
 خردآفرین، آفرینش‌نگار (خداوندنامه)

۲۹- کدام ابیات «لف و نشر» دارند؟

- (الف) با جوانی سرخوش است این پیر بی‌تدبیر را
 (ب) سایه‌ام از تیره‌روزی لیک در ایوان چرخ
 (ج) زلف و رخسارت نشان از کفر و از ایمان دهند
 (د) شود زیادت شادی و غم شود نقصان
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «د»

۳۰- در همه ابیات زیر، یکی از آرایه‌های «ایهام، جناس تام یا تلمیح» وجود دارد، به جز

- (۱) ای آنکه گرفته‌ای به دستان داستان
 (۲) بر سر خوان هوس عمری است مهمان خودیم
 (۳) تو مپندار که دور از تو اگر خاک شوم
 (۴) طالب لعل توام کان که به ظلمات افتاد

۳۱- آرایه‌های «مجاز، تشبیه، کنایه، استعاره مصرحه و استعاره مکنیه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) کسی که روی تو دیده است از او عجب دارم
 (ب) چو بر ولایت دل دست یافت لشکر عشق
 (ج) به بوی زلف تو با باد عیش‌ها دارم
 (د) خلاص بخش خدایا همه اسیران را
 (ه) ز دست عشق تو هر جا که می‌روم دستی
- (۱) «ب» - «د» - «ه» - «الف» - «ج» (۲) «الف» - «ب» - «ج» - «د» - «ه» (۳) «ه» - «د» - «ج» - «ب» - «الف» (۴) «الف» - «ب» - «ه» - «د» - «ج»

۳۲- در کدام گزینه همه آرایه‌های «تناقض، اسلوب معادله، مراعات نظیر و حس آمیزی» وجود دارند؟

- (۱) حلاوت سخن تلخ را ز عاشق پرس
 (۲) مناسب لب لعلت حدیث بایستی
 (۳) اهل دل را از لب شیرین جانان چاره نیست
 (۴) می‌برند از بوستان دامان پرگل بی‌غمان
- ز ماهیان بطلب طعم آب دریا را
 جواب تلخ بدیع است از آن دهان ای دوست
 طوطی خوش‌نغمه را از شگرتان چاره نیست
 عاشق بی‌دل دعای باغبان را می‌برد

۳۲- آرایه مقابل کدام ابیات درست است؟

- (الف) چنان شد روشنی در دهر ناپیدا که در دیده
 (ب) بس که شد از شور عشقت آه گرمم شعله‌ریز
 (ج) مرنج حافظ و از دلبران حفاظ مجوی
 (د) بدم گفتمی و خرسندم عفاک‌الله نکو گفتمی
 (ه) تیری که زدی بر دلم از غمزه خطا رفت
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ه»

۳۴- آرایه مقابل چند گزینه درست است؟

- (الف) اگرچه تیشه من کوه را ز پا آورد
 (ب) چهره کھسار لعلی از فروغ لاله نیست
 (ج) دریغ و درد که شق‌القمر سرش گردید
 (د) شکر خدای بود که آن بت وفا نکرد
- (۱) یک (۲) دو

۳۵- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه تماماً درست آمده است؟

چو شمع از گردن تسلیم من بی‌امتحان مگذر

(۱) ایهام تناسب - تشبیه - واج‌آرایی

(۳) کنایه - مجاز - سجع

۳۶- آرایه‌های مقابل کدام گزینه تماماً درست هستند؟

- (۱) بی نمکدان عقیق لب شورانگیزت
 (۲) گناه از دیده کرد اول چرا تهمت نهم بر دل
 (۳) هر که زین گنبد گردنده کناری نگرفت
 (۴) در ساحری اگر ز جهان بر سر آمده است

۳۷- الگوی حروف اصلی قافیه در کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) آنکه از خود برد خداوندش
 (۲) چو شد گنج نوشیروان ساخته
 (۳) بگو می‌گفت چاکر بندگیتان
 (۴) مخور غم تا به شادی می‌توان خورد

۳۸- قافیه چند بیت نادرست است؟

- (الف) بنده او جمله کروبیان
 (ب) حکمت ابداع همه ممکنات
 (ج) خوش است در چارده شب ماه دیدن
 (د) ماییم قلندران معنی
 (ه) در علم خدا سخنورانیم
- (۱) یک (۲) دو

۳۹- پایه‌های آوایی کدام بیت به شیوه متفاوتی جدا می‌شوند؟

- (۱) از پا نشیند ای کاش محمل کش هوس‌ها
 (۲) به نعمت‌ها رسند آن‌ها که ورزیدند نیکی‌ها
 (۳) گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل
 (۴) تا خار غم عشقت آویخته در دامن

۴۰- نشانه‌های هجایی کدام مصراع در مقابل آن درست است؟

- (۱) سخن با ماه می‌گویم پری در خواب می‌بینم: U / --- U / --- U / --- U / ---
 (۲) چو در گلزار اقبالش خرامانم بحمدالله: --- U / --- U / --- U / --- U / ---
 (۳) بدان‌سان سوخت چون شمع که بر من: U / --- U / --- U / --- U / ---
 (۴) فلک در خون جانم رفت و ما در خون دل: --- U / --- U / --- U / --- U / ---

- چراغم روشنی از ظلمت زندان من گیرد (متناقض‌نما)
 تیره سازد دود آهم انجم و افلاک را (لف و نشر)
 گناه باغ چه باشد چو این گیاه نرست (تلمیح)
 سگم خواندی و خشنودم جزاک‌الله کرم کردی (تضمین)
 تا باز چه اندیشه کند رای صوابت (تضاد)
- (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «د»

- هنوز گردش گردون به کام پرویز است (تلمیح)
 از شرار تیشه ما آتشین‌رنگ است کوه (مرعات نظیر)
 شهی که نیز، ز اعجاز اوست شق‌قمر (تضمین)
 باشد که توبه‌ای بکند بت پرست ما (تلمیح)
- (۳) سه (۴) چهار

ز هر عضوم سری بردار و بر دوشم گذار امشب

(۲) ایهام - کنایه - تلمیح

(۴) مجاز - ایهام - تشبیه

- آتشی در دل بریان کباب افتاده (ایهام تناسب - جناس)
 و از دل در وجود آمد چه تاوان است بر دیده (جناس تام - استعاره)
 چون مه نو به همه شهر شد انگشت‌نمای (کنایه - استعاره)
 گاوی است پیش آهویت این لحظه سامری (تلمیح - تناقض)

تا توانی به خود می‌بندش
 ز خاکش به گردون برافراخته
 که بسا در سعادت زندگیتان
 غم دور فلک تا کی توان خورد

مجلس او مجلس روحانیان
 سر وجود همه کائنات
 در آن دم نفخه صوری دمیدن
 در لنگر خوش هوای دنیوی
 گسسته‌ترده مصطلح نخوانیم

(۳) سه (۴) چهار

زین کاروان شنیدیم نالیدن جرس‌ها
 به شدت‌ها رسند آن‌ها که بشکستند پیمان‌ها
 با یاد تو افتادم، از یاد بردت آن‌ها
 کوتاه‌نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها

۴۱- وزن کدام گزینه «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است؟

- (۱) با مشربی ز ملک سلیمان وسیع تر
- (۲) رخزرد و کبودجامه، خورشید منیر
- (۳) صائب نرسیدند به سرمنزله مقصود
- (۴) رفتم ز جهان برون در اندوهت

۴۲- در کدام گزینه اختیارات شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن و ابدال» وجود دارد؟

- (۱) دست گیرید در این واقعه کافتاد مرا
- (۲) راز من جمله فروخواند بر دشمن و دوست
- (۳) هرگز از روی جوانی نشدم یک دم شاد
- (۴) بر سر کوی تو چون خواجو اگر خاک شوم

۴۳- در کدام گزینه «اختیار وزنی و اختیار زبانی» هر دو وجود دارند؟

- (۱) تا برآمد فتنه زلف و رخسار
- (۲) من تو نگشتم که به هر خرده‌ای
- (۳) نرگس مست تو هشیارترین مرغی را
- (۴) چون دست ز عشق بر سر آوردم

۴۴- نام وزن کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) من روا دارم که کام من برآید
- (۲) بگیر آن خانه تا ظاهر ببینی
- (۳) بگو تا دمی خرقه بازی کنم
- (۴) گویی برآمد گاه خواب اندر دل شب آفتاب

۴۵- با توجه به عروض و قافیه، کدام گزینه در مورد رباعی زیر درست است؟

ای آنکه چو آفتاب فرد است بیا
عالم بی تو غبار و گرد است بیا

- (۱) ابیات را نمی‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد.
- (۲) بیت دوم ابدال وجود دارد.
- (۳) دو تغییر مصوت در دو بیت به کار رفته است.
- (۴) حرف روی قافیه «ت» است.

۴۶- مفهوم بیت زیر از کدام گزینه برداشت نمی‌شود؟

گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید

- (۱) تشنه بادیه را هم به زلالی دریاب
- (۲) گر بود شوق حرم بعد منازل سهل است
- (۳) به بوی آنکه شبی در حرم بیاسایند
- (۴) ای بادیه هجران تا عشق حرم باشد

۴۷- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی بیشتری دارد؟

شد آن زمانه که شعرش همه جهان بنوشت

- (۱) اینک شعری چنان که لایق من بود
- (۲) نگیری شهریار از شعر شیرین روان گفتن
- (۳) زرع را چون رسد و قوت درو
- (۴) شهریارا تو به شمشیر قلم در همه آفاق

۴۸- کدام موارد به ترتیب با مصراع اول و دوم بیت زیر تناسب مفهومی دارند؟

سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی

- (الف) تنها شادی مانده در این خانه
- (ب) کشت شب سیه مرا، کرد فراق بسملم
- (ج) بی فایده است قرص خواب آور، من
- (د) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج»

در چشم تنگ مور به سر می‌بریم ما
سرگشته ذره غبار در تو
تا پای به دامن نکشیدند عزیزان
کاندوه تو در جهان نمی‌گنجد

که نمادست کنون طاقت بیداد مرا
اشک از این واسطه از چشم بیفتاد مرا
مادر دهر ندانم به چه می‌زاد مرا
به نسیم تو مگر زنده کند باد مرا

عافیت را کس به کس می‌نشمرد
گه به فلان گاه به بهمان شوم
سینه چون نار کند چهره چو نارنج کند
از دست شدی و سر برآوردی

ور فرو خواهد شدن جانم به جانست (رمل مسدس سالم)
که خلق عالم و عالم سراب است (هزج مسدس محذوف)
به می دلخ خود را نمازی کنم (مقارب مثنی سالم)
آن دم کز آه صبح تاب آتش زخم افلاک را (رجز مثنی سالم)

بیرون تو برگ و باغ زرد است بیا
این مجلس عیش بی تو سرد است بیا

- (۱) بیت دوم ابدال وجود دارد.
- (۲) در بیت دوم ابدال وجود دارد.
- (۳) حرف روی قافیه «ت» است.
- (۴) حرف روی قافیه «ت» است.

چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

به امیدی که در این ره به خدا می‌داری
هجر در راه حقیقت نکند منع وصال
هزار بادیه سهل است اگر بپیمایند
عشاق نیندیشند از خار مغیلات

شد آن زمانه که او شاعر خراسان بود

لفظی همه خوب و هم به معنی آسان
که از آب بقا جویند عمر جاودانی را
نخرامند چنان که سبزه نرو
به خدا ملک دلی نیست که تسخیر نکردی

چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی

هر شب با اندوه تو هم آغوشی است
طرفه مؤذنی که او بانگ نماز می‌دهد
تنها با شب‌بخیر تو می‌خواهم
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «د»

۴۹- کدام گزینه با شعر زیر هم‌تصویر است؟

«نه / این برف را / سر بازاستان نیست / برفی که بر ابرو و موی ما می‌نشیند»

- (۱) طی شد ایام جوانی از بناگوش سفید
 (۲) موی سپید را فلکم رایگان نداد
 (۳) مخند ای نوجوان زنه‌ار بر موی سفید ما
 (۴) شد از فشار گردون مویم سپید و سر زد

۵۰- کدام رباعی با بیت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

هان ای دل عبرت‌بین از دیده عبر کن هان

ایوان مداین را آیینۀ عبرت دان

- (۱) این کوزه که آب‌خواره مزدوری است
 هر کاسه می که بر کف مخموری است
 (۲) ای چرخ فلک خرابی از کینه توست
 ای خاک اگر سینه تو بشکافند
 (۳) این کهنه‌رباط را که عالم نام است
 بزمی ست که وامانده صد جمشید است
 (۴) آن قصر که جمشید در او جام گرفت
 بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر
- از دیده شاهی و دل دستوری است
 از عارض مستی و لب مستوری است
 بی‌دادگری شیوه دیرینه توست
 بس گوهر قیمتی که در سینه توست
 و آرامگه ابلق صبح و شام است
 قصری ست که تکیه‌گاه صد بهرام است
 آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت
 دیدی که چگونه گور بهرام گرفت

۱۳'

علوم اجتماعی

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۵۱- به ترتیب هریک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارند؟

- زوال عقلانیت ذاتی
- تقسیم کار گسترده
- قالب ظهور بایدها و نبایدهای اجتماعی در جهان اجتماعی
- طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت

- (۱) گسترش دانش اهداف و ارزش‌ها - نگاه طولی به تاریخ بشر - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - فرهنگ اساطیری
 (۲) گسترش دانش وسایل - جوامع مکانیکی - فرصت‌ها و محدودیت‌ها - فرهنگ سکولار
 (۳) از دست رفتن دانش وسایل - نگاه خطی به تاریخ بشر - حقوق و تکالیف افراد - فرهنگ سکولار
 (۴) از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها - جوامع ارگانیکی - حقوق و تکالیف افراد - فرهنگ اساطیری

۵۲- کدام گزینه از ویژگی‌های جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، محسوب نمی‌شود؟

- (۱) ما راهی برای داوری درباره درست یا نادرست بودن عقاید و ارزش‌های اجتماعی نداریم - عقاید و ارزش‌های اجتماعی صرفاً در قلمرو آرمانی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند.
 (۲) ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن ارزش‌ها و عقاید را بشناسیم - نمی‌توان از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن گفت.
 (۳) علوم مبتنی بر عقل و وحی، ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند - ما راهی برای داوری درباره حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها نداریم.
 (۴) ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم - عقل و وحی به‌عنوان دو روش علمی معتبر نیستند.

۵۳- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن، یعنی متفکران پسامدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که»

- (۱) علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت به حساب می‌آید و تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر معتبر محسوب نمی‌شدند.
 (۲) سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند، اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشتند.
 (۳) هویت روشنگرانۀ علم تجربی مورد تردید قرار گرفته بود و تردید در روشنگری به‌منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.
 (۴) تمامی روش‌های مواجهه با علم، مورد تردید جدی قرار گرفته بود و پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها محسوب می‌شد.

۵۴- به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام نوع از فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی اشاره دارد؟

■ همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه

■ تدوین رساله‌های جهادیه

■ اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت

■ جنبش تنباکو

- (۱) مقاومت منفی - مقاومت منفی - فعالیت رقابت‌آمیز - فعالیت رقابت‌آمیز
(۲) مقاومت منفی - فعالیت رقابت‌آمیز - فعالیت رقابت‌آمیز - تغییر ساختار سیاسی
(۳) انقلاب اجتماعی - مقاومت منفی - انقلاب اجتماعی - فعالیت رقابت‌آمیز
(۴) انقلاب اجتماعی - فعالیت رقابت‌آمیز - انقلاب اجتماعی - تغییر ساختار سیاسی

۵۵- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

■ طبیعتاً فراهم کردن زمینه همدلی و همراهی انسان‌ها به افزایش فهم متقابل انسان‌ها و جوامع از یکدیگر خواهد انجامید.

■ علوم انسانی ظرفیت داوری درباره علوم اجتماعی و شاخه‌های آن را دارند.

■ شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی موضوعی نیست که بشود در خود علوم طبیعی به آن پرداخت.

■ علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست (۲) درست - درست - درست - نادرست (۳) نادرست - نادرست - درست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۵۶- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی در رویکرد تبیینی به تدریج به چه نتایجی منجر می‌شود؟

(۱) به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند - افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت می‌کنند.

(۲) دیگر نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک ردیلت اخلاقی است - به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(۳) دیگر نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک ردیلت اخلاقی است - موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

(۴) افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت می‌کنند - موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۵۷- به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام یک از رویکردهای جامعه‌شناسی اشاره دارد؟

■ با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند.

■ با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن‌ها را به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.

■ یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌داند.

■ صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.

- (۱) تفسیری و تبیینی - انتقادی - انتقادی
(۲) تفسیری و تبیینی - تفسیری و تبیینی - تفسیری - انتقادی

- (۳) تبیینی - تفسیری و تبیینی - تفسیری - تفسیری
(۴) تبیینی - تبیینی - انتقادی - تفسیری

۵۸- به ترتیب هریک از عبارات زیر به کدام نگاه و رویکرد اشاره دارد؟

■ دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرند.

■ نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق

■ هویت‌های خرد، محلی و فردی را مورد تأکید و توجه قرار می‌دهد.

■ «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالاخْتِلافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَ اَلْوَانِكُمْ اِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ»

(۱) رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی - مدل عدالت اجتماعی - پست‌مدرن - تعارف هویت‌ها

(۲) طرفداران قشربندی اجتماعی - مدل عدالت اقتصادی - پست‌مدرن - تعارف هویت‌ها

(۳) مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - تنازع هویت‌ها - الگوی تکثرگرا

(۴) رویکرد اول به نابرابری اجتماعی - رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی - تنازع هویت‌ها - الگوی تکثرگرا

۵۹- کدام گزینه به ترتیب عبارات درستی در ارتباط با مدینه فاضله، فاسقه و ضاله آورده است؟

(۱) جامعه آرمانی مورد نظر فارابی است - جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید - با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

(۲) علم در مدینه فاضله، به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد - در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد - در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

(۳) جامعه‌ای است که در مقابل جامعه جاهله شکل می‌گیرد - در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند - دانش ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد، اما علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

(۴) جامعه‌ای که بر محور علم سازمان یافته باشد - در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل می‌گیرد - نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله تحریف می‌گردند.

۶۰- کدام گزینه دوره زمانی هریک از عبارات زیر را به درستی آورده است؟

- اقوام ایرانی در عقاید و ارزش‌های آئین زرتشت، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- تحولات هویتی جهان غرب پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام بپیوندند.
- شکل عقل‌گرایانه روشنگری

■ بحران معرفت‌شناختی غرب با افول حس‌گرایی

- (۱) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام - طی جنگ‌های صلیبی - قرون هفدهم و هجدهم میلادی - پایان قرن بیستم
- (۲) هویت ایرانی بعد از ظهور اسلام - پس از جنگ‌های صلیبی - قرون هفدهم و هجدهم میلادی - نیمه اول قرن بیستم
- (۳) هویت ایرانی قبل از رویارویی با غرب - طی جنگ‌های صلیبی - قرون هجدهم و نوزدهم میلادی - پایان قرن بیستم
- (۴) هویت ایرانی بعد از رویارویی با غرب - پس از جنگ‌های صلیبی - قرون هجدهم و نوزدهم میلادی - نیمه اول قرن بیستم

۶۱- پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- بخش حق جهان اجتماعی چه ویژگی‌هایی دارد؟
- مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد را چه می‌نامند؟
- منظور از ساختار اجتماعی چیست؟
- بازه زمانی لیبرالیسم اولیه کدام است؟

- (۱) مورد پذیرش همه فرهنگ‌ها و مطابق با نظام آفرینش است - اقناع - ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی - قرن هفدهم و هجدهم
- (۲) از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان است - کنترل اجتماعی - ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی - قرن هجدهم و نوزدهم
- (۳) از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان است - اقناع - چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف - قرن هجدهم و نوزدهم
- (۴) مورد پذیرش همه فرهنگ‌ها و مطابق با نظام آفرینش است - کنترل اجتماعی - چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف - قرن هفدهم و هجدهم

۶۲- به ترتیب پیامد هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- نوشتن کتاب بازگشت به خویشتن
- وابستگی کشورهای استعمارزده
- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی
- تکیه بر شعار آزادی در لیبرالیسم اولیه

- (۱) فهم فطرت و خویشتن الهی انسان - نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی - تثبیت مرجعیت علمی غرب - نادیده گرفتن عدالت
- (۲) فهم فطرت و خویشتن الهی انسان - ایجاد امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر - تثبیت مرجعیت علمی غرب - شکل‌گیری چالش فقر و غنا در کشورهای غربی
- (۳) نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی - عمیق‌ترین تأثیر در توزیع فرهنگ غرب در جهان - پدید آمدن بحران اقتصادی
- (۴) نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - ایجاد امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر - عمیق‌ترین تأثیر در توزیع فرهنگ غرب در جهان - باز شدن راه استثمار برای صاحبان ثروت

۶۳- به ترتیب عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارند؟

- فهم میزان اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی یا اثرپذیری از آنها
- با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به‌عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی رایج شدند.
- فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.
- اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی

- (۱) فهم معنای پدیده‌های اجتماعی - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - فرهنگ سلطه - استعمار
- (۲) فایده تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - فرهنگ سلطه - استعمار
- (۳) فایده تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به عینی و ذهنی - تأثیر نظام فرهنگی بر نظام اقتصادی - فرهنگ استکبار - امپریالیسم
- (۴) فهم ارزش پدیده‌های اجتماعی - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام فرهنگی - فرهنگ استکبار - امپریالیسم

۶۴- بازه زمانی هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- ایجاد نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا
- انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش
- پیدایش ناسیونالیسم
- ابن‌خلدون و روش او در علوم اجتماعی

- (۱) انقلاب اسلامی ایران - اواخر قرن بیستم - بعد از رنسانس - چهارصد سال قبل از کنت
- (۲) انقلاب اسلامی ایران - قرن بیستم - بعد از رنسانس - قرون وسطی
- (۳) انقلاب مشروطه - اواخر قرن بیستم - شکل‌گیری دولت ملت‌ها - قرون وسطی
- (۴) انقلاب مشروطه - قرن بیستم - شکل‌گیری دولت ملت‌ها - چهارصد سال قبل از کنت

۶۵- کدام گزینه عبارات درستی در ارتباط با مفاهیم زیر آورده است؟

- اعتباری بودن نظم جهان اجتماعی
- فرهنگ جهانی
- تعهد و مسئولیت در فرهنگ جهانی
- تأکید بر روش علوم به جای موضوع

- (۱) جهان اجتماعی و نظم آن با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد- فرهنگی که آرمان‌ها و ارزش‌هایش برای قوم و گروه خاصی است- زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم می‌آورد- کسانی که غیر از علوم تجربی، سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.
- (۲) جهان‌های اجتماعی را می‌توان به دلیل تنوع لایه‌های عمیق آن‌ها به انواع متفاوتی تقسیم کرد- فرهنگی که آرمان‌ها و ارزش‌هایش برای قوم و گروه خاصی نیست- به فرهنگ جهانی قدرت دفاع از هویت خود را می‌دهد- کسانی که غیر علوم تجربی، سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.
- (۳) جهان اجتماعی و نظم آن با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد- زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم می‌آورد- افرادی که روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی را می‌توان به دلیل تنوع لایه‌های عمیق آن‌ها به انواع متفاوتی تقسیم کرد- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد- به فرهنگ جهانی قدرت دفاع از هویت خود را می‌دهد- افرادی که روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

۱۲'

روان‌شناسی

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۶۶- کدام مورد در سطح بالاتری از شناخت قرار دارد؟

- (۱) نظر دادن در مورد درستی رفتار یک مادر با فرزندش
(۲) پیدا کردن راه‌حل مناسب برای رفع اختلاف بین دو دوست
(۳) اثبات وجود خدا از طریق کنار هم قرار دادن دلایل منطقی
(۴) به‌خاطر آوردن جواب سؤالات تستی در آزمون سراسری

۶۷- زمانی که در مورد حافظه عبارات زیر را بیان می‌کنیم، به کدام هدف علم روان‌شناسی دست یافته‌ایم؟

- (الف) حافظه دارای مراحل رمزگردانی، ذخیره‌سازی یا اندوزش و بازیابی یا به‌خاطر آوردن اطلاعات می‌باشد.
(ب) دانش آموزی که می‌خواهد حافظه قوی داشته باشد، نباید بین یادگیری مطالب و مرور آن‌ها بیش از ۶ تا ۷ ساعت فاصله بیندازد.
(ج) افرادی که از روش‌های چندحسی در مطالعه مطالب استفاده می‌کنند، عملکرد بهتری در حافظه نشان می‌دهند.
(د) مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی با موارد جدید است.

- (۱) توصیف- کنترل- تبیین- پیش‌بینی
(۲) توصیف- کنترل- پیش‌بینی- تبیین
(۳) پیش‌بینی- تبیین- توصیف- کنترل
(۴) پیش‌بینی- تبیین- کنترل- توصیف

۶۸- با توجه به حدیث پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در رابطه با مراحل رشد انسان، رفتار کدام‌یک از والدین زیر درست نیست؟

- (۱) امیر ۱۷ ساله است و والدین او اجازه می‌دهند رشته‌ای که خودش دوست دارد را در دانشگاه انتخاب کند.
(۲) نسرین ۹ ساله است و پدرش از او می‌خواهد که هر وقت می‌تواند در انجام تکالیف خوارش به او کمک کند.
(۳) ماندانا ۱۵ ساله است و والدینش به او می‌گویند هنگام رفتن به مهمانی، لباس موردنظر آن‌ها را بپوشد.
(۴) حسن ۳ ساله است و مادرش به او اجازه می‌دهد که برخی از وسایل موجود در کابینت آشپزخانه را در بیاورد و با آن‌ها بازی کند.

۶۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) علت امکان تقسیم‌بندی رشد به مراحل مختلف چیست؟
(ب) عمر انسان از بدو تولد به چند دوره تقسیم می‌شود؟
(ج) نوجوانی با بروز کدام ویژگی پایان می‌یابد؟

- (۱) پیوستگی رشد- سه دوره- پایان یافتن دبستان
(۲) تغییرات کمی رشد- هشت دوره- شروع کردن به کار
(۳) چندجانبه بودن رشد- چهار دوره- بلوغ جنسی
(۴) تغییرات کیفی رشد- هفت دوره- استقلال از والدین

۷۰- نرگس مدتی است موقع درس خواندن دچار حواس‌پرتی می‌شود. مشاور مدرسه راهکارهای زیر را برای بهتر شدن تمرکز به نرگس پیشنهاد داده است. به ترتیب بگویید این راهکارها مربوط به کدام‌یک از عوامل تمرکز و خوگیری است؟

- برنامه منظم و ثابتی برای خواب و تغذیه‌ات داشته باش.
■ قبل از خواندن هر درس مشخص کن که در انتها، باید چه درصدی در آزمون آن درس کسب کنی.

- (۱) درگیری و انگیزتگی ذهنی- یکنواختی و ثبات نسبی
(۲) درگیری و انگیزتگی ذهنی- درگیری و انگیزتگی ذهنی
(۳) آشنایی نسبی با محرک- یکنواختی و ثبات نسبی
(۴) آشنایی نسبی با محرک- درگیری و انگیزتگی ذهنی

- ۷۱- در یک مصاحبه مردمی، خبرنگار تلویزیون نظر علی را در مورد نقش شبکه‌های مجازی در شایعه‌پراکنی جویا شد و زمان پخش برنامه را در روز سه‌شنبه همان هفته ساعت ۸ شب اعلام کرد، ولی در مورد اینکه کدام شبکه آن را نشان می‌دهد، چیزی نگفت. علی در ساعت و روز مقرر، شبکه‌های مختلف تلویزیون را بررسی می‌کرد تا خودش را ببیند. این مسئله بیانگر کدام کارکرد توجه است و این کارکرد بیشتر تابع کدام موضوع است؟
 (۱) گوش‌به‌زنگی - خستگی (۲) گوش‌به‌زنگی - تعداد عوامل انحرافی (۳) جست‌وجو - خستگی (۴) جست‌وجو - تعداد عوامل انحرافی
- ۷۲- صابر در هنگام عبور از یک فروشگاه کتاب، شماره تلفن آن را برای خودش خواند و سعی کرد آن را حفظ کند، اما ناگهان پارسا شروع به صحبت با او کرد. این کار پارسا باعث شد، شماره از ذهن صابر بپرد و نتواند آن را به‌خاطر بسپارد. صابر در چه حافظه‌ای و به چه دلیل دچار مشکل شده است؟
 (۱) کوتاه‌مدت - تداخل اطلاعات (۲) کاری - در دسترس نبودن اطلاعات
 (۳) کوتاه‌مدت - ظرفیت اندوزش محدود (۴) کاری - گذشت زمان
- ۷۳- برای کنترل اثر تداخل در حافظه چه روش‌هایی مناسب‌تر است؟
 (۱) یادگیری عمیق - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
 (۲) یادگیری عمیق - یادگیری با استراحت
 (۳) ساماندهی مطالب - یادگیری با استراحت
 (۴) ساماندهی مطالب - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
- ۷۴- تغییر بازنمایی مسئله چه زمانی راهگشاست؟
 (۱) زمانی که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل مسئله نباشد. (۲) زمانی که پیروی صرف از تجربه گذشته مانع حل مسئله می‌شود.
 (۳) وقتی هنگام حل مسئله قادر به ارائه راه حل منطقی نباشیم. (۴) وقتی از روش‌های اکتشافی استفاده می‌کنیم.
- ۷۵- دو خواهر به‌منظور کاهش وزن به متخصص تغذیه مراجعه می‌کنند. پزشک برای آن‌ها یک رژیم کم‌کالری یکسان تجویز می‌کند و بعد از سه هفته ملاحظه می‌کند که یکی از آن‌ها یک کیلو وزن کم کرده و دیگری اصلاً کاهش وزن نداشته است. پزشک برای خواهر اول علاوه بر تغییر در رژیم غذایی یک برنامه ورزشی هم در نظر می‌گیرد و برای خواهر دوم آزمایش خون می‌نویسد و متوجه می‌شود که به‌دلیل کم‌کاری تیروئید باید دارو دریافت کند. در این مثال پزشک به ترتیب در مورد «خواهر اول» و «خواهر دوم» کدام یک از مراحل حل مسئله را در پیش گرفته است؟
 (۱) بازبینی و اصلاح راه حل - به‌کارگیری راه حل مناسب (۲) بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه‌حل‌های جایگزین
 (۳) به‌کارگیری راه حل مناسب - بازبینی و اصلاح راه حل (۴) به‌کارگیری راه حل مناسب - انتخاب راه‌حل‌های جایگزین
- ۷۶- «حذف تک‌تک جنبه‌ها» که در تصمیمات پیچیده و مهم توصیه می‌شود، بر کدام یک از مراحل تصمیم‌گیری تأثیر مستقیم دارد؟
 (۱) مرحله سوم - شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم (۲) مرحله پنجم - اجرای بهترین اولویت
 (۳) مرحله دوم - شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم (۴) مرحله ششم - اجرای بهترین اولویت
- ۷۷- به ترتیب موارد زیر به کدام فعالیت‌های شناختی اشاره دارد؟
 الف) جست‌وجوی روش‌های موفق و کارآمد
 ب) بازآفرینی راه‌حل‌ها
 ج) بررسی همه راه‌های منتهی به مقصد
 (۱) تصمیم‌گیری - تصمیم‌گیری - حل مسئله و تصمیم‌گیری (۲) تصمیم‌گیری - حل مسئله - تصمیم‌گیری
 (۳) حل مسئله - حل مسئله - تصمیم‌گیری (۴) حل مسئله - تصمیم‌گیری - حل مسئله و تصمیم‌گیری
- ۷۸- «سارقی که می‌گوید من می‌توانم در هر وسیله نقلیه‌ای را حداکثر در یک دقیقه باز کنم» و «خانمی که به مشاور ازدواج مراجعه کرده و می‌گوید من بدون اجازه همسر و خانواده‌اش حتی نمی‌توانم آب بخورم» به ترتیب تأثیر کدام یک از عوامل نگرشی را نشان می‌دهند؟
 (۱) ادراک کارایی - ادراک کنترل (۲) شکل‌گیری باورهای غلط - ادراک کنترل
 (۳) شکل‌گیری باورهای غلط - اسناد بیرونی (۴) ادراک کارایی - اسناد بیرونی
- ۷۹- سهیلا نوجوان با استعدادی است که به اصرار خانواده‌اش دوره‌هایی را برای قبول شدن در مدارس تیزهوشان گذرانده و پس از تلاش فراوان وارد یکی از این مدارس شده است، اما در طول سال تحصیلی نتوانسته تعدادی از تمرینات درسی را حل کند. او مدتی است به این نتیجه رسیده که بی‌استعداد است و هرچه تلاش کند نمی‌تواند موفق شود و حتی تمرین‌های ساده را هم حل نمی‌کند. کدام یک از عوامل نگرشی در سهیلا تأثیر گذاشته است؟
 (۱) از دست دادن هدف و ادراک کارایی کاذب (۲) ضعف اراده و اسناد غیرقابل کنترل
 (۳) ناهماهنگی شناختی و اسناد درونی (۴) درماندگی آموخته شده و انگیزه بیرونی
- ۸۰- دانش‌آموز ضعیفی که معمولاً در امتحانات نمرات بسیار پایینی می‌گیرد، شب امتحان علی‌رغم اینکه تسلطی به درس ندارد، به راحتی می‌خواهد و هیچ اضطرابی ندارد. دانش‌آموز دیگری علی‌رغم اینکه بارها درس را مرور کرده، از شدت اضطراب نمی‌تواند بخوابد. علت این موضوع چیست؟
 (۱) فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. (۲) فشار روانی به دو نوع مثبت و منفی تقسیم می‌شود.
 (۳) فشار روانی روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است. (۴) سبک زندگی افراد بر میزان تحمل فشار روانی آن‌ها اثر می‌گذارد.

آزمون آزمایشی ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی ۲

گروه آزمایشی علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی

توجه بسیار مهم:

داوطلبان گروه علوم و معارف اسلامی به جای پاسخگویی به پرسش‌های درس‌های عربی، تاریخ و جغرافیا با شماره سؤالات ۸۱ تا ۱۲۵ لازم است به پرسش‌های درس‌های عربی اختصاصی، تاریخ اسلام و جغرافیا با شماره سؤالات ۱۶۱ تا ۲۰۵ که در دفترچه‌ای مجزا چاپ و ارائه شده است، پاسخ دهند. لطفاً در هنگام علامت زدن در پاسخبرگ، حواستان به شماره سؤال‌ها باشد.

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
عربی اختصاصی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۱۰ دقیقه
جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۱۰ دقیقه
فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه
تعداد کل پرسش‌ها: ۸۰		مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه		

همچنین، شما می‌توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی آزمون را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، آزمونک‌ها، بانک سؤال گزیده دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزیده دو و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزیده دو به آدرس gozine2.ir شوید. در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

پرسش‌های درس عربی با شماره ۸۱ تا ۱۰۰ ویژه دانش‌آموزان گروه انسانی است. داوطلبان گروه علوم و معارف اسلامی باید به پرسش‌های درس عربی اختصاصی با شماره‌های ۱۶۱ تا ۱۸۰ که در دفترچه‌ای مجزا ارائه شده است، پاسخ دهند.

عربی اختصاصی

زمان پیشنهادی ۲۰'

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

■ عَيْنِ الْأَصْحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۸۹-۸۱):

۸۱- ﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا﴾: آیا

- ۱) به آسمانی که بالای سرشان است، نگاه نکردند که از چه رو آن را ساخته‌ایم؟
- ۲) آسمان را در بالای سر خود نمی‌بینند که چگونه ما آن را بنا نهادیم؟
- ۳) به آسمان نگاه نکردند که ما چگونه آن را بالای سرشان استوار کردیم؟
- ۴) به آسمان بالای سرشان نگاه نکرده‌اند که ما چطور آن را ساخته‌ایم؟

۸۲- «عندما كان الصَّيَادُونَ الإفريقيُّونَ يحفرون الأرضَ جافَّةً و هم يبعثون عن سمك مدفون، السمك نامَ نوماً عميقاً!»:

- ۱) زمانی که شکارچیان آفریقایی زمین خشک را حفر می‌کردند و به دنبال ماهی دفن شده می‌گشتند، این ماهی در خواب عمیقی رفته بود!
- ۲) وقتی صیادان آفریقا زمین را در حالی که خشک است، می‌گندند و به دنبال یک ماهی مدفون بودند، آن ماهی به طور عمیق خوابیده بود!
- ۳) هروقت صیادان آفریقایی زمین را که خشک است، حفر می‌کنند در حالی که ماهی مدفون را جست‌وجو می‌کنند، این ماهی عمیقاً به خواب می‌رود!
- ۴) هنگامی که شکارچیان آفریقایی زمین را که خشک است، در حالی که به دنبال یک ماهی مدفون بودند، حفر می‌کردند، آن ماهی عمیقاً خوابیده بود!

۸۳- «هناك أشخاص لا يؤدُّون دوراً مهمّاً في نفس العصر الذي يعيشون فيه فقط بل يؤثرون على حياة كل من سوف يأتون بعدهم!»:

- ۱) افرادی هستند که تنها در همان دوره‌ای که در آن زندگی می‌کنند، نقش مهمی را ایفا نمی‌کنند؛ بلکه بر زندگی همه کسانی که بعد از خودشان خواهند آمد، تأثیر می‌گذارند!
- ۲) آنجا اشخاصی وجود دارند که در عصر خود که در آن زندگی می‌کنند، نقش مهمی را بازی نمی‌کنند؛ ولی در زندگی کسانی که بعدشان خواهند آمد، مؤثر هستند!
- ۳) افرادی وجود دارند که تنها در همان عصری که زندگی می‌کنند، نقش مهمی ندارند؛ ولی بعدها بر زندگی تمام افرادی که می‌آیند، تأثیرگذار خواهند بود!
- ۴) اشخاصی هستند که تنها در دورانی که در آن زندگی کرده‌اند، نقش مهمی را بازی نمی‌کنند؛ بلکه بر زندگی همه کسانی که بعدشان خواهند آمد، مؤثرند!

۸۴- «إذا حاولت شدائدُ الدهر أن تُضعِفَ عزمكم أو لا تسمعَ لكم أن تُحسنوا عملكم فلا تشعروا بخيبة الأمل و استعِينوا بالله!»:

- ۱) اگر سختی‌های روزگار در تلاشند که اراده‌تان را ضعیف کنند یا به شما اجازه ندهند که کاری را به نیکی انجام دهید، دچار ناامیدی نشوید و از خدا یاری بخواهید!
- ۲) هروقت دشواری‌های روزگار کوشید که اراده شما ضعیف شود یا اجازه ندهد که کارتان را درست انجام بدهید، احساس ناامیدی نکنید زیرا خداوند یاری خواهد کرد!
- ۳) وقتی روزگار سخت سعی داشت که اراده‌تان را ضعیف کند یا اجازه ندهد که شما کار نیکی را انجام بدهید، نباید احساس ناامیدی کنید و از خدا یاری بجوید!
- ۴) هرگاه سختی‌های روزگار تلاش کردند که اراده‌تان را ضعیف کنند یا به شما اجازه ندهند که کارتان را درست انجام دهید، احساس ناامیدی نکنید و از خدا کمک بخواهید!

۸۵- «لا شيء يُعاقب الشائمَ الأحمقَ بمثل السكوت فإن في هذا السكوت خيرين معاً: إسخاطَ الشيطان و إرضاءَ الرحمن!»:

- ۱) هیچ چیزی به مانند سکوت دشنام‌گوی نادان را مجازات نمی‌کند؛ زیرا در این سکوت دو خوبی باهم است؛ خشمگین شدن شیطان و خشنودی [خداوند] بخشنده!
- ۲) هیچ چیزی مانند سکوت ناسزاگوی احمق را کیفر نمی‌دهد؛ چه در این سکوت دو خوبی باهم است؛ عصبانی کردن شیطان و راضی کردن [خدای] بخشاینده!
- ۳) هیچ مجازاتی برای دشنام‌دهنده احمق مانند سکوت کردن نیست؛ زیرا در این سکوت چندین خوبی است؛ عصبانیت شیطان و رضایت [خداوند] بخشنده!
- ۴) هیچ چیزی ناسزای نادان را مانند سکوت کردن مجازات نمی‌کند؛ چه این سکوت دو خوبی را باهم دارد؛ خشمگین کردن شیطان و رضایتمندی [خدای] مهربان!

۸۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) علينا أن ندعَ أولادنا أحياناً ليَجربوا بعض الأخطاء:، گاهی باید فرزندانمان را رها کنیم تا برخی اشتباهات را تجربه کنند،
- (۲) لأنهم إذا رأوا عاقبة بعض الأعمال فلن يُكرروها أبداً:، زیرا بعضی از آنان وقتی سرانجام کارها را ببینند، هرگز آن‌ها را تکرار نمی‌کنند،
- (۳) قد يقبل الأولاد مواظب قيمةً تُقدّمونهم و لكن يَسونهم:، فرزندان گاهی پندهای ارزشمندی را که به آن‌ها تقدیم می‌شود، می‌پذیرند ولی آن‌ها را فراموش می‌کنند،
- (۴) ولكن التجارب ستعمر في ذاكرتهم فينقلونها إلى الآخرين:، اما تجربه‌ها در خاطراتشان ماندگار خواهد شد و آن‌ها را به دیگران بازگو می‌کنند!

۸۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) إغلاق حنفية الماء عند غسل اليدين يُساعد على تقليل استهلاك الماء:، بستن شیر آب وقتی دست‌ها را می‌شویم، به کاهش مصرف آب کمک می‌کند!
- (۲) الاحترام بعقائد الآخرين يتسبب إلى تعايش المواطنين السلميّ مع بعضهم:، احترام گذاشتن به عقاید دیگران منجر به هم‌زیستی مسالمت‌آمیز هموطنان با یکدیگر می‌شود!
- (۳) عند الصباح كانت عندي حمى شديدة فاسترحت في البيت لالتئام مرضي:، هنگام صبح تبم شدید بود، پس برای بهبودی بیماری‌ام در خانه استراحت کردم!
- (۴) إن النظر إلى البحر والاستماع إلى صوته يهدئ الأعصاب و يهديك السرور:، نگاه کردن به دریا و شنیدن صدایش، اعصاب را بی‌گمان آرام می‌کند و به تو شادی را هدیه می‌دهد!

۸۸- «تتها کارهای نیکی که با اخلاص انجام می‌دهی، در آخرت تو را نجات می‌دهد!»:

- (۱) إنما تُنقذك في الآخرة أعمالاً حسنة تفعلها مخلصاً!
- (۲) لا تُنقذك في الآخرة إلا أن تفعل أعمالاً حسنة خالصة!
- (۳) إن الأعمال الحسنة تُنقذك في الآخرة إذا تفعلها مخلصاً!
- (۴) الأعمال الحسنة لا تُنقذك في الآخرة إلا إذا كانت خالصة!

۸۹- عَيْنَ مَا يَدُلُّ عَلَى الْغَفْلَةِ:

- (۱) «و يقول الكافر يا ليتني كنتُ تراباً»
- (۲) دردا و حسرتا که عنانم ز دست رفت
- (۳) الناس نياماً فإذا ماتوا انتبهوا!
- (۴) مضى في غفلة عمري، كذلك يذهب الباقي

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ (۹۶-۹۰):

«الدِّكَاةُ الاصْطِنَاعِيَّةُ (هوش مصنوعی) هو أحد التَّقْنِيَّاتِ الحَدِيثَةِ الَّتِي تَسْعَى إِلَى تَطْوِيرِ قُدْرَاتِ الْأَلَاتِ وَالْقِيَامِ بِبَرَامِجٍ مَعْقِدَةٍ وَمَتَوَعَةٍ! إِنَّهُ يَعْدُ إِنْجَازًا كَبِيرًا فِي مَجَالِ الْعُلُومِ وَبِسَهْلٍ الْحَيَاةَ الْإِنْسَانِيَّةَ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْجَوَانِبِ، فَمِنْ فَوَائِدِهِ أَنَّهُ يُسَاعِدُ فِي إِعْمَارِ الْمَدَنِ وَالْبُلْدَانِ، وَيَزِيدُ الْإِنْتِاجَ، وَيُحَسِّنُ الْخِدْمَاتِ الصَّحِيَّةَ فِي الْوَقَايَةِ وَالْعِلَاجِ، كَمَا يَفِيدُ فِي الْمَجَالَاتِ الْأَمْنِيَّةِ كَالْتَعَرُّفِ عَلَى الْوَجْهِ وَتَنْظِيمِ حَرَكَةِ الْمَرُورِ، وَ يُوسِّعُ نِطَاقَ التَّوَاصُلِ مَعَ الْآخَرِينَ بِتَرْجُمَةِ اللُّغَاتِ بَعْضَهَا إِلَى بَعْضٍ! وَلَكِنَّهُ يُحَدِّدُ دَوْرَ الْإِنْسَانِ فِي بَعْضِ الْمَجَالَاتِ وَ يُهَدِّدُ بَعْضَ فُرُصِ الْعَمَلِ تَهْدِيدًا جَادًا بِاسْتِخْدَامِهِ بَدَلًا بِالْإِنْسَانِ فِي بَعْضِ الْمَهَامِّ الَّتِي تَتَطَلَّبُ سُرْعَةً وَدَقَّةً أَكْثَرَ، كَمَا يُقَلِّلُ بَعْضَ الْقُدْرَاتِ وَالْمَهَارَاتِ الْبَشَرِيَّةِ، مِثْلَ التَّفْكِيرِ الْإِبْدَاعِيِّ وَالتَّحْلِيلِ الْإِنْتِقَادِيِّ! وَ لِذَلِكَ يَنْبَغِي أَنْ نَكُونَ دَيُّوبِيَّةً فِي اسْتِخْدَامِ الدِّكَاةِ الْإِصْطِنَاعِيِّ بِشَكْلِ حَكِيمٍ وَ مَسْؤُولٍ، وَ أَلَّا نَفْقَدَ ثِقَتَنَا بِأَنْفُسِنَا وَ إِلا فَسُوفَ نَخْضَعُ أَمَامَ هَذِهِ الْآلَةِ وَ نَشْعُرُ بِخِيبةِ الْأَمَلِ مِنْ قُدْرَاتِنَا وَ نَقُوعَ فِي سُبَاتِ الْعَقْلِ، فَمَا أَسْمِعْ مَرُورَ الزَّمَانِ وَ كَمْ تَضِيقُ الدُّنْيَا فُرْصَةً بِالْإِنْسَانِ، وَ كَمْ تَنْسِجُ لَهُ كُلَّ يَوْمٍ بِالْجَدِيدِ مِنَ الْإِنْجَازِ وَ الْإِمْكَانِ!

۹۰- عَيْنَ الْخَطَأِ حَسَبَ النَّصِّ:

- (۱) للدِّكَاةِ الْإِصْطِنَاعِيِّ وَجْهَانِ، وَجْهٌ نَافِعٌ يَسَهِّلُ حَيَاةَ الْإِنْسَانِ وَ وَجْهٌ ضَارٌّ يُحَدِّدُ دَوْرَهُ فِي بَعْضِ الْمَجَالَاتِ!
- (۲) مِنْ اسْتِخْدَامِ الدِّكَاةِ الْإِصْطِنَاعِيِّ دُونَ حِكْمَةٍ وَ تَدْبِيرٍ، يَفْقَدُ ثِقَتَهُ بِنَفْسِهِ وَ يَشْعُرُ بِخِيبةِ الْأَمَلِ وَ سُبَاتِ الْعَقْلِ!
- (۳) كَأَنَّ عِقَارِبَ السَّاعَةِ تَدُورُ أَسْرَعَ مِنْ قَبْلِ فَبَيْنَمَا نَحَاوِلُ التَّعَرُّفَ عَلَى إِنْجَازِ عِلْمِي، يَأْتِينَا الزَّمَانُ بِإِنْجَازٍ جَدِيدٍ!
- (۴) الدِّكَاةُ الْإِصْطِنَاعِيَّةُ يَفُوقُ الدِّكَاةَ الْبَشَرِيَّةَ فِي جَمِيعِ الْمَجَالَاتِ إِلا فِي الْمَهَامِّ الَّتِي تَتَطَلَّبُ سُرْعَةً وَ دَقَّةً أَكْثَرَ!

۹۱- عَيْنَ مَا لَا يَعْدُ «مِنْ فَوَائِدِ الدِّكَاةِ الْإِصْطِنَاعِيِّ» حَسَبَ النَّصِّ:

- (۱) تطوير الخدمات الأمنية كتنظيم حركة المرور و التعرف على الوجوه!
- (۲) إعمار المدن و توسيع التّواصل و القيام بمهامّ تتطلّب سرعة و دقّة أكثر!
- (۳) زيادة الإنتاج و تحسين الخدمات الصحية في الوقاية من الأمراض أو علاجها!
- (۴) تحديد بعض المهارات البشرية و قدراتها كالتفكير الإبداعي و الانتقادي!

۹۲- عین ما لا جواب له في النَّص:

- (۱) كيف يُؤدِّي الذكاء الاصطناعيُّ دوره في توسيع التواصل الاجتماعيّ؟
- (۲) ما هي الآلات التي يسعى الذكاء الاصطناعيُّ في تطويرها أو زيادة إنتاجها؟
- (۳) لماذا يُعدّ الذكاء الاصطناعيُّ تهديداً جاداً للمفكرين و المحلّين النقاد؟
- (۴) ماذا سيحدث لنا لو استخدمنا الذكاء الاصطناعيُّ بأسلوبٍ غير صحيح؟

■ عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصّرفي (۹۳ و ۹۴):

۹۳- «يسهل- معقّدة- تتطبّب- دووبين»:

- (۱) يسهل: فعل مضارع- للغائب- مزيد ثلاثي من باب «تفعيل»- متعدّد- مجهول/ فعل و نائب الفاعل و الجملة فعلية
- (۲) معقّدة: اسم الفاعل من باب «تفعيل»- مفرد- مؤنث- معرب- نكرة- حروفه الأصلية «ع ق د»/ صفة و مجرور بالتبعية
- (۳) تتطبّب: فعل مضارع من مزيد ثلاثي من باب «التفعل» بزيادة حرفين- متعدّد- معلوم/ فعل و فاعل- مفعوله «سرعة»
- (۴) دووبين: اسم- جمع سالم للمذكر- من مجرد ثلاثي- حروفه الأصلية «د أ ب»- معرب- معرفة/ حال و منصوب بالياء

۹۴- «تتسع- إنجاز- جاد- أسرع»:

- (۱) تتسع: فعل مضارع- للغائبة- مزيد ثلاثي من باب «تفعل»- بزيادة حرفين- متعدّد- معلوم/ فعل و فاعله «الدنيا»
- (۲) إنجاز: اسم- مفرد- مذکر- مصدر مزيد ثلاثي من باب «إفعال»- معرب- معرفة/ نائب الفاعل و مرفوع و الجملة فعلية
- (۳) جاد: اسم الفاعل- للمفرد المذكر- حروفه الأصلية «ج د د»- معرب- نكرة/ صفة للمفعول المطلق و منصوب بالتبعية
- (۴) أسرع: اسم التفضيل- للمفرد المذكر- حروفه الأصلية «س ر ع»- معرب- معرفة/ مبتدأ و مرفوع و الجملة اسمية

■ أجب عن الأسئلة التالية (۱۰۰-۹۵):

۹۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الحِفاظُ على هذه الأماكن واجبٌ على كلِّ مواطنٍ!
- (۲) الشَّررةُ قطعُهُ مُنصلةً عن النار المُستعرة!
- (۳) كانت بعضُ المُدرّسات يَنظرن أن تفرغ المدرسة من الطّالبات!
- (۴) طلبتِ المُديرة من سَمية إطفاء المصابيح و المكيف!

۹۶- عین الفعل الماضي خبراً:

- (۱) إن هذه البلدان في منطقتنا تصدّر أكثر نפט العالم!
- (۲) هؤلاء موظفون تجمّعوا حول رئيسهم ليستمعوا إليه!
- (۳) هؤلا مناسب للفراغين: «حينما نظرتُ في الخطبة من نهج البلاغة رأيت فيها خمسة مضارعة!»
- (۴) أنا أرى التلاميذ و هم جالسون في ساحة المدرسة!

۹۷- عین المناسب للفراغين: «حينما نظرتُ في الخطبة من نهج البلاغة رأيت فيها خمسة مضارعة!»

- (۱) الممتنين- أفعال (۲) الممتنان- فعلاً (۳) الممتنين- فعلاً (۴) ممتنين- أفعال

۹۸- عین الخطأ في تعيين نوع «ل / لا»:

- (۱) إننا نعتقد عميقاً بأنه لا يذمُّ المرء بذنب أخيه!؛ للتهي
- (۲) هل تحبّ معلّمة أن تنصح تلميذاتها و هنّ لا يستمعن إليها برغبة؟؛ للنفى
- (۳) إن الهواء حارٌّ فلنلبس قميصاً يغطينا من أشعة الشمس!؛ للأمر
- (۴) جئنا إلى ذلك المطعم لتناول الطعام!؛ للطلب

۹۹- عین الحال اسم مبالغة:

- (۱) قيّدوا العلم بالكتابة و أنتم صيادون له في كلِّ حال!
- (۲) تدخل امرأةٌ أي لهب في نار جهنم حمالة الحطب!
- (۳) إننا نحسب هذه المحبة علامةً لإيماننا بالله و رسوله!
- (۴) لا تكن على المظلومين جباراً و لا للظالمين ممّاماً!

۱۰۰- عین فعلاً مؤكّداً فاعله محذوف:

- (۱) لقد انقطع تيار الكهرباء بعدما سقطت الأغصان على الأسلاك!
- (۲) إن كثيراً من المسلمين قُتلوا طوال التاريخ حتى يحافظوا على الدين!
- (۳) أرسل إلى الأمم الأنبياء إرسالاً ليبيّنوا لهم الصراط المستقيم!
- (۴) زُينت السماء تزييناً جميلاً مع أن هذه الغيوم مانعة لنا!

تاریخ

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۱۰۱- کدام مورد، از شباهت‌های تقویم اوستایی و تقویم هجری خورشیدی می‌باشد؟

- (۱) مبدأ هر دو تقویم، به تخت نشستن پادشاهان است.
- (۲) نام ماه‌های سال، در هر دو گاه‌شماری مشابه است.
- (۳) در هر دو، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شود.
- (۴) هر دو گاه‌شماری در هر ۴ سال، یک سال کبیسه دارند.

۱۰۲- چرا ارائه تصویر روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران مادها بسیار دشوار است؟

- (۱) به دلیل کمبود آثار باستانی در این دوره
- (۲) مخالفت فرماندهان نظامی با تشکیلات اداری
- (۳) به دلیل داشتن تشکیلات اداری محدود و کوچک
- (۴) به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب

۱۰۳- پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، کدام تحول را در فعالیت‌های موبدان زرتشتی دوره ساسانی در پی داشت؟

- (۱) موبدان تصمیم گرفتند که مطالب کتاب اوستا را به به‌صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند.
- (۲) سلسله مراتبی از روحانیت را شکل دادند و عهده‌دار مسئولیت‌هایی مانند قضاوت و دادرسی شدند.
- (۳) دین زرتشت رسمی شد و روحانیان زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند.
- (۴) موبدان با هدف داشتن سند و مدرک قابل استناد، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی نمودند.

۱۰۴- لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید، بیانگر چه موضوعی از موقعیت زنان در زمان هخامنشیان است؟

- (۱) حقوق مربوط به زنان طبقه اشراف در آن‌ها نوشته شده است.
- (۲) در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- (۳) در قسمت‌هایی از این لوح‌ها، موقعیت زنان پایین‌تر از مردان قرار گرفته است.
- (۴) پارسایی و عفت به‌عنوان دو خصلت و ویژگی زن خوب محسوب می‌شد.

۱۰۵- در عصر هخامنشی، افرادی که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند، از کدام تشویق شاهی بهره‌مند می‌شدند؟

- (۱) به‌میزان زمین آبادشده، زمین دیگری دریافت می‌کردند.
- (۲) نقش مشاور شاه را داشتند و به دربار راه می‌یافتند.
- (۳) می‌توانستند در زمین‌های خود، تعدادی قنات ایجاد کنند.
- (۴) تا پنج نسل از پرداخت مالیات، معاف می‌شدند.

۱۰۶- کدام مورد، از اقدامات عبدالله بن ابی سرکرده منافقان مدینه، علیه حکومت اسلامی پیامبر ﷺ بود؟

- (۱) در جنگ احزاب، با سپاه مشرکان مکه بر ضد مسلمانان متحد شد.
- (۲) در غزوه حنین، به‌همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.
- (۳) هنگامی که رسول خدا ﷺ تصمیم به محاصره یهودیان بنی‌نضیر گرفت، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد.
- (۴) با بسیاری از قبیله‌های شبه‌جزیره عربستان روابط سیاسی و تجاری برقرار و آن‌ها را علیه مسلمانان تحریک کرد.

۱۰۷- توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، چه پیامدی داشت؟

- (۱) موجب از میان رفتن خاندان‌ها و حکومت‌های محلی شد.
- (۲) سبب پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری روم شرقی در جنگ ملازگرد شد.
- (۳) موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به این منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی آن شد.
- (۴) موجب اختلاف فراوان بین جانشینان ملک‌شاه و تضعیف حکومت سلجوقی شد.

۱۰۸- دو عامل مهمی که در توسعه روابط صفویان با اروپاییان نقش بسزایی داشت، کدام‌اند؟

- (۱) اهداف اقتصادی و تجاری - تهاجم ارتش عثمانی به خاک اروپا
- (۲) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک ایران - اهداف اقتصادی و تجاری
- (۳) کشف مسیرهای دریایی جدید از طرف اروپاییان - حمله ازبکان به ایران
- (۴) علاقه اروپاییان به فرهنگ و هنر ایران - ایجاد پایگاه‌های تجاری در خلیج فارس توسط اروپاییان

۱۰۹- مأمون خلیفه عباسی، تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود «فضل بن سهل» دست به چه اقدامی زد؟

- (۱) به تأسیس دیوان‌های ایرانی اقدام کرد و وزیر را در رأس تشکیلات دولتی قرار داد.
- (۲) به ترکان مجال قدرت‌نمایی داد و خاندان برمکی را از میان برداشت.
- (۳) اداره حکومت را به پسر فضل بن سهل سپرد و در مصر ساکن شد.
- (۴) مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و پرچم سیاه عباسیان را به رنگ سبز درآورد.

۱۱۰- نقش ژنرال نورمن شوار تسکف آمریکایی در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چه بود؟

- (۱) فرماندهی نظامی کودتا
- (۲) ایجاد آشوب‌های خیابانی علیه مصدق
- (۳) متقاعد کردن محمدرضا پهلوی برای موافقت با کودتا
- (۴) به راه انداختن جنگ روانی علیه مصدق در مطبوعات وابسته به آمریکا

۱۱۱- در سال‌های پس از قیام پانزده خرداد و تبعید امام خمینی^(ع)، کدام گروه سیاسی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌داد؟

- (۱) حزب ملل اسلامی
- (۲) سازمان مجاهدین خلق
- (۳) هیئت‌های مؤتلفه اسلامی
- (۴) نهضت آزادی

۱۱۲- کدام واقعه، نماد پایان یافتن جنگ سرد بین شوروی و کشورهای کمونیستی از یک طرف و آمریکا و دولت‌های غربی از طرف دیگر بود؟

- (۱) شکست کمونیست‌ها در جنگ داخلی روسیه
- (۲) امضای پیمان عدم تجاوز بین آمریکا و شوروی
- (۳) تقسیم آلمان به دو بخش شرقی و غربی
- (۴) انهدام دیوار برلین

۱۱۳- کدام مورد، از ویژگی‌های دوران سلطنت نادرشاه افشار است؟

- (۱) تلاش‌های نادر، موجب برقراری صلح با عثمانی و حل اختلافات مذهبی با این دولت شد.
- (۲) نهادهای اداری در عصر حکومت نادر رونق چندانی نداشتند.
- (۳) نادر به‌عنوان پادشاه توفیق یافت که زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، فراهم کند.
- (۴) بخش عمده‌ای از دوران سلطنت نادرشاه، در جنگ با روسیه و عثمانی سپری شد.

جغرافیا

۱۰

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۱۱۴- «بی توجهی به تشبیت ماسه‌های روان» و «از بین رفتن دریاها» به ترتیب مربوط به کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا است؟

- (۱) چطور - چرا
- (۲) چه کسی - چه موقع
- (۳) چطور - چه چیز
- (۴) چه کسی - چطور

۱۱۵- هریک از تصاویر «الف» و «ب» به ترتیب مربوط به کدام یک از اشکال سکونتگاه‌های روستایی است؟

(ب) روستای لیقوان - آذربایجان شرقی

(الف) روستای دیزبادبالا - نیشابور

(۱) پلکانی - متمرکز

(۲) پلکانی - میدانگاهی

(۳) پراکنده - متمرکز

(۴) پراکنده - پلکانی

۱۱۶- با توجه به شکل روبه‌رو، کدام گزینه بیانگر موارد «الف» و «ب» است؟

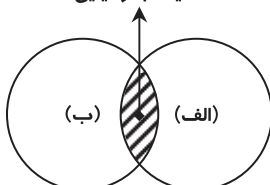
(۱) محیط طبیعی - محیط انسانی

(۲) محیط اجتماعی - محیط اقتصادی

(۳) محیط اقتصادی - محیط زندگی

(۴) محیط اجتماعی - محیط انسانی

محیط جغرافیایی

۱۱۷- کدام گزینه با علم «هواشناسی» در ارتباط است؟

- (۱) توده هوای مرطوب غربی بر آب‌وهوای ایران مؤثر است.
- (۲) نزدیکی به مدار رأس‌السرطان بر آب‌وهوای جنوب ایران تأثیر دارد.
- (۳) آب‌وهوای گرم و خشک در ساخت سقف‌های گنبدی‌شکل در مرکز ایران مؤثر است.
- (۴) بادهای محلی بر اثر اختلاف فشار هوا به‌وجود می‌آید.

۱۱۸- کدام یک از علامت‌های آب‌وهوایی در نظریه کوپن، بیانگر «محیطی نامناسب جهت رویش گیاهان» است؟

- (۱) B و E (۲) B و C (۳) B و D (۴) C و E

۱۱۹- کدام گزینه به ترتیب بیانگر جملات «درست» و «نادرست» در رابطه با «ناحیه‌بندی» است؟

- (۱) میان اجزا و پدیده‌های هر مکان نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد- در ناحیه‌بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای بزرگ‌تر تقسیم می‌کنند.
- (۲) یکی از کارهای جغرافی‌دانان مطالعه تفاوت و شباهت‌های مکان‌ها است- جغرافی‌دانان برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به‌کار می‌گیرند.
- (۳) ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی ناهمگونی دارد- زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که پوشش گیاهی و جانوری خاصی دارند.
- (۴) جغرافی‌دانان بر اساس معیارهایی، ایران را به ۶ ناحیه بارشی تقسیم کرده‌اند- معیارهای ناحیه‌بندی ممکن است عوامل طبیعی و یا عوامل انسانی باشد.

۱۲۰- با توجه به شکل زیر، موارد «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب نشانگر کدام ویژگی آب‌وهوا در طول صدها کیلومتر است؟

	(الف)			(ب)			(ج)			
دما	۲۰	۲۰	۲۰				۱۰	۱۰	۱۰	دما
رطوبت	۶۰	۶۰	۶۰				۳۰	۳۰	۳۰	رطوبت

- (۱) جبهه هوای توده هوای- جبهه هوای
- (۲) توده هوای- جبهه هوای- جبهه هوای
- (۳) جبهه هوای- توده هوای- توده هوای
- (۴) توده هوای- جبهه هوای- توده هوای

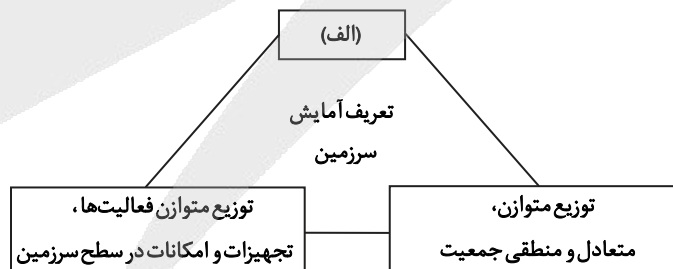
۱۲۱- کدام گزینه در مورد محل اکثر بیابان‌های سرد و انواع آن‌ها درست است؟

- (۱) عرض جغرافیایی پایین یا در ارتفاعات پایین ← گبی- نامیب- تکه‌ماکان
- (۲) عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد ← استرالیا- آتاکاما- گبی
- (۳) عرض جغرافیایی پایین یا در ارتفاعات پایین ← ساهارا- نامیب- ترکستان
- (۴) عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد ← گبی- ترکستان- تکه‌ماکان

۱۲۲- به ترتیب کدام یک از کشورهای همسایه ایران با نظام فدرالی و کدام یک با نظام ناحیه‌ای و ترکیبی اداره می‌شود؟

- (۱) پاکستان- عراق (۲) ترکیه- ترکمنستان (۳) آذربایجان- افغانستان (۴) ارمنستان- ترکیه

۱۲۳- با توجه به شکل مقابل، در قسمت «الف» کدام عبارت قرار داده شود تا تعریف درستی از آمایش سرزمین ارائه شود؟

- (۱) خط‌مشی‌های کلان اقتصادی
 - (۲) بررسی ظرفیت و توانمندی‌های کشور
 - (۳) شناسایی جنبه‌های اقتصادی و نظامی
 - (۴) ساماندهی و نظم بخشیدن به فضاها جغرافیایی
- ۱۲۴- ویژگی مهاجرت (از روستا به شهر) کشورهای اروپا و آمریکای شمالی در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم چه بود؟

- (۱) سریع و کوتاه‌مدت، همراه با پدیده شهرگرایی
- (۲) تدریجی و طولانی‌مدت، همگام با تحولات صنعتی شدن
- (۳) تدریجی و کوتاه‌مدت، همگام با تغییر مناسبات اجتماعی و اقتصادی
- (۴) سریع و بلندمدت، همراه با گسترش ارتباطات و فناوری

۱۲۵- کدام یک از موارد زیر در رابطه با علت وقوع زمین لرزه درست است؟

- (الف) در گوشته زیرین، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود.
 (ب) لیتوسفر زمین (پوسته + بخش بالایی گوشته) یکپارچه نیست و در محل های معین گسستگی دارد.
 (ج) حرکت صفحات ابتدا موجب کشیدگی و فشردگی پوسته زمین می شود و اگر ادامه یابد گسل ایجاد می کنند.
 (د) در زیر صفحات (پلیت ها)، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین، کاملاً مذاب است.
 (ه) محل زمین لرزه ها و مرز صفحات سازنده زمین (پلیت ها) ارتباط تنگاتنگی با هم دارند.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «د» و «ه»

فلسفه و منطق

۲۰

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۱۲۶- در عبارات زیر به ترتیب امکان بروز چه نوع مغالطه هایی وجود دارد؟

- (الف) چون از او گشتی همه چیز از تو گشت.
 (ب) سعید همسایه اش را تکریم می کند؛ او فرد متدینی است.
 (پ) آن بیشه گمان مبر که خالی است
 (۱) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارشی کلمات - توسل به معنای ظاهری
 (۲) ابهام در مرجع ضمیر - ابهام در مرجع ضمیر - اشتراک لفظ
 (۳) اشتراک لفظ - ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری
 (۴) اشتراک لفظ - شیوه نگارشی کلمات - اشتراک لفظ

۱۲۷- اگر نسبت میان «تعریف مفهوم سبب» و «خود مفهوم سبب»، عموم و خصوص من وجه باشد، این تعریف

- (۱) جامع و مانع نیست.
 (۲) جامع یا مانع نیست.
 (۳) فقط جامع نیست.
 (۴) فقط مانع نیست.

۱۲۸- در یک قضیه حملی، جزئی یا کلی بودن «قضیه»، «موضوع» و «سور» به ترتیب بیان گر کدام مورد است؟

- (۱) دامنه مصادیق موضوع - کیفیت قضیه - شخصیه بودن یا نبودن قضیه
 (۲) محصوره بودن یا نبودن قضیه - گستره افراد قضیه - کمیت قضیه
 (۳) کمیت قضیه - شخصیه بودن یا نبودن قضیه - دامنه افراد موضوع
 (۴) کیفیت قضیه - محصوره بودن یا نبودن قضیه - گستره مصادیق موضوع

۱۲۹- متضاد کدام گزینه را می توان به دست آورد؟

- (۱) نقیض «هیچ کس روزی دیگری را نمی خورد.»
 (۲) متداخل «هرچه پیش آید خوش آید.»
 (۳) متناقض «بعضی دل ها خالی از مهر هستند.»
 (۴) متداخل «هیچ ارزانی بی علت نیست.»

۱۳۰- در کدام گزینه همه مصادیق موضوع و محمول، مورد نظر گوینده است؟

- (۱) حمید قهرمان المپیک است.
 (۲) برخی پرندگان، پرواز نمی کنند.
 (۳) هر مدادی دارای جسم است.
 (۴) اسحاق نیوتن زنده نیست.

۱۳۱- در کدام گزینه یک قضیه آمده است که پیامش با پیام قضیه زیر یکسان است؟

- «اگر پلاک این خانه ۱۵ باشد، خانه یکی از دوستان من است.»
 (۱) پلاک این خانه ۱۵ است، پس خانه یکی از دوستان من است.
 (۲) یا پلاک این خانه ۱۵ نیست یا خانه یکی از دوستان من است یا هر دو.
 (۳) اگر این خانه، خانه یکی از دوستان من باشد، پلاک آن ۱۵ است.
 (۴) یا پلاک این خانه ۱۵ است یا خانه یکی از دوستان من است یا هر دو.

۱۳۲- کدام گزینه یک پرسش فلسفی است؟

- (۱) آیا بشر در تخریب زمین مقصر است؟
 (۲) ریشه تناقض بین گفتار و عمل در کجاست؟
 (۳) چرا اتم های تشکیل دهنده یک جسم قابل دیدن نیستند؟
 (۴) اولین کسی که فلسفه را به فلسفه نظری و عملی تقسیم کرد که بود؟

۱۳۲- کدام گزینه در مقایسه کیفیت «اندیشیدن فیلسوف» به مسائل بنیادین و «اندیشیدن سایر مردم» به این مسائل، درست است؟

- (۱) این دو نوع اندیشیدن مانند هم است؛ الا اینکه یک فیلسوف برخلاف سایر مردم به نحو جدی در این مسائل ورود پیدا می‌کند.
- (۲) اندیشه غیرفیلسوفان به ندرت حول مسائل بنیادین می‌چرخد، ولی اندیشه فیلسوفان همواره در همین زمینه‌ها متمرکز شده است.
- (۳) فیلسوف می‌تواند درباره مسائل بنیادین استدلال کند، اما سایر مردم صرفاً بر اساس تقلید در اندیشه، وارد چنین اموری می‌شوند.
- (۴) در حالی که اندیشه غیرفیلسوفان درباره مسائل بنیادین، نظم و پیوستگی ندارد، فیلسوفان با ترتیب درستی وارد این امور می‌شوند.

۱۳۴- کدام گزینه یکی از تفاوت‌های «معرفت وحیانی» و «شهود عارفانه» را بیان می‌کند؟

- (۱) معرفت وحیانی از طریق تهذیب نفس کسب نمی‌شود، ولی طریق شهود عارفانه، سیروسلوك است.
- (۲) شهود عارفانه مشاهده قلبی خود عارف است، ولی معرفت وحیانی ربطی به قلب خود پیامبر ندارد.
- (۳) معرفت وحیانی مختص عده‌ای خاص است، ولی شهود عارفانه برای همگان گاهی حاصل می‌شود.
- (۴) شهود عارفانه همواره معرفتی بی‌واسطه است، ولی معرفت وحیانی گاهی به واسطه ملک وحی است.

۱۳۵- کدام گزینه مورد توافق دو جریان پوزیتیویسم و پراگماتیسم است؟

- (۱) اگر یک معرفت بخواهد مفید باشد، فایده آن باید بر اساس درک حسی و تجربی تأیید شود.
- (۲) درست است که بگوییم: «فرشتگان وجود ندارند» زیرا شناسایی آن‌ها با حس ممکن نیست.
- (۳) تنها ابزار شناخت اشیا حس و تجربه است چون فقط از این طریق می‌توان به واقعیت رسید.
- (۴) اعتقادات ماوراءالطبیعی فقط وقتی قابل قبول اند که در عمل سودمندی خود را نشان دهند.

۱۳۶- کدام گزینه دیدگاه اختصاصی ملاصدرا است؟

- (۱) روح انسان، پایان رشد او نیست و انسان می‌تواند به مراتب بالاتری در جهان مخلوقات دست یابد.
- (۲) روح جنبه غیرمادی دارد و از جنس مجردات است و استعداد کسب علم از طریق تفکر را داراست.
- (۳) نفس انسان می‌تواند اموری از قبیل عشق، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد.
- (۴) در ابتدای زندگی هر انسانی، معلوم نیست چه هویتی دارد و ساخته شدن هویتش به شیوه زندگی‌اش برمی‌گردد.

۱۳۷- کدام عبارت دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان را درباره فضائل اخلاقی بیان می‌کند؟

- (۱) برای پاسخ به ندای درونی و گرایش فطری، رعایت فضائل اخلاقی ضروری است، ولی برای انسان غیراختیاری نیست.
- (۲) فضائل اخلاقی از جنس زیبایی و کمال‌اند و باعث رشد بُعد روحانی انسان می‌شوند لذا همگان در پی آن هستند.
- (۳) برای حفظ منافع هم‌نوعان و تکامل اجتماع، مراعات فضایل اخلاقی لازم است و دین هم به آن‌ها امر می‌کند.
- (۴) رعایت فضایل اخلاقی وقتی ممکن است که خداوند هم به آن‌ها امر کند و الا امیال طبیعی مانع می‌شوند.

۱۳۸- با پیشرفت علوم در طی قرون و اعصار متوالی تاکنون،.....

- (۱) مسائل فلسفه هم به تبعیت از دست‌آوردهای علوم تغییر کرده است.
- (۲) مسائل فلسفه تحت تأثیر پیشرفت و دست‌آوردهای علم قرار نگرفته‌اند.
- (۳) دیگر امروزه درباره مسائل فلسفی گذشته بحث جدی صورت نمی‌گیرد.
- (۴) همچنان بسیاری از مسائل فیلسوفان ثابت و بدون تغییر باقی مانده‌اند.

۱۳۹- کدام مورد، بیانگر تفاوت «رابطه علیت» با سایر روابط است؟

- (۱) رابطه علیت رابطه وجودی است اما در سایر روابط ابتدا وجود دو طرف فرض می‌شود.
- (۲) رابطه علیت مانند رابطه دوستی است که وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس دوستی برقرار می‌گردد.
- (۳) در رابطه علیت دو طرف به یکدیگر نیازمند هستند و رابطه‌ای عمیق‌تر از سایر رابطه‌هاست.
- (۴) در رابطه علیت وجود معلول متوقف بر طرف اول است اما در روابط دیگر، وجود اولی متوقف بر دیگری است.

۱۴۰- وجه تمایز علت ناقصه و علت تامه چیست؟

- (۱) ضرورت بخشی به معلول
- (۲) نیاز به آن از سوی معلول
- (۳) سنخیت با معلول
- (۴) تقدم بر معلول

۱۴۱- کدام گزینه مطابق خداشناسی افلاطون است؟

- (۱) افلاطون‌شناسان مثال خیر را همان خداوند می‌دانند که فقط اشاره به مرتبه خلق جهان دارد.
- (۲) او معتقد است همه چیز در پرتو مثال خیر دارای حقیقت می‌شود و حقایق شبیه مثال خیر هستند.
- (۳) افلاطون تلاش می‌کند با عنوان دمیورژ، خداوند را در جایگاهی دست نیافتنی توسط دیگر موجودات نشان دهد.
- (۴) او با استفاده از عنوان مثال خیر می‌خواهد به انسان‌ها یادآوری کند که نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه گرفته است.

۱۴۲- دیدگاه ملاصدرا درباره رابطه مخلوقات با خدا با کدام تمثیل بهتر قابل بیان است؟

- (۱) رابطه واگن‌های قطار با لوکوموتیو
- (۲) رابطه بدنه پل با پایه‌های آن
- (۳) رابطه حرکت دست با دست
- (۴) رابطه ساختمان با بنا و سازنده

۱۴۳- درباره معانی مختلف عقل، کدام گزینه درست است؟

- ۱) عقل در معنای موجود متعالی، یعنی موجودی که دارای عقل کامل است و با آن حقایق را می‌فهمد.
- ۲) در نظر ارسطو تقسیم عقل به عقل عملی و عقل نظری نشانه پذیرش دو ابزار عقل در انسان است.
- ۳) عقل به‌عنوان دستگاه تفکر و استدلال انسان، همان عقل نظری در اصطلاح ارسطویی است.
- ۴) تقسیم علم و دانش به نظری و عملی، نتیجه تقسیم عقل به نظری و عملی است.

۱۴۴- چرا از نظر ابن‌سینا با نگاه به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد؟

- ۱) چون بدون توجه به ماوراءالطبیعه، تحقیق طبیعی ناقص است. (۲) زیرا برخی عوامل حقیقتاً مثبت، شر و بدی به نظر خواهد رسید.
- ۳) چون بخش‌های مختلف طبیعت در شناخت یکدیگر نقش دارند. (۴) زیرا بدون توجه به مبدأ کل جهان، به باطن پدیده‌ها نمی‌رسیم.

۱۴۵- کدام گزینه حلقه اتصال فلسفه دوران متقدم و میانه به بحث «اصالت وجود یا اصالت ماهیت» در دوران متأخر است؟

- ۱) مفهوم وجود و مفهوم ماهیت در واقعیت با یکدیگر تمایز و مغایرت دارند.
- ۲) وجود به جنبه مشترک اشیا و واقعیت‌ها و ماهیت به جنبه اختصاصی آن‌ها اشاره می‌کند.
- ۳) شیء خارجی که منشأ پیدایش مفاهیم است، در حقیقت، واحد و لذا مصداق واقعی یک مفهوم است.
- ۴) آنچه از زمین و آسمان و درخت در خارج از ذهن می‌بینیم، همه مصداق وجود هستند، نه مصداق ماهیت.

اقتصاد

۱۵'

زمان پیشنهادی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

۱۴۶- آقای قاضی‌زاده تصمیم به راه‌اندازی یک کسب‌وکار شخصی دارد، گزینه‌های پیش روی او عبارت‌اند از:

- راه‌اندازی کارگاه پارچه‌بافی که هزینه‌ها و درآمد آن به ترتیب ۱۳۰۰ و ۱۸۵۰ میلیون تومان است.
 - راه‌اندازی کارگاه دوخت لباس ورزشی که هزینه‌ها و درآمد آن به ترتیب ۷۵۰ و ۱۸۰۰ میلیون تومان است.
 - راه‌اندازی فروشگاه لوازم بدنسازی و ورزشی که هزینه‌ها و درآمد آن به ترتیب ۱۶۰۰ و ۲۳۵۰ میلیون تومان است.
- با در نظر گرفتن قانون بررسی منافع و هزینه‌های تولید، به ترتیب:

الف) سود حاصل از انتخاب او کدام است؟

ب) هزینه فرصت او کدام است؟

ج) ویژگی مربوط به کسب‌وکار او، در کدام گزینه به‌درستی مطرح شده است؟

۱) الف) ۱۳۰۰ میلیون تومان درآمد فروشگاه لوازم بدنسازی و ورزشی

ب) ۵۰۰ میلیون تومان تفاضل درآمد فروشگاه لوازم بدنسازی و کارگاه پارچه‌بافی

ج) در این نوع کسب‌وکار، فقط یک بار مالیات بر درآمد پرداخت می‌شود و این موضوع، یک مزیت است.

۲) الف) ۱۰۵۰ میلیون تومان سود کارگاه دوخت لباس ورزشی

ب) ۷۵۰ میلیون تومان سود فروشگاه لوازم ورزشی و بدنسازی

ج) مسئولیت نامحدود فرد در مقابل بدهی‌ها و دعاوی، از معایب کسب‌وکار او است.

۳) الف) ۱۰۵۰ میلیون تومان سود کارگاه دوخت لباس ورزشی

ب) ۱۳۰۰ میلیون تومان، مجموع سود کارگاه پارچه‌بافی و فروشگاه لوازم بدنسازی

ج) مشکل در تصمیم‌گیری به‌دلیل عدم وجود شریک، یکی از معایب این نوع کسب‌وکار است.

۴) الف) ۱۳۰۰ میلیون تومان درآمد کارگاه پارچه‌بافی

ب) ۶۰۰ میلیون تومان تفاضل سود انتخاب اول و دوم

ج) راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً کم، از مزایای راه‌اندازی این نوع کسب‌وکار است.

محل انجام محاسبات

۱۴۷- «آقای محمدی قصد دارد به بازار برود و تصمیم گرفته که فقط کالاهای ضروری خریداری کند، ولی بعد از مشاهده ویتترین یک مغازه، از مجسمه‌ای کوچک خوشش می‌آید و آن را خریداری می‌نماید.»

الف) کدام مورد تحلیل درستی برای این عبارت است؟

ب) «آقای محمدی یک پیشنهاد کاری خیلی خوب دارد و به همین خاطر سریباً تصمیم به خرید کالاهای بیشتری می‌گیرد.» دلیل آن چیست؟

۱) الف) او نظرش درباره هزینه و منفعت تغییر کرده و آن‌ها را به حساب آورده است.

ب) بی‌صبری زیاد

۲) الف) او نظرش درباره هزینه و منفعت تغییر کرده و آن‌ها را به حساب آورده است.

ب) خودرأی بودن

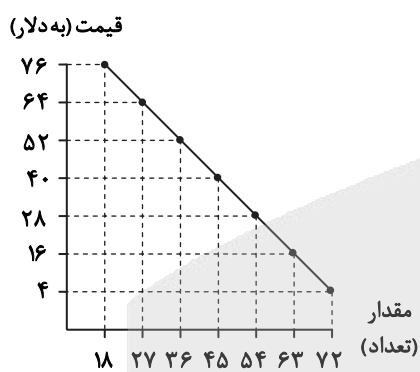
۳) الف) او نظرش درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) بی‌صبری زیاد

۴) الف) او نظرش درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) خودرأی بودن

۱۴۸- با توجه به منحنی و جدول زیر که مربوط به بازار یک کالا هستند، به سؤالات پاسخ دهید.

مقدار	قیمت
72	76
63	64
54	52
45	40
36	28
27	16
18	4

الف) تفاوت میزان مازاد عرضه یا تقاضا در قیمت ۶۴ دلار با مقدار تعادلی چقدر است؟

ب) پرداختی مصرف‌کنندگان در قیمت ۴ دلار، چقدر خواهد بود؟

ج) اگر هزینه تولید هر واحد کالا ۱۴ دلار باشد، میزان سود یا زیان تولیدکننده در قیمت ۲۸ دلار را محاسبه کنید.

د) در قیمت ۵۲ دلار، بازار چه تغییری را مشاهده خواهد کرد؟

۱) الف) ۹

ب) ۷۲ دلار

ج) ۴۰۵ دلار ضرر

د) به دلیل مازاد تقاضا، قیمت بیشتر خواهد شد.

۲) الف) ۳۶

ب) ۲۸۸ دلار

ج) ۵۰۴ دلار سود

د) به دلیل کمبود تقاضا، قیمت کمتر خواهد شد.

۳) الف) ۳۶

ب) ۲۸۸ دلار

ج) ۴۰۵ دلار ضرر

د) به دلیل کمبود عرضه، قیمت بیشتر خواهد شد.

۴) الف) ۹

ب) ۷۲ دلار

ج) ۵۰۴ دلار سود

د) با توجه به دلیل مازاد عرضه، قیمت کمتر خواهد شد.

محل انجام محاسبات

۱۴۹- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) آقای حضرتی به‌عنوان یک شهروند و فعال اقتصادی متعهد، قبل از زمان سررسید اقدام به پرداخت عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری می‌کند. در رابطه با این توضیحات عبارت درست کدام است؟

ب) در کدام گزینه مالیات بر ارزش افزوده به‌درستی بیان شده است؟

ج) جایگاه دولت در جریان چرخشی درآمد چگونه است؟

۱) الف) عوارض خدماتی که به‌عنوان مالیات غیرمستقیم و بابت خدمات ارائه‌شده توسط دولت از شهروندان دریافت می‌شود.

ب) تولیدکننده الوار، مالیات پرداختی را که در ازای افزایش ارزش محصول واسطه‌ای خود نسبت به مرحله تولید قبل از خود به دولت پرداخته است را از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌کند و به این ترتیب از پرداخت مالیات معاف می‌شود.

ج) دولت هم به خرید عوامل تولید برای ایفای نقش خود در جهت تولید برخی کالاها و خدمات اقدام می‌کند و هم به خرید کالا و خدمات در این چرخه، از طرفی نیز با دریافت مالیات از دو گروه اصلی بازیگران اقتصادی و پرداخت یارانه به آن‌ها نقش کنترلی خود را ایفا می‌کند.

۲) الف) عوارض گمرکی به‌عنوان درآمد شهرداری و به‌منظور دریافت غیرمستقیم بهای خدمات گمرکی و شهری از فعالان عرصه اقتصادی به‌طور مستقیم دریافت می‌شود.

ب) تولیدکننده‌های مصرف نهایی، مالیات بر فروش خود را روی کالای نهایی تولیدشده اضافه کرده و آن را به دوش خریدار نهایی می‌گذارند.

ج) دولت به‌عنوان ناظر بر عملکرد دو گروه عمده بازار اقتصادی یعنی تأمین‌کنندگان و عرضه‌کنندگان کالا و خدمات با نقش مؤدی مالیاتی به دریافت مالیات و پرداخت یارانه به تولیدکنندگان، ایفای نقش می‌کند.

۳) الف) عوارض خدماتی است که به‌عنوان مالیات غیرمستقیم و بابت خدمات ارائه‌شده توسط دولت از شهروندان دریافت می‌شود.

ب) تولیدکنندگان کالاهای نهایی مالیات بر فروش خود را، بر روی قیمت نهایی کالای تولیدشده اضافه کرده و آن را به دوش خریدار نهایی می‌گذارند.

ج) دولت به‌عنوان تأمین‌کننده اصلی مواد اولیه و مواد خام نقش آسان‌سازی فعالیت تولیدکنندگان را به عهده دارد و از طرفی با پرداخت یارانه شرایط اقتصادی جامعه را کنترل کرده و مانع افزایش فقر می‌شود.

۴) الف) عوارض گمرکی است که به‌عنوان درآمد شهرداری و به‌منظور دریافت غیرمستقیم بهای خدمات گمرکی و شهری از فعالان عرصه اقتصاد به‌طور مستقیم دریافت می‌شود.

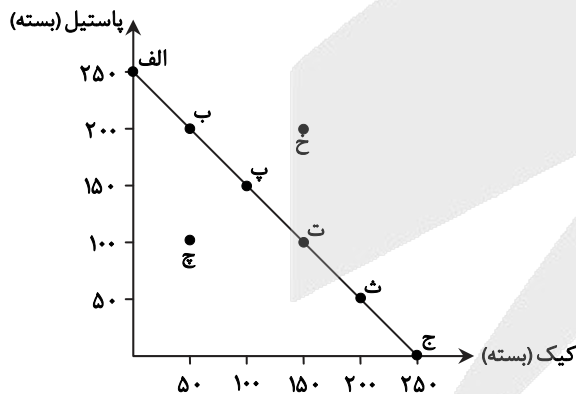
ب) تولیدکننده کالاهای نهایی، مالیات بر فروش خود را روی قیمت کالای نهایی اضافه کرده و آن را به دوش خریدار نهایی می‌گذارند.

ج) دولت به‌عنوان یک نهاد امنیتی با تولید و تأمین برخی کالاها و خدمات خاص نظیر امنیت و تولید سلاح‌های نظامی با صرف ایجاد نظم و امنیت داخلی، اطمینان اعضای جامعه را جلب کرده و فرایندهای اقتصادی را به‌سمت‌وسوی موردنظر خود هدایت می‌کند.

۱۵۰- با توجه به «منحنی مرز امکانات تولید» زیر، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) نقطه «ج» بیانگر چه نوع اقتصادی است؟ چرا؟

ب) با فرض اینکه قیمت هر بسته پاستیل ۲۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر بسته کیک، ۱۵,۰۰۰ تومان باشد؛ هزینه فرصت حرکت از نقطه «ت» به نقطه «پ»، چقدر خواهد بود؟

۱) الف) ناکارا؛ زیرا این نقطه زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

ب) ۷۵۰ هزار تومان

۲) الف) کارا؛ زیرا دیگر امکان افزایش تولید وجود ندارد و فقط می‌توان ۱۰۰ بسته پاستیل و ۵۰ بسته کیک تولید کرد.

ب) ۱ میلیون تومان

۳) الف) ناکارا؛ زیرا این نقطه زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

ب) ۱ میلیون تومان

۴) الف) کارا؛ زیرا دیگر امکان افزایش تولید وجود ندارد و فقط می‌توان ۱۰۰ بسته پاستیل و ۵۰ بسته کیک تولید کرد.

ب) ۷۵۰ هزار تومان

محل انجام محاسبات

۱۵۱- به ترتیب، کدام گزینه «درست» یا «نادرست» بودن عبارات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در آمد، به عنوان ابزاری برای مدیریت مصرف است.

(ب) مالیات یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری و فاصله طبقاتی است.

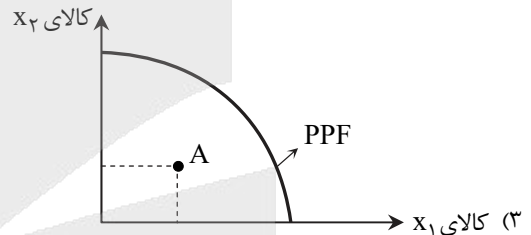
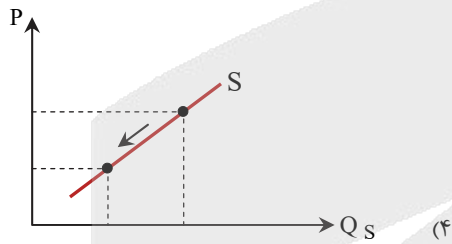
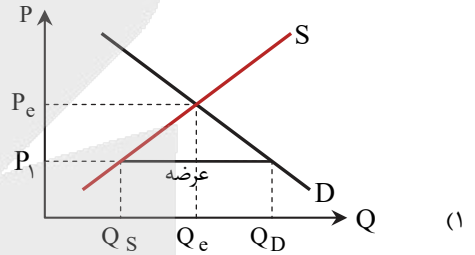
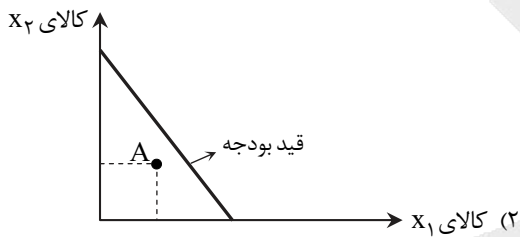
(ج) مؤدی، دریافت کننده مالیات است.

(د) در فضای جهانی، اقتصاد تک محصولی، اقتصادی آسیب پذیر است.

(ه) انگلستان در سال ۱۸۰۱، قانونی در حمایت از صنعت منسوجات داخلی تصویب کرد.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - نادرست - درست
 (۲) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - درست - درست - نادرست
 (۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست - درست

۱۵۲- «سراسیمه سقوط گاهی از آنچه تصور می‌شود تند و تیزتر است و بر همین اساس، آقای محمدی با چنگ و دندان می‌جنگید تا کارگاه را حفظ کند ولی به ناچار و با وجود مواد اولیه کافی، حجم تولیدات کم شده بود و از سه خط تولید، دو خط خاموش شده بود.» شرایط کارگاه آقای محمدی در کدام منحنی قابل نمایش است؟

۱۵۳- تعداد عبارات نادرست در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) برای تشکیل شاخص قیمت مصرف کننده، دولت‌ها معمولاً یک سبد بازار یعنی بسته‌ای از کالاهای گوناگون را که عموم مصرف کنندگان احتمالاً خریداری می‌کنند در نظر می‌گیرند و هزینه آن را در طول زمان رصد می‌کنند.

(ب) بانک مرکزی در شرایط تورم و برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست پولی انبساطی را به کار می‌گیرد.

(ج) منظور از شبه پول در علم اقتصاد، مجموع حساب‌های پس‌انداز کوتاه مدت و بلندمدت به همراه سپرده‌های دیداری است.

(د) در صورتی که پول نتواند حفظ ارزش کند، وظیفه آن در سنجش ارزش کالاها با مشکل مواجه خواهد شد.

(ه) پشتوانه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که امروزه در دست افراد یا در حساب آن‌ها است، طلاها و جواهراتی است که نزد بانک‌ها است.

- (۱) ۲ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۳

محل انجام محاسبات

۱۵۴- پاسخ درست سؤالات مطرح شده در کدام گزینه دیده می شود؟

- الف) با توجه به زیربناها و بندرها، رونق اقتصاد ایران تا کدام دوره تاریخی قابل درک است و کدام مورد از ویژگی های نیمه اول حکومت صفویه نیست؟
 ب) کدام مورد به علت عدم انتخاب روش درست توسط حاکمان اواخر صفویه اشاره دارد؟
 ج) کدام مورد در رابطه با وضعیت ملل اروپایی همزمان با اواخر حکومت صفویه درست به نظر می رسد؟
- ۱) الف) اوایل حکومت صفویه- پایه ریزی مقررات اسلامی در شمال آفریقا و جنوب اروپا
 ب) تصور درست نداشتن حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف مهم خود
 ج) عدم توانایی زنان و بردگان در مالکیت خصوصی و شخصی
 ۲) الف) اواسط حکومت صفویه- پایه ریزی مقررات اسلامی در شمال آفریقا و جنوب اروپا
 ب) تصور درست نداشتن حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف مهم خود
 ج) تجهیز ناوگانها توسط کشورهای اروپایی و پرداختن به رقابت نظامی
 ۳) الف) اوایل حکومت زندیه- شکل گرفتن اقتصاد مستقل و یکپارچه
 ب) روبه ضعف و افول رفتن تدریجی اقتصاد ایران در این دوره از تاریخ
 ج) تطابق لایه های اقتصادی با لایه های فرهنگی در این کشورها
 ۴) الف) اواسط حکومت زندیه- شکل گرفتن اقتصاد مستقل و یکپارچه
 ب) رو به ضعف و افول رفتن تدریجی اقتصاد ایران در این دوره از تاریخ
 ج) تغییر و تحول در اروپا و شکل گیری قدرت های بزرگ

۱۵۵- در یک جامعه فرضی، طبق اطلاعات جدول زیر فقط دو کالای A و B تولید می شود:

کالا	سال ۲۰۱۹		سال ۲۰۲۰	
	قیمت	تعداد (میلیون)	تعداد (میلیون)	قیمت
A	۱۰۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۱۵۰۰
B	۲۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۳۰۰

الف) GDP اسمی در سال ۲۰۱۹ چقدر است؟

ب) نرخ رشد واقعی سال ۲۰۲۰، حدوداً چقدر است؟

۱) الف) ۶۰۰,۰۰۰ (ب) ۸۴ درصد

۲) الف) ۱,۱۱۰,۰۰۰ (ب) ۸۴ درصد

۳) الف) ۶۰۰,۰۰۰ (ب) ۲۳ درصد

۴) الف) ۱,۱۱۰,۰۰۰ (ب) ۲۳ درصد

۱۵۶- با توجه به مندرجات جدول زیر که مربوط به یک جامعه فرضی می باشد:

۱	تولید ۳۰ دستگاه ماشین آلات	به ارزش ۱۵۰ میلیون تومان
۲	تولید پوشاک	به ارزش ۲۴۰ میلیون تومان
۳	تولید مواد غذایی ۵۰۰ تن	به ارزش هر کیلو ۵۰۰ تومان
۴	فروش خودروهای دست دوم سازمان دولتی از طریق مزایده	۵۰٪ ارزش ردیف ۲
۵	تولید خارجیان مقیم کشور	$\frac{1}{3}$ ارزش ردیف ۱
۶	استهلاک	۴۵ میلیون تومان
۷	جمعیت	۵ میلیون نفر

الف) تولید ناخالص داخلی سرانه چقدر است؟

ب) تولید خالص داخلی در این جامعه کدام است؟

۱) الف) ۱۳۸ تومان

(ب) ۶۴۵ میلیون تومان

۲) الف) ۱۶۲ تومان

(ب) ۷۶۵ میلیون تومان

۳) الف) ۱۶۲ تومان

(ب) ۶۴۵ میلیون تومان

۴) الف) ۱۳۸ تومان

(ب) ۷۶۵ میلیون تومان

محل انجام محاسبات

۱۵۷- نوشته‌های زیر را بخوانید و مشخص کنید هر یک از این افراد چه نوع هدفی دارند؟

(الف) علی و برادر کوچک‌ترش در حال جمع کردن عیدی‌های خود هستند تا بتوانند بعد از ماه فروردین یک دستگاه پلی‌استیشن بخرند.
(ب) محمد از مهرماه ۱۴۰۰ شروع به درس خواندن کرده است و کمتر به تفریح و خوش‌گذرانی می‌پردازد تا هم بتواند در کنکور ۱۴۰۱ موفق شود و هم با خرج نکردن پول توجیبی‌هایش بعد از کنکور یک دوچرخه بخرد.

(ج) سمیه ۴ سال دارد؛ مادر او ماهانه ۵ درصد از حقوقش را کنار می‌گذارد تا بتواند بعد از رسیدن سمیه به سن تکلیف (۹ سالگی) جشنی برپا کند.
(۱) کوتاه‌مدت- میان‌مدت- میان‌مدت (۲) میان‌مدت- بلندمدت (۳) کوتاه‌مدت- میان‌مدت- بلندمدت (۴) کوتاه‌مدت- بلندمدت- بلندمدت

۱۵۸- چند مورد از گزاره‌های زیر در مورد حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت نادرست است؟

(الف) در سپرده‌های کوتاه‌مدت، سرمایه‌گذار هر زمان که بخواهد می‌تواند پول خود را برداشت کند.

(ب) یکی از مزایای مشترک سپرده‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت، امکان استفاده از خدمات بانکداری الکترونیک است.

(ج) در سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، هر چقدر زمان طولانی‌تری پول سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می‌گیرد.

(د) علاوه بر سپرده‌های کوتاه‌مدت، در حساب‌های بلندمدت نیز می‌توان با مقدار خیلی کمی از پول، حساب باز کرد.

(ه) یکی از معایب سرمایه‌گذاری در سپرده‌های کوتاه‌مدت، نرخ سود کمتر آن نسبت به سایر حساب‌های پس‌انداز است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۵۹- اگر جدول زیر مربوط به مخارج مشخص آقای حسینی باشد، به سؤالات زیر

پاسخ دهید:

(الف) درآمد وی چقدر باشد تا دخل او از خرج وی بیشتر باشد؟

(ب) هزینه‌های وی چند میلیون تومان است؟

(۱) الف) ۱۰۱

(ب) ۱۰۲

(۲) الف) ۱۰۹

(ب) ۱۰۳

(۳) الف) ۱۰۱

(ب) ۱۰۳

(۴) الف) ۱۰۹

(ب) ۱۰۲

۱۶۰- کدام گزینه به پرسش‌های زیر پاسخ درست می‌دهد؟

(الف) در چه صورت درآمد افراد مسلمان مشمول پرداخت خمس قرار خواهد گرفت؟

(ب) نرخ خمس چقدر است، سهم چه کسانی است و به چه کسانی پرداخت می‌شود؟

(ج) خمس که از واجبات به‌شمار می‌رود، در واقع همان است.

(۱) الف) زمانی که در یک سال مالی، به‌صورت تصاعدی افزایش یافته و فرد بیش از انتظار خود درآمد داشته باشد.

(ب) ۲۰ درصد- امام و سادات- امام و سادات (ج) زکات اسلامی

(۲) الف) زمانی که در یک سال مالی، به‌صورت تصاعدی افزایش یافته و فرد بیش از انتظار خود درآمد داشته باشد.

(ب) ۳۰ درصد- مراجع تقلید- مراجع تقلید (ج) زکات اسلامی

(۳) الف) زمانی که در یک سال مالی، بیش از هزینه‌ها باشند و به اصطلاح پس‌انداز شوند.

(ب) $\frac{1}{5}$ - امام و سادات- مراجع تقلید (ج) مالیات اسلامی

(۴) الف) زمانی که در یک سال مالی، بیش از هزینه‌ها باشند و به اصطلاح پس‌انداز شوند.

(ب) ۲۰ درصد- مراجع تقلید- امام و سادات (ج) مالیات اسلامی

محل انجام محاسبات

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

گزینهدو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه پاسخ‌های تشریحی

آزمون آزمایشی ۲۸ فروردین ۱۴۰۳ (مرحله ۱۷)

ویژه داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۳

گروه آزمایشی علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی

بازار

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۳
سال تحصیلی ۰۳-۰۲

پاسخ تشریحی آزمون ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

تذکرات مهم

۲
۳

اسامی طراحان سؤال

پاسخ تشریحی درس های اختصاصی

➡ آزمون آزمایشی مرحله ۱۸ گزینه دو، در روز جمعه ۳۱ فروردین ۱۴۰۳ برگزار می گردد.

➡ داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون، آزمونک ها، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه های کمک آموزشی، آرشیو آزمون های گزینه دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➡➡ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➡ کارنامه های آزمون آزمایشی مرحله ۱۷ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

داوطلب گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

 [gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

گروه ریاضی

طراحان

- حسابان**
 مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری
 دستیاران: حسین اسدزاده- عباس سعیدی
- هندسه**
 مسئول درس: سعید اکبرزاده
 دستیاران: هادی کاظم‌نژاد- فرهاد فرزامی
- ریاضیات گسسته**
 مسئول درس: سعید اکبرزاده
 دستیاران: هادی کاظم‌نژاد- فرهاد فرزامی
- ریاضی تجربی**
 مسئول درس: ایمان اردستانی
 دستیار: پوپک مقدم
- ریاضی انسانی**
 مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری
 دستیار: عباس سعیدی

مدیر گروه: سید امیرمحمد سیدشاکری

گروه علوم

- زیست‌شناسی**
 مسئول درس: امیر کبیری‌راد
 دستیاران: بتول خواجه‌پور- علی قلی‌زاده
- فیزیک**
 مسئول درس: منصور داودوندی
 دستیار: ساناز دریکوندی
- شیمی**
 مسئول درس: احمد عباسی
 دستیار: سیدحامد میرقادری
- زمین‌شناسی**
 مسئول درس: شکبیا کریمی

مدیر گروه: محمدرضا محمدهاشمی

گروه انسانی و علوم و معارف اسلامی

- علوم و فنون ادبی**
 مسئول درس: محمدرضا پیرو
 دستیار: امیرحسین نیک‌دست
- جامعه‌شناسی**
 مسئول درس: الهام رضایی
- روان‌شناسی**
 مسئول درس: سیده‌ضحی سکاکی
- زبان عربی**
 مسئول درس: پویا رضاداد
 دستیار: مائده خدایاری
- تاریخ، تاریخ اسلام و جغرافیا**
 مسئول درس: الناز گنج‌کار
 دستیاران: ثنا کاشیان- فاطمه وهابی
- فلسفه و منطق**
 مسئول درس: حمید سودیان طهرانی
 دستیاران: سعید رحیمیان- منصور کاظم‌بیگی
- اقتصاد**
 مسئول درس: امیر محمدبیگی
 دستیار: محمدرضا مبارکی

مدیر گروه: علی‌اکبر آخوندی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدحسین کشانی
 معاون تولید محتوا: علی الفتی

ریاضی دو

۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ با شرط $\Delta = b^2 - 4ac > 0$ برابر است با:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

ابتدا مساحت هر شکل را محاسبه و با هم برابر قرار می‌دهیم:

$$\text{مساحت مستطیل} = x \times (3x + 3) = 3x^2 + 3x$$

$$\text{مساحت مربع} = (x + 3)^2 = x^2 + 6x + 9$$

$$\text{مساحت مربع} = \text{مساحت مستطیل} \Rightarrow 3x^2 + 3x = x^2 + 6x + 9 \Rightarrow 2x^2 - 3x - 9 = 0$$

با حل این معادله به کمک روش Δ داریم:

$$\Delta = (-3)^2 - 4(2)(-9) = 81 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{3+9}{4} = 3 \\ x_2 = \frac{3-9}{4} = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

چون طول ضلع مستطیل نمی‌تواند منفی باشد، پس مقدار $x_2 = -\frac{3}{2}$ قابل قبول نیست؛ بنابراین محیط مستطیل برابر است با:

$$2(3 + 12) = 2 \times 15 = 30$$

۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۱)

نکته: برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$

به دست می‌آید. به شرط این که $Q(x) \neq 0$ وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ است. سپس ریشه‌های این معادله را به دست می‌آوریم. از

بین ریشه‌های به دست آمده، آن‌هایی را قبول می‌کنیم که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

با توجه به نکته می‌توان نوشت:

$$\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1}{(2-x)(2+x)} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1 - (-1)(2+x)(x-1) - (1)(2-x)}{(2-x)(2+x)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{1 + 2x - 2 + x^2 - x - 2 + x}{(2-x)(2+x)} = 0 \Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x+3)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+3=0 \Rightarrow x=-3 \\ x-1=0 \Rightarrow x=1 \end{cases}$$

هر دو جواب قابل قبول است؛ زیرا هیچ کدام مخرج را صفر نمی‌کنند. بنابراین مجموع جواب‌های این معادله برابر $-3 + 1 = -2$ است.

۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۲)

نکته: هر تابع به فرم $y = mx + h$ را یک تابع خطی می‌نامیم که در آن m شیب خط است.

نکته: شیب خطی که از دو نقطه (x_1, y_1) و (x_2, y_2) می‌گذرد برابر است با:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

با توجه به صورت سؤال این تابع خطی از نقاط $(-1, 7)$ و $(1, -1)$ عبور کرده است. ضابطه تابع f را محاسبه می‌کنیم:

$$m = \frac{-1-7}{1-(-1)} = \frac{-8}{2} = -4 \Rightarrow f(x) = -4x + h$$

$$f(1) = -1 \Rightarrow -1 = -4 \times 1 + h \Rightarrow h = 3 \Rightarrow f(x) = -4x + 3$$

بنابراین با توجه به ضابطه تابع f ، می‌توان نوشت:

$$f(0/1) - f(-0/1) = (-4 \times 0/1 + 3) - (-4 \times (-0/1) + 3) = -0/8$$

۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: اگر رابطه x و y را $(x$ متغیر مستقل) به صورت جدولی و زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد.

در رابطه $f = \{(1, a^2 - 3a), (-2, 3), (1, 10), (a, 4)\}$ دو زوج مرتب $(1, a^2 - 3a)$ و $(1, 10)$ ، مؤلفه‌های اول یکسان دارند، پس مؤلفه‌های دومشان باید برابر باشد:

$$a^2 - 3a = 10 \Rightarrow a^2 - 3a - 10 = 0 \Rightarrow (a - 5)(a + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 5 \\ a = -2 \end{cases}$$

با جای گذاری $a = -2$ رابطه f به صورت زیر درمی آید که به خاطر وجود دو زوج مرتب $(-2, 3)$ و $(-2, 4)$ تابع نیست:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (1, 10), (-2, 4)\}$$

به ازای $a = 5$ رابطه f به صورت مقابل است:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (5, 4)\}$$

بنابراین این رابطه به ازای $a = 5$ یک تابع است.

۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۴، فصل ۲)

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ نقطه $(\frac{-b}{2a}, f(\frac{-b}{2a}))$ مختصات رأس سهمی است.

مطابق شکل داده شده عرض رأس سهمی، برابر با -2 است، پس کافی است طول رأس سهمی را به دست آورده و در سهمی قرار داده تا عرض رأس سهمی به دست آید:

$$\text{طول رأس سهمی} : x = -\frac{m}{2 \times 1} = -\frac{m}{2}$$

$$\text{عرض رأس سهمی} = -2 \Rightarrow \left(-\frac{m}{2}\right)^2 + m\left(-\frac{m}{2}\right) + 2 = -2 \Rightarrow \frac{m^2}{4} - \frac{m^2}{2} + 4 = 0 \Rightarrow -\frac{m^2}{4} = -4 \Rightarrow m^2 = 16 \Rightarrow m = \pm 4$$

بنابراین مقدار m برابر با -4 است. دقت کنید که اگر $m = 4$ باشد، طول رأس سهمی برابر -1 می شود که مطابق شکل داده شده طول رأس سهمی مثبت است.

۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۳، فصل ۲)

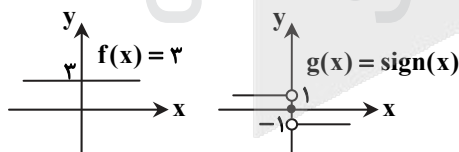
نکته: تابع علامت ($\text{sign}(x)$) به صورت زیر تعریف می شود:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

نکته: عمل تفریق دو تابع به صورت روبه رو است:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) ; D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

ابتدا نمودار دو تابع را رسم می کنیم:

برای $x > 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 1 = 2$$

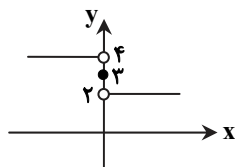
برای $x = 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 0$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 0 = 3$$

برای $x < 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = -1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - (-1) = 4$$

بنابراین نمودار تابع $(f - g)(x)$ به صورت زیر است:

نکته: تابعی با ضابطه $f(x) = |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$ تابع قدرمطلق نامیده می‌شود.

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، تابع جزء صحیح می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (بخوانید جزء صحیح x) معرفی می‌کنند. با استفاده از نکات بالا داریم:

$$f(\pi) = |[-\pi]| + |[-(-\pi)]| = |[-\pi]| + |[\pi]| = |[-3/14]| + [3/14] = |-4| + [3/14] = 4 + 3 = 7$$

نکته: انحراف معیار داده‌های آماری x_1, x_2, \dots, x_n از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

ابتدا نمرات علی را در هر درس به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \text{ریاضی} = 20 \\ \text{دینی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \\ \text{فلسفه} = \frac{25}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 5 \\ \text{جغرافی} = \frac{50}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 10 \\ \text{عربی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \end{cases}$$

$$\bar{x} = \frac{20 + 15 + 15 + 10 + 5}{5} = \frac{65}{5} = 13$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(20-13)^2 + 2(15-13)^2 + (10-13)^2 + (5-13)^2}{5}} = \sqrt{\frac{7^2 + 2(2)^2 + (-3)^2 + (-8)^2}{5}} = \sqrt{\frac{49 + 8 + 9 + 64}{5}} = \sqrt{\frac{130}{5}} = \sqrt{26}$$

نکته: انحراف معیار داده‌های x_1, x_2, \dots, x_n با میانگین \bar{x} از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

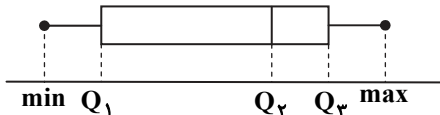
داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۶, ۱۰, ۱۳, ۱۴, ۱۷, ۲۰, ۲۱, ۲۵, ۳۰

ابتدا میانه و سپس چارک اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{array}{ccc} \text{نیمه اول} & & \text{نیمه دوم} \\ 6, \underbrace{10, 13}, 14, 17, 20, & & 21, 25, 30 \\ \downarrow & & \downarrow \\ Q_1 = \frac{10+13}{2} = 11.5 & & Q_3 = \frac{21+25}{2} = 23 \end{array}$$

نمودار جعبه‌ای یک سری داده آماری به صورت روبه‌رو است:

داده‌های بین Q_1 تا Q_3 ، داخل جعبه محسوب می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱۳, ۱۴, ۱۷, ۲۰, ۲۱

میانگین را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{13 + 14 + 17 + 20 + 21}{5} = \frac{85}{5} = 17$$

سپس انحراف معیار را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{(13-17)^2 + (14-17)^2 + (17-17)^2 + (20-17)^2 + (21-17)^2}{5} \Rightarrow \sigma^2 = \frac{16 + 9 + 0 + 9 + 16}{5} = 10 \Rightarrow \sigma = \sqrt{10} = 3/2$$

۱۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال.
ابتدا نرخ بیکاری را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{600}{2400+600} = \frac{600}{3000} = \frac{1}{5} = 20\%$$

اکنون می‌خواهیم نرخ بیکاری ۵ درصد کاهش یابد، یعنی نرخ بیکاری ۱۵ درصد شود، فرض می‌کنیم باید تعداد x شغل ایجاد شود. پس می‌توان نوشت:

$$\frac{600-x}{3000} = \frac{15}{100} \Rightarrow 600-x=450 \Rightarrow x=150$$

بنابراین باید ۱۵۰ شغل ایجاد شود.

۱۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: جدول ارزش‌گذاری ترکیب‌های فصلی، عطفی و شرطی دو گزاره به صورت مقابل است:

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$p \Rightarrow q$
د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن
ن	د	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	د

مطابق نکته فوق جدول گزاره داده شده را تشکیل می‌دهیم:

p	q	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$(\sim p \vee q) \wedge (p \Rightarrow q)$
د	د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د	د

مطابق جدول فوق تنها در حالتی که گزاره p دارای ارزش درست و گزاره q دارای ارزش نادرست باشد، ارزش گزاره داده شده نادرست است.

۱۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر دو طرف یک نامساوی را در یک عدد منفی ضرب کنیم، جهت نامساوی عوض می‌شود.
چون علامت c نامعلوم است، پس نمی‌توان آن را در طرفین نامساوی ضرب کرد. پس ایراد این استدلال در مرحله دوم است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

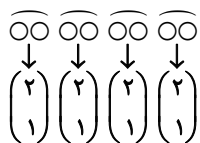
نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین n شیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \binom{n}{r}$ نشان می‌دهیم و بنابر دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

ابتدا از میان ۵ زن و شوهر یک زوج را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{1} = 5 \text{ حالت}$$

حال باید از میان ۴ زن و شوهر باقی‌مانده، ۴ نفر انتخاب کرد که زن و شوهر نباشند. چون مطلوب سؤال فقط حضور یک زن و شوهر است، بنابراین از میان هر زن و شوهر فقط یک نفر را انتخاب می‌کنیم:

پس کل حالات برابر است با:

$$\binom{5}{1} \binom{4}{1} \binom{3}{1} \binom{2}{1} \binom{1}{1} = 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 80 \text{ حالت}$$

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

$$n(S) = 5! = 120$$

کل حالات قرار گرفتن ۵ نفر کنار هم برابر است با:

علی و امیر کنار هم نباشند (A) ← متمم ← علی و امیر کنار هم باشند (A')

برای آنکه علی و امیر کنار هم باشند، آن‌ها را در یک بسته قرار می‌دهیم:

$$\underbrace{\boxed{\text{امیر}} \boxed{\text{علی}}}_{2!} \times \underbrace{\boxed{x} \boxed{y} \boxed{z}}_{3!} \Rightarrow n(A') = 2! \times 3! = 2 \times 6 = 12$$

$$P(A') = \frac{12}{120} = \frac{1}{10} = 0.1$$

پس:

حال احتمال وقوع A را حساب می‌کنیم:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0.1 = 0.9$$

نکته: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S ، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم که برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

تعداد کل دانش‌آموزان ۱۰ تا است. می‌خواهیم ۲ تا از بین آن‌ها انتخاب کنیم:

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10 \times 9}{2} = 45$$

راه‌حل اول: می‌خواهیم ۲ نفر انتخاب شده از دو رشته متفاوت باشند که سه حالت زیر را در نظر باید گرفت:

$$n(A) = \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} + \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} + \binom{3}{1} \times \binom{3}{1} = 12 + 12 + 9 = 33$$

یک تجربی
یک ریاضی
یک ریاضی

یک انسانی
یک انسانی
یک تجربی

بنابراین:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{33}{45} = \frac{11}{15}$$

راه‌حل دوم: از روش متمم استفاده می‌کنیم. متمم پیشامد اینکه دو نفر انتخابی از دو رشته متفاوت باشند، به صورت «دو نفر از یک رشته باشند» می‌باشد که داریم:

$$n(A') = \binom{4}{2} + \binom{3}{2} + \binom{3}{2} = 6 + 3 + 3 = 12 \Rightarrow n(A) = 45 - 12 = 33$$

دو نفر انسانی
دو نفر تجربی
دو نفر ریاضی

ادامه راه‌حل مشابه است.

نکته: در دنباله‌ای با جملات a_1, a_2, \dots, a_n جمله n ام دنباله می‌نامند که به دو صورت بیان می‌شود.

(الف) رابطه با جملات دیگر دنباله (رابطه بازگشتی)

(ب) رابطه‌ای برحسب n ($n \in \mathbb{N}$) (ضابطه تابعی دنباله)

در رابطه بازگشتی هر جمله به جمله یا جملات قبل از خود وابسته است، لذا برای محاسبه یک جمله باید ابتدا جمله قبلی یا... محاسبه شود بنابراین با عددگذاری مناسب و تکرار آن می‌توان به جمله مورد نظر رسید.

در ضابطه تابعی دنباله (a_n) با جای‌گذاری اعداد طبیعی به جای n می‌توان جمله مورد نظر را محاسبه کرد.

$$\text{دنباله} \begin{cases} a_{n+2} = a_{n+1} + a_n \\ a_1 = a_2 = 1 \end{cases} \text{ دنباله فیبوناچی است که جملات آن به صورت زیر می‌باشند. (هر جمله برابر است با مجموع دو جمله قبل)}$$

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, \dots$$

$$b_7 = 7^2 - 4 \times 7 = 49 - 28 = 21$$

جمله هفتم دنباله $b_n = n^2 - 4n$ برابر است با:

لذا جمله هفتم دنباله b_n با جمله هشتم دنباله a_n برابر است.

نکته: یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به صورت روبه‌رو است:

$$a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$$

که در آن جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود. مجموع ۴ جمله اول ۳۸ است، پس:

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 38 \Rightarrow a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2d) + (a_1 + 3d) = 38 \Rightarrow 4a_1 + 6d = 38 \xrightarrow{+2} 2a_1 + 3d = 19$$

مجموع ۳ جمله بعدی ۶۰ است، پس:

$$a_5 + a_6 + a_7 = 60 \Rightarrow (a_1 + 4d) + (a_1 + 5d) + (a_1 + 6d) = 60 \Rightarrow 3a_1 + 15d = 60 \xrightarrow{+3} a_1 + 5d = 20$$

دو معادله به دست آمده را در یک دستگاه حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 2a_1 + 3d = 19 & \xrightarrow{\text{خودش}} 2a_1 + 3d = 19 \\ a_1 + 5d = 20 & \xrightarrow{\times(-2)} -2a_1 - 10d = -40 \end{cases} (+) \\ \hline -7d = -21 \Rightarrow d = 3$$

با جای گذاری $d = 3$ در معادله دوم، مقدار a_1 را حساب می‌کنیم:

$$a_1 + 5d = 20 \xrightarrow{d=3} a_1 + 15 = 20 \Rightarrow a_1 = 5$$

با داشتن $a_1 = 5$ و $d = 3$ ، جمله دهم را پیدا می‌کنیم:

$$a_{10} = a_1 + 9d = 5 + 9(3) = 32$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۳)

۱۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته: اگر جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $a_n = a_1 \times r^{n-1}$ باشد، حاصل مجموع

$$S_n = a + ar + ar^2 + ar^3 + \dots + ar^{n-1} \quad r \neq 1$$

از رابطه $S_n = a \times \frac{1-r^n}{1-r}$ به دست می‌آید.

چند جمله اول این دنباله هندسی را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} a_n = 3 \times (-1)^n \times 2^{n-1} \\ a_1 = -3 \times 2^0 = -3 \\ a_2 = 3 \times 1 \times 2 = 6 \\ a_3 = 3 \times (-1) \times 4 = -12 \\ \vdots \end{cases}$$

بنابراین جمله اول دنباله هندسی برابر ۳- و نسبت مشترک آن ۲- است. لذا مجموع ده جمله اول این دنباله برابر است با:

$$S_{10} = \frac{a(r^{10} - 1)}{r - 1} = \frac{-3 \times ((-2)^{10} - 1)}{-2 - 1} = \frac{-3 \times (1023)}{-3} = 1023$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۳)

۱۹- پاسخ: گزینه ۴

نکته: $(a^m)^n = a^{m \times n}$

نکته: $a^m \times a^n = a^{m+n}$

نکته: $(\frac{a}{b})^{-n} = (\frac{b}{a})^n$

با توجه به نکات، داریم:

$$8^{x+1} \times 4^{2x} = (\frac{1}{5})^x (\frac{1}{25})^{2x} \Rightarrow (2^3)^{x+1} \times (2^2)^{2x} = (\frac{1}{5})^x \times (\frac{1}{5})^{2x} \Rightarrow 2^{3x+3} \times 2^{4x} = 2^{-x} \times (2^{-2})^{2x}$$

$$\Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-x} \times 2^{-4x} \Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-5x} \Rightarrow 7x+3 = -5x \Rightarrow 12x = -3 \Rightarrow x = -\frac{3}{12} = -\frac{1}{4}$$

و در نتیجه x^{-1} برابر است با:

$$x^{-1} = (-\frac{1}{4})^{-1} = -4$$

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۳)

نکته: هر تابع به فرم $y = a^x$ که در آن $a > 0$ و $a \neq 1$ را یک تابع نمایی می‌گوییم.
 مشخصات نقطه‌ای به طول ۲- روی خط $y = 1 - 4x$ را پیدا می‌کنیم:

$$y = 1 - 4x \xrightarrow{x=-2} y = 1 - 4(-2) = 9 \xrightarrow{\text{نقطه}} A(-2, 9)$$

نقطه $A(-2, 9)$ باید روی تابع $f(x) = a^x$ هم باشد:

$$f(-2) = 9 \Rightarrow a^{-2} = 9 \Rightarrow \frac{1}{a^2} = 9 \Rightarrow a^2 = \frac{1}{9} \xrightarrow{a>0} a = \frac{1}{3}$$

$$f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x \Rightarrow f(1) = \left(\frac{1}{3}\right)^1 = \frac{1}{3}$$

پس:

ادبیات اختصاصی

۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

ویژگی‌های عمده نثر فارسی این دوره عبارت‌اند از:

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر
- (۲) حذف افعال به قرینه
- (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و...
- (۴) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
- (۵) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان (اطناب)
- (۶) کاربرد فراوان آیات و احادیث
- (۷) استفاده از ترکیبات دشوار

۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

- گزینه ۱: به لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان اشاره دارد.
- گزینه ۲: توسعه مدارس و مراکز تعلیم را بیان می‌کند.
- گزینه ۳: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار را نشان می‌دهد.
- گزینه ۴: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار را نشان می‌دهد.

۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۷

مجموعه «از این ستاره تا آن ستاره» از «سلمان هراتی» مخصوص نوجوانان است.

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۰

ویژگی‌های بارز سبک هندی:

- (۱) پیچیدگی مضمون (معنا کردن بیت سخت است) و آوردن مضامین تازه
 - (۲) اسلوب معادله و تمثیل
 - (۳) بی‌دقتی در کاربرد زبان (مور با هم پیوست ← موران به هم پیوندند).
 - (۴) گسترش دایره واژگان
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: پرهیز از زهد ریایی ← احتمالاً عراقی
- گزینه ۳: واقع‌گرایی و توصیف طبیعت ← احتمالاً خراسانی
- گزینه ۴: برتری عشق بر عقل ← احتمالاً عراقی

۲۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

«داستان باستان» و «شمس و طغرا» در حوزه داستان‌نویسی هستند.

۲۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: این گزینه از عوامل «نهضت بیداری» است.
- گزینه ۲: «گنجینه نشاط» از آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی است.
- گزینه ۳: هدف تأسیس «انجمن خاقان» بیان شده است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

موارد نادرست: عباس‌نامه: وحید قزوینی

۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

شعر گزینه ۲، سروده «میرزاده عشقی» است و «منشآت» اثر «قائم‌مقام فراهانی» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: محمدتقی بهار
 گزینه ۳: نشاط اصفهانی
 گزینه ۴: صبای کاشانی

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۶

۲۹- پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

(ج) زلف و رخسار: «لفّ» / کفر و ایمان: «نشر»

(د) شکر و صبر: «لفّ» / شادی و غم: «نشر»

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

۳۰- پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس تام: دستان: (۱) نیرنگ (۲) دست‌ها / مستان: (۱) مست‌ها (۲) فعل نهی از مصدر ستاندن (نگیر)

گزینه ۳: ایهام: دور از تو } از دوری و فراق تو
از تو دور باشد (جمله دعایی)

گزینه ۴: تلمیح: اشاره به داستان «آب حیات و حضرت خضر (علیه السلام)» دارد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

مجاز: سر ← عزم و قصد و تصمیم ← بیت «لف» (در بیت «ب» نیز «بامداد» مجاز از وقت و زمان است.)

تشبیه: «ولایت دل و لشکر عشق» اضافه تشبیهی ← بیت «ب»

کنایه: «بادپیمایی» کنایه از کار بیپوده انجام دادن ← بیت «ج»

استعاره مصرحه: «کمند» استعاره مصرحه از «زلف معشوق» ← بیت «د»

استعاره مکنیه: «دست عشق» تشخیص دارد ← بیت «ه»

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

۳۲- پاسخ: گزینه ۱

تناقض: حلاوت سخن تلخ

اسلوب معادله: مصراع اول مفهوم شعر و مصراع دوم مثال برای آن مفهوم است و هر مصراع جمله‌ای کامل است.

مراعات نظیر: ماهی، آب و دریا

حس آمیزی: حلاوت سخن و سخن تلخ

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مراعات نظیر «لب و دهان و حدیث» - حس آمیزی «جواب تلخ» - تناقض و اسلوب معادله ندارد.

گزینه ۳: مراعات نظیر «طوطی و شکرستان» - اسلوب معادله (مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است) - تناقض و حس آمیزی ندارد.

گزینه ۴: مراعات نظیر «بوستان و گل و باغبان» - تناقض و اسلوب معادله و حس آمیزی ندارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

۳۳- پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: «روشنی از ظلمت گرفتن» متناقض‌نماست. ه: «خطا و صواب» تضاد دارند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۳

۳۴- پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف) به داستان فرهاد و کوه‌کنی او اشاره دارد که در واقع قسمتی از داستان خسرو و شیرین است.

ب) بین کلمات «شرار و آتش - کوه، کهسار و لعل» مراعات نظیر است.

ج) به شق‌القدر که یکی از معجزات پیامبر (صلی الله علیه و آله) است، اشاره و تلمیح دارد و تضمین نیست.

د) هیچ تلمیحی ندارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

ایهام تناسب: «دوش» در این بیت به معنی «شانه» است و در صورت تناسب با کلمه «امشب» معنی دیشب تداعی می‌شود.

تشبیه: مانند شمع من را امتحان کن.

واج آرایی: تکرار واج‌های «م، ن، ر»

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

۳۶- پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳: «گنبد گردنده» استعاره از آسمان - «انگشت‌نما شدن» کنایه از مشهور شدن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس ندارد - «شور» در کلمه شورانگیز با کلمه «نمکدان» ایهام تناسب می‌سازد.

گزینه ۲: جناس تام ندارد - «دل و دیده» تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۴: تناقض ندارد - تلمیح به داستان حضرت موسی (علیه السلام) و گوساله سامری دارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

۳۷- پاسخ: گزینه ۴

گزینه ۱: کلمات قافیه (خداوندش - میبوندش) حروف اصلی (ـَند) + (ـَ ش) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۲: کلمات قافیه (ساخته - برافراخته) حروف اصلی (اخت) + (ه) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۳: کلمات قافیه (بندگیتان - زندگیتان) حروف اصلی (ـَ ند و ـَ ند) + حروف الحاقی (ـِ گیتان) ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۴: کلمات قافیه (می - کی) حروف اصلی (ـِ ی) ← مصوت + صامت

بیت‌های «الف و د» قافیه نادرست دارند.

بیت «الف»: کلمات قافیه (کروبیان و روحانیان)، حروف الحاقی (بیان) و «کروب و روحان» می‌ماند که قافیه نمی‌شوند.

بیت «د»: کلمات قافیه (معنی و دنی)، حروف الحاقی (ی) و معن و دنی قافیه نمی‌شوند.

نکته: «ی» به تنهایی قافیه نمی‌شود و جزو حروف الحاقی است.

سایر بیت‌ها:

بیت «ب»: کلمات قافیه (ممکنات و کائنات)، حروف الحاقی (ات) و حروف اصلی (ن)

بیت «ج»: کلمات قافیه (دیدن و دمیدن)، حروف الحاقی (ن) و حروف اصلی (ید)

بیت «ه»: کلمات قافیه (سخنورانییم و نخوانییم)، حروف الحاقی (یم) و حروف اصلی (ان)

پایه‌های آوایی بیت ۲ هر کدام شامل ۴ هجا هستند، اما در ابیات دیگر پایه‌ها به صورت ۳ تا ۴ تا هجا جدا می‌شوند.

(به بیان دیگر بیت گزینه ۲ همسان تک‌لختی است و سایر گزینه‌ها همسان دولختی هستند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:

س	خن	با	ما	ه	می	گو	یم	پ	ری	در	خا	ب	می	بی	نم
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

گزینه ۳:

پ	دا	سا	سو	خ	چ	شم	عم	ک	بر	من
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

گزینه ۴:

ف	لک	در	خو	ن	جا	نم	رف	ت	ما	در	خو	ن	دل
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعل مستفعلن فَعَل

گزینه ۲: مفعول مفاعلن مفاعیل فعل یا مستفعلن فاعلات مستفعل فع

گزینه ۴: مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعلن فاعلات مستفعل

وزن هر چهار گزینه «فعلاتن فعلاتن فعلن» است و هر چهار گزینه اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» دارند، ولی فقط

گزینه ۳ در رکن پایانی مصراع اول به جای «فعلن» از «فعلن» استفاده کرده که ابدال است.

ابدال										کوتاه به بلند				
↓										↓				
را	غی	مر	ری	ت	ر	یا	هش	ت	ت	مس	س	گ	نر	
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	
ند	ک	رن	نا	چ	ر	چه	ند	ک	ر	نا	چ	ن	سی	
-	UU	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: زبانی: حذف همزه در هجای سوم - بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در هجای هفتم و نهم - فاقد اختیار وزنی

گزینه ۲: فاقد اختیار وزنی و زبانی

گزینه ۴: زبانی: حذف همزه در هجای نهم مصراع اول و دوم

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۱

وزن گزینه ۳: فعولن فعولن فعل ← متقارب مثنی محذوف
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 گزینه ۲: مفاعیلن مفاعیلن فعولن
 گزینه ۴: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۴۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

یا	ب	ت	دَس	فَر	ب	تا	ف	آ	چُ	ک	آ	ای
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
یا	ب	ت	دَس	زَر	غ	با	گُ	بر	تُ	ن	رو	بی
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
یا	ب	ت	دَس	گَر	رُ	با	غُ	تُ	بی	کَم	عا	
-	U	U	-	-	U	-	U	U	-	-	-	-
یا	ب	ت	دَس	سَر	تُ	بی	ش	عی	سِ	ل	مَج	ای
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن شعر «مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فع یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل» است.
 گزینه ۲: یک ابدال در مصراع سوم رخ داده است.
 گزینه ۳: در کلمه «تو» در مصراع سوم یک تغییر مصوت کوتاه به بلند رخ داده است.
 گزینه ۴: کلمات قافیۀ شعر «فرد، زرد، گرد و سرد» و حرف «د» حرف روی می‌باشد.

۴۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۲

مفهوم بیت گزینه ۱: طلب عنایت و توجه
 مفهوم مشترک ابیات: تحمل سختی راه عشق

۴۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۷

در صورت سؤال رودکی می‌گوید جوانی‌اش گذشته و دیگر مثل قدیم نمی‌تواند شعر بگوید. در بیت ۳ نیز بیان می‌شود که با گذشت جوانی دیگر جلوه و توانایی انسان، کم‌فروغ می‌شود.
 نکته: فعل «بنوشت» در معنای «درنوردید» می‌باشد.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۶

مفهوم مصراع اول و بیت «ب»: شب طولانی عاشق که به صبح نمی‌رسد.
 مفهوم مصراع دوم و بیت «ج»: شاعر از درد فراق خوابش نمی‌برد.
 بررسی سایر ابیات:

الف) غم عشق برای عاشق شادی است.

د) شب عاشقان به دور از معشوق دیر و در کنار او زود می‌گذرد.

۴۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۹

مفهوم مشترک: موی سفید علامتی است که زمان پیری رسیده و عمر نمی‌ایستد.
 بررسی سایر ابیات:

گزینه ۲: تجربه و پیری حاصل گذر جوانی و از دست دادن آن است.

گزینه ۳: مذمت تمسخر پیران به این دلیل که پیری برای هر کسی اتفاق می‌افتد.

گزینه ۴: پیری به واسطه فشار روزگار

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۱

مفهوم مشترک: به عبرت گرفتن از پادشاهان گذشته اشاره دارد. مرگ برای همه حتی شاهان و قدرتمندان حتمی است.
 مفهوم گزینه ۲: ظالم بودن روزگار

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۵ و ۶

- زوال عقلانیت ذاتی همان از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها است.
- در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است؛ مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.
- جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۷

- علوم مبتنی بر عقل و وحی به‌عنوان دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها، مربوط به جوامعی است که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند و عقل و وحی را به‌عنوان دو روش علمی معتبر می‌دانند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۲

- متفکران پسامدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند، اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشتند.
- ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد، بعد دیگری از بحران معرفتی - علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۲

- بررسی عبارت‌های نادرست:
عبارت اول: علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- عبارت دوم: علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۵۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۴

- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

- جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.
- جامعه‌شناسی تفسیری، اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.
- جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۷ و ۸

- رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی یا همان مخالفان قشربندی اجتماعی به دخالت همه‌جانبه دولت در اقتصاد برای ایجاد عدالت و از بین بردن نابرابری‌های اجتماعی اعتقاد دارند.
- رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی یا همان رویکرد عدالت اجتماعی، نه با رهاسازی مطلق (دیدگاه اول) موافق است و نه با کنترل مطلق (دیدگاه دوم). نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد (دیدگاه اول) و نه دخالت همه‌جانبه دولت (دیدگاه دوم) را می‌پذیرد.
- در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت.
- الگوی مطلوب قرآنی، تکرر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را، مانع وحدت و همدلی نمی‌داند، بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد: «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْأَوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ» ← تعارف هویت‌ها

۵۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۹

فراابی جامعه‌ای را که بر محور علم، سازمان‌یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد. مدینه فاضله، جامعه آرمانی مورد نظر اوست. علم در مدینه فاضله به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد.

مدینه فاسقه و مدینه ضالّه در نظریه فراابی جوامعی هستند که در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل گرفته‌اند. مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

مدینه ضالّه جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. در مدینه ضالّه نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

۶۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۱۲ و ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۵

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آئین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری در آمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام پیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت.

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۷ و ۹ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۹ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۳

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.

به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

لیبرالیسم قرن هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند. این لیبرالیسم، بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.

۶۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۸ و ۹

متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند.

وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استعمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۶۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۴ و ۱۵ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۲ و ۳

تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان باعث می‌شود که به میزان اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها بیندیشیم.

با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی (نظام سیاسی)، مرزگذاری دولتی و اشتراکی (نظام اقتصادی) رایج شدند. این عبارت به تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی اشاره دارد.

فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

۶۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۸ و ۹

در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد.

انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد.

روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. شاید به همین دلیل غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۳، جامعه‌شناسی ۲ درس ۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۱

- جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.
- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.
- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
- در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

روان‌شناسی

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

با توجه به نمودار، عالی‌ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

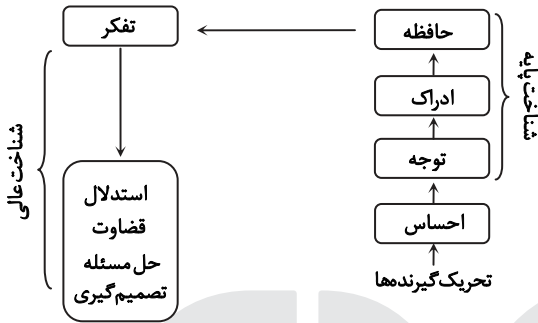
در گزینه ۲ پیدا کردن راه حل مناسب برای مشکل، نشان‌دهنده «حل مسئله» است که نسبت به سه گزینه دیگر، در سطح بالاتری از شناخت قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: قضاوت (شناخت عالی)

گزینه ۳: استدلال (شناخت عالی)

گزینه ۴: حافظه (شناخت پایه)

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

بررسی موارد:

(الف) در این عبارت چیستی حافظه بیان شده، پس توصیف است. (توصیف یعنی بیان دقیق و روشن از چیستی مفهوم موردنظر)

(ب) در این عبارت با ارائه یک توصیه و راهکار عملی، حافظه تحت کنترل قرار گرفته است.

(ج) در این عبارت احتمال بهبود عملکرد حافظه دانش‌آموزان در آینده، در اثر مطالعه چندحسی پیش‌بینی شده است.

(د) در این عبارت، علت فراموشی اطلاعات در حافظه بیان شده، پس تبیین است. (در تبیین به بیان علت پدیده‌ها و چرایی آن‌ها می‌پردازیم)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

■ ماندانا در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به صورت آمرانه برخورد کرد؛ باید او را عضو بزرگ خانواده دانست و در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد. بنابراین رفتار والدین او درست نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: امیر در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به صورت آمرانه رفتار کرد و باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

گزینه ۲: نسرین در هفت سال دوم (۷ تا ۱۴ سالگی) قرار دارد. در این دوره باید در تأدیب کودک کوشش کرد و به تدریج او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

گزینه ۴: حسن در هفت سال اول (۱ تا ۷ سالگی) قرار دارد. در این دوره کودک باید آزاد باشد که بازی کند و نمی‌توان از او توقع اطاعت داشت.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

بررسی موارد:

(الف) تغییرات رشدی هم شامل تغییرات کمی است (افزایش تدریجی تعداد و مقدار ویژگی‌ها) و هم تغییرات اساسی و کیفی را شامل می‌شود. ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد (یعنی به دلیل وجود تغییرات کمی که به شکل تدریجی و پیوسته افزایش می‌یابند)، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند (یعنی بر اساس تغییرات کیفی و اساسی که قابل تمایز هستند، مراحل را مشخص می‌کنند)

(ب) عمر انسان از بدو تولد به ۷ دوره تقسیم می‌شود که شامل طفولیت، کودکی اول، کودکی دوم، نوجوانی، بزرگسالی اول، بزرگسالی دوم و پیری است.

(ج) برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین خود مستقل شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۳ درس ۳

میزان انگیزتگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. عوامل مهم دیگر نیز (ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن) در انگیزتگی ذهنی مؤثر است. اینکه فرد مشخص کند چه تعداد تست را باید درست پاسخ دهد و چه درصدی باید به دست آورد، نوعی ایجاد هدف است. آشنایی نسبی با محرک و یکنواختی و ثبات نسبی عوامل ایجاد خوگیری هستند و تمرکز را کاهش می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها).

۷۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۳

در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک در زمینه یا بافت مکانی هستیم و نمی‌دانیم در چه مکانی است. در این مثال زمان پخش مشخص است، ولی اینکه در کجا (کدام شبکه) پخش می‌شود مشخص نیست. پیدا کردن محرک هدف در جست‌وجو تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن هدف است. دقت کنید اگر زمان پخش مشخص نبود، کارکرد گوش‌به‌زنگی مطرح می‌شد. به توانایی فرد برای پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی می‌گویند.

۷۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۴

صابر شماره تلفن را دیده و سعی کرده در عرض چند دقیقه آن را به‌خاطر بسپارد، پس حافظه کوتاه‌مدت او درگیر شده است. دقت کنید که در اینجا حافظه کاری شکل نگرفته، چون صابر صرفاً به ذخیره‌سازی ساده اطلاعات پرداخته و اطلاعات را مورد دستکاری و استفاده قرار نداده است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

گنجایش یا ظرفیت ذخیره‌سازی حافظه کوتاه‌مدت، محدود (بین ۵ تا ۹ ماده) است، بنابراین نمی‌توانیم بیش از چند اطلاعات را برای مدت کوتاهی ذخیره کنیم. مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به‌دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است. در این مثال صحبت کردن پارسا باعث می‌شود، ظرفیت محدود حافظه کوتاه‌مدت او با اطلاعات جدید جایگزین شود و اطلاعات قبلی (شماره تلفن) از ذهن صابر برود.

تداخل اطلاعات، مربوط به حافظه بلندمدت است و به شرایطی گفته می‌شود که اطلاعات جدید، بلافاصله وارد حافظه می‌شوند و مانع یادآوری اطلاعات قبلی می‌شوند. (رد گزینه ۱) گذشت زمان در این مثال اتفاق نیفتاده است (رد گزینه ۴). در دسترس نبودن اطلاعات دلیل از بین رفتن آن‌ها نیست. (رد گزینه ۲)

۷۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۴

برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید. برای کنترل اثر تداخل از یادگیری با فاصله (استراحت) استفاده کنید. چون یادگیری جدید مانع یادآوری قبلی می‌شود. مطالعه چند حسی نیز اثر تداخل را کاهش می‌دهد.

۷۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۵

نوع نگاه حل‌کننده مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به‌خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله، تحت‌الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. بن‌بست، زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه خروج از این بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۵

به مراحل حل مسئله در این مثال توجه کنید. کاهش وزن: تشخیص مسئله تجویز رژیم غذایی کم‌کالری: به‌کارگیری راه‌حل مناسب بررسی تأثیر رژیم غذایی پس از سه هفته: ارزیابی راه‌حل پس از ارزیابی راه‌حل، درمورد فردی که رژیم غذایی تا حدی بر وزنش تأثیر گذاشته است، پزشک به «بازبینی و اصلاح راه‌حل» می‌پردازد یعنی تغییراتی در رژیم ایجاد می‌کند و برنامه ورزشی را هم به آن اضافه می‌کند، اما در مورد فردی که رژیم هیچ تأثیری بر وزنش نگذاشته است، با کمک آزمایش خون علت مؤثر نبودن راه‌حل را بررسی می‌کند و به «انتخاب راه‌حل جایگزین» می‌پردازد که در این مورد مصرف دارو است.

۷۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۶

وقتی فرد با انتخاب‌های زیادی روبه‌رو است که بررسی کردن همه آن‌ها زمان زیادی می‌برد، استفاده از روش میانبر یا حذف تک‌تک جنبه‌ها توصیه می‌شود. یعنی فرد باید چندجنبه‌ای که برایش مهم است را مشخص کند و گزینه‌هایی که فاقد آن جنبه‌ها هستند را حذف کند. با این کار فرد می‌تواند تعداد انتخاب‌های خود را محدود کرده و آن‌ها شناسایی کند. مثلاً فردی که می‌خواهد خانه‌ای دوخوابه داشته باشد، خانه‌های تک‌خوابه یا سه‌خوابه را از انتخاب‌های خود حذف می‌کند و تعداد خانه‌های دوخوابه را تعیین می‌کند. شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های یک تصمیم، مرحله دوم از مراحل تصمیم‌گیری است.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۶

الف) دغدغه تصمیم‌گیرندگان، انتخاب بهترین اولویت است، در حالی که در حل مسئله، افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند. ب) در تصمیم‌گیری فرد باید از بین «انتخاب‌های» مختلف بهترین را برگزیند. در حالی که در حل مسئله، حل‌کنندگان مسئله باید راه‌حل‌های مسئله مورد نظر را خودشان بازآفرینی کنند. ج) در تصمیم‌گیری، همه اولویت‌ها فرد را به مقصد می‌رساند، ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد و فرد باید با بررسی کردن، بهترین اولویت را انتخاب کند. در حل مسئله فقط یک راه است که ما را به هدف می‌رساند.

«ادراک کارایی» یعنی احساس کنیم دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را داریم و از پس آن برمی‌آییم. سارقی که توانایی خود را در باز کردن درب ماشین بیان می‌کند، ادراک کارایی دارد.
«ادراک کنترل» یعنی ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم. خانمی که می‌گوید هیچ کاری بدون اجازه شوهرش نمی‌تواند انجام دهد، ادراک کنترل ندارد.

سهیلا با استعداد و توانمند است ولی در اثر چندبار شکست خوردن به این نتیجه رسیده که نمی‌تواند تمرینات را حل کند، یعنی باور کرده که ناتوان است و به همین دلیل دست از کار کشیده. این حالت نمونه‌ای از درماندگی آموخته شده می‌باشد.
همچنین انگیزه او از ورود به مدرسه تیزهوشان اصرار والدینش بوده نه علاقه خودش، پس انگیزه بیرونی داشته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باور سهیلا در مورد ناتوانی خودش با شواهد محیطی و واقعیت موجود هماهنگی ندارد، پس ادراک کارایی کاذب دارد. ولی از دست دادن هدف در مورد او مصداق ندارد، چون اشاره‌ای نشده که هدفش را از دست داده است.

گزینه ۲: سهیلا از اراده خوبی برخوردار بوده، چون برای قبول شدن در مدرسه تیزهوشان تلاش فراوانی کرده است و اکنون هم علت این که دست از تلاش برداشته، ضعف اراده نیست. اسناد غیرقابل کنترل درست است، چون شکست خود را به نداشتن استعداد نسبت داده که یک عامل غیرقابل کنترل و خارج از دایره اختیار فرد است.

گزینه ۳: ناهماهنگی شناختی زمانی است که بین باور و رفتار فرد یا بین دو باور فرد تضاد وجود داشته باشد، ولی در اینجا رفتار فرد (تلاش نکردن) با باور او در مورد ناتوانی‌اش همخوانی دارد. اسناد درونی درست است، چون استعداد یک عامل درونی و مربوط به خود شخص است.

همه افراد در زندگی خود استرس را تجربه می‌کنند. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا موقعیت را به صورت فشار آور ارزیابی می‌کند. دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش اهمیت ندارد، دچار فشار روانی نمی‌شود و دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش بسیار ناخوشایند است، علی‌رغم تسلط باز هم نگران است و احساس فشار روانی بیشتری می‌کند؛ بنابراین چگونگی ارزیابی افراد از موقعیت و نوع ارتباطی که با رویداد محیطی (امتحان) دارند، فشار روانی را تعیین می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تفاوت این دو نفر در نوع فشار روانی نیست، زیرا فرد اول اصلاً دچار فشار روانی نشده است.

گزینه ۳: این عبارت به‌طور کلی درست است، ولی تفاوت دو نفر را تبیین نمی‌کند.

گزینه ۴: نداشتن اضطراب در دانش آموز ضعیف به این دلیل نیست که سبک زندگی‌اش سالم‌تر بوده، بلکه به‌خاطر این است که نمره پایین برایش اهمیت ندارد.

(ویژه گروه علوم انسانی)

«عربی اختصاصی»

لم ينظروا: نگاه نکرده‌اند، نگاه نکردند (رد گزینه ۲) // السماء: آسمان؛ معرفه است (رد گزینه ۱) // فوقفم: بالای سرشان (رد گزینه ۳) ← در جای مناسبی ترجمه نشده است. // كيف: چطور (رد گزینه ۱) // بتینها: آن را ساخته‌ایم (رد گزینه ۳)

عندما: هنگامی که (رد گزینه ۳) // الصيادون الإفريقيون: شکارچیان آفریقایی (رد گزینه ۲) // كان ... يحفرون: می‌کنند (رد گزینه ۳) // جافّة: درحالی که خشک است؛ حال است نه صفت (رد گزینه ۱) // هم يبحثون: در حالی که می‌گشتند؛ جمله حالیه (رد سایر گزینه‌ها) // سمك مدفون: یک ماهی مدفون؛ نکره است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // نام نوماً عمیقاً: عمیقاً خوابیده بود؛ مفعول مطلق نوعی (رد گزینه ۳)

هناك أشخاص: افرادی هستند، افرادی وجود دارند (رد گزینه ۲) // لا يؤذون: ایفا نمی‌کنند، بازی نمی‌کنند (رد گزینه ۳) // نفس العصر الّذي: همان دوره‌ای که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // يعيشون: زندگی می‌کنند (رد گزینه ۴) // فقط: تنها (رد گزینه ۲) // بل: بلکه (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // يؤثرون: تأثیر می‌گذارند (رد سایر گزینه‌ها) // سوف يأتون: خواهند آمد (رد گزینه ۳)

شذائد الذّهر: سختی‌های روزگار (رد گزینه ۳) // أن تُضعف: که ضعیف کند (رد گزینه ۲) // لکم: به شما (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // أن تُحسنوا عملکم: که کارتان را درست انجام دهید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // لا تشعروا بخيبة الأمل: احساس ناامیدی نکنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // استعینوا بالله: از خدا یاری بخواهید (رد گزینه ۲)

لا شيء: هیچ چیز (رد گزینه ۳) // الشّاتم الأحمق: ناسزاگوی احمق (رد گزینه ۴) // في هذا السّکوت: در این سکوت (رد گزینه ۴) // خیرین معاً: دو خوبی باهم (رد گزینه ۳) // إسخط: عصبانی کردن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // إرضاء: خشنود ساختن (رد سایر گزینه‌ها)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۱ و ۲)

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

(۲) زیرا آنان وقتی سرانجام بعضی کارها را ببینند، هرگز آن‌ها را تکرار نخواهند کرد! («لن + مضارع» به صورت مستقبل منفی ترجمه می‌شود).
(۳) فرزندان گاهی پنجاهی ارزشمندی را که به آن‌ها تقدیم می‌کنید، می‌پذیرند ولی آن‌ها را فراموش می‌کنند! («تُقَدِّمُونَ» هم للمخاطبین است و هم معلوم).

(۴) اما تجربه‌ها در حافظه‌شان ماندگار خواهد شد و آن‌ها را به دیگران منتقل می‌کنند!

۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

(۱) بستن شیر آب هنگام شستن دست‌ها به کاهش مصرف آب کمک می‌کند!
(۳) هنگام صبح تب شدیدی داشتم، پس برای بهبودی بیماری‌ام در خانه استراحت کردم!
(۴) پی‌گمان نگاه کردن به دریا و گوش کردن به صدایش، اعصاب را آرام می‌کند و به تو شادی را هدیه می‌دهد!

۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

تنها: إِمَّا، إِلا (رد گزینه ۳) / کارهای نیکی: أَعْمَالٌ حَسَنَةٌ؛ نکره است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / انجام می‌دهی: تَفْعَلُهَا (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / با اخلاص: مُخْلِصًا؛ حال است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

مفهوم حدیث گزینه ۳ (مردم خفتگان اند، پس هنگامی که بپایند، بیدار می‌شوند!) بر «غفلت انسان در دنیا» دلالت دارد. آیه شریفه گزینه ۱ (و کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم)، بیت گزینه ۲ و بیت گزینه ۴ به ترتیب بر مفاهیم «حسرت گوینده (کافر)»، «حسرت عاشق از ناتوانی در وصال معشوق» و «تداوم عمر در غفلت» دلالت می‌کنند. توجه داشته باشید که بیت گزینه ۴ بر «تداوم باقی عمر در غفلت» دلالت دارد، نه بر مفهوم کلی «غفلت».

■ ترجمه متن:

«هوش مصنوعی یکی از فن‌آوری‌های نوینی است که در راستای بهینه‌سازی توانمندی‌های دستگاه‌ها و پرداختن به برنامه‌هایی پیچیده و گوناگون تلاش می‌کند! آن، دست‌آوردی بزرگ در زمینه علوم به‌شمار می‌رود و زندگی انسانی را در بسیاری از زمینه‌ها آسان می‌سازد! از جمله فوایدش آن است که به آبادسازی شهرها و کشورها کمک می‌کند و تولید را افزایش می‌دهد و خدمات بهداشتی را در پیشگیری و درمان بهبود می‌بخشد، همچنان که در زمینه‌های امنیتی مانند چهره‌شناسایی و تنظیم عبور و مرور سود می‌رساند و با ترجمه زبان‌ها به یکدیگر دامنه ارتباط با دیگران را گسترش می‌دهد! ولی نقش انسان را در برخی زمینه‌ها محدود می‌سازد و با به‌کارگیری‌اش به جای انسان در بعضی از مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری می‌طلبند، برخی از فرصت‌های کار را به‌طور جدی تهدید می‌کند، همچنان که برخی از توانمندی‌ها و مهارت‌های بشری مانند تفکر خلاق و تحلیل نقاد را کاهش می‌دهد! از این‌رو سزاوار است در به‌کارگیری هوش مصنوعی به‌شکلی حکیمانه و مسؤولانه کوشا باشیم و اعتماد به نفس‌مان را از دست ندهیم و گرنه در برابر این ابزار زانو خواهیم زد و از توانمندی‌هایمان احساس ناامیدی خواهیم کرد و در خفتگی خرد خواهیم افتاد! پس گذر زمان چه شتابان است و چقدر دنیا برای انسان از نظر فرصت تنگ است و چقدر هر روز برایش از پدیده و امکاناتی نو فراخ می‌شود!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هوش مصنوعی دو رو دارد، روی سودمندی که زندگی انسان را آسان می‌سازد و روی زیان‌باری که نقش وی را در برخی زمینه‌ها محدود می‌سازد!

(۲) هر که هوش مصنوعی را بدون حکمت و تدبیر به‌کار برد، اعتماد به نفسش را از دست می‌دهد و احساس ناامیدی و خفتگی خرد می‌کند!

(۳) گویی عقربه‌های ساعت تندتر از گذشته می‌چرخند، پس همچنان که می‌کوشیم با دست‌آوردی علمی آشنا شویم، زمان برای ما دست‌آورد نوینی می‌آورد!

(۴) هوش مصنوعی در همه زمینه‌ها بر هوش بشری برتری دارد به‌جز در مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری می‌طلبند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: «بر اساس متن، گزینه‌ای را معین کن که از فایده‌های هوش مصنوعی به‌شمار نمی‌رود!»
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) بهینه‌سازی و پیشرفت خدمات امنیتی مانند تنظیم حرکت عبور و مرور و شناسایی چهره!

(۲) آبادسازی شهرها و گسترش ارتباط و پرداختن به مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری را می‌طلبند!

(۳) افزایش تولید و بهبود خدمات بهداشتی در پیشگیری از بیماری‌ها یا درمان آن!

(۴) محدودسازی برخی مهارت‌های بشری و توانمندی‌هایش مانند تفکر خلاق و نقاد!

با توجه به متن، محدودسازی برخی مهارت‌های بشری و توانمندی‌هایش مانند تفکر خلاق و نقاد از معایب هوش مصنوعی به‌شمار می‌رود.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) چگونه هوش مصنوعی نقشش را در گسترش ارتباط اجتماعی ایفا می‌کند؟
- ۲) دستگاه‌هایی که هوش مصنوعی در بهینه‌سازی یا افزایش تولیدشان تلاش می‌کند، چه هستند؟
- ۳) چرا هوش مصنوعی تهدیدی جدی برای اندیشمندان و تحلیلگران نقاد به‌شمار می‌رود؟
- ۴) برای ما چه رخ خواهد داد اگر هوش مصنوعی را به شیوه‌ای نادرست به‌کار ببریم؟

۹۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مجهول ← معلوم/ نائب الفاعل ← فاعل
- ۲) اسم الفاعل ← اسم المفعول
- ۴) معرفة ← نكرة/ حال ← خبر للفعل الناقص «نکون»

۹۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) من باب «تفعل» ← من باب «افتعال»/ متعدّد ← لازم/ فاعله «الدّنيا» ← فاعله لم يُذكر
- ۲) معرفة ← نكرة/ نائب الفاعل و مرفوع ← مفعول و منصوب
- ۴) اسم التّفصیل ← فعل ماضٍ من أفعال التّعجب/ مبتدأ و مرفوع ← فعل و فاعل

۹۵- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۱ و ۲)

در گزینه ۲، واژه «مُنْفَصِلَة» از فعل «يَنْفَصِلُ» که مضارع باب «انفعال» می‌باشد، ساخته شده است؛ از آنجا که فعل‌های باب «انفعال» همواره «لازم» هستند، هیچ‌گاه از آن‌ها «اسم مفعول» ساخته نمی‌شود، بنابراین نوشتار واژه «مُنْفَصِلَة» به صورت «مُنْفَصِلَة» صحیح است. در ضمن صورت صحیح واژه قبل از آن، «قِطْعَة» می‌باشد.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) «تُصَدَّر» خبر حروف مشبّهه است ولی فعل مضارع می‌باشد.
- ۲) «لیست» خبر است که فعل ماضی محسوب می‌شود.
- ۳) در این عبارت «موظّفون» خبر است و «تجمّعوا» جمله وصفیه آن است.
- ۴) «أری» و «جالسون» خبر هستند که به ترتیب فعل مضارع و اسم می‌باشند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

جای خالی اول صفت است و لذا باید مجرور باشد و همچنین «ال» داشته باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). جای خالی دوم معدود عدد «خمسة» است که باید جمع و مجرور باشد. (رد گزینه ۳)

۹۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) با توجه به علامت انتهای فعل (کسره عارضی) واضح است که مجزوم و نهی است.
- ۲) با توجه به معنا فعل منفی است.
- ۳) با توجه به معنا و وجود حرف «ف» قبل از «لام»، فعل امر است.
- ۴) در این عبارت حرف لام بر سر مصدر آمده است و لام جازه می‌باشد و طبعاً برای طلب (لام جازمه) نمی‌تواند به‌کار رفته باشد.

۹۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) در این عبارت جمله حالیه داریم ولی «صیادون» که اسم مبالغه می‌باشد، در نقش خبر است.
- ۲) «حمّالة» هم اسم مبالغه و هم حال مفرد است.
- ۳) در این عبارت اسم مبالغه‌ای وجود ندارد. («علامة» ربطی به اسم مبالغه ندارد).
- ۴) «جباراً» و «فأماً» اسم مبالغه هستند ولی خبر افعال ناقصه محسوب می‌شوند و حال نیستند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

دقت: تأکید روی فعل با «لقد» یا مفعول مطلق تأکیدی صورت می‌گیرد و فاعل محذوف اشاره به فعل مجهول دارد.
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) فعل‌های این گزینه هیچ‌کدام مجهول نیست. (باب «انفعال» مجهول نمی‌شود!)
- ۲) «إن» برای تأکید روی جمله است نه فعل؛ هرچند که فعل عبارت مجهول است.
- ۳) «أرسل» فعل مجهول است و «إرسالاً» مفعول مطلق تأکیدی است.
- ۴) فعل عبارت مجهول است ولی چون مفعول مطلق دارای صفت است (جمیلاً) لذا مفعول مطلق نوعی است.

- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۲)
در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. نام ماه‌های گاه‌شماری هجری شمسی (گاه‌شماری رسمی فعلی ایران) نیز مشابه ماه‌های گاه‌شماری اوستایی است.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
ارائه تصویر روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران مادها به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحث اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
شاهان هخامنشی، به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)
هنگامی که رسول خدا ﷺ تصمیم به محاصره یهودیان بنی‌نضیر گرفت، سردسته منافقان، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد و به آنان وعده یاری داد. عبدالله بن ابی‌همجنین می‌کوشید که انصار را علیه مهاجران تحریک نماید. او حتی در غزه‌های احد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آن منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی در این ناحیه شد.
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
دو عامل مهم که نقش بسزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت:
۱) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا
۲) گسترش روابط ایران و اروپا با انگیزه اقتصادی و تجاری
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)
مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود فضل‌بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه را که نشانه عباسیان بود به رنگ سبز درآورد.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)
طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را که در ابتدا در پذیرش کودتا مردد بود، متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۰)
جبهه ملی و نهضت آزادی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌دادند. هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، حزب ملل اسلامی، سازمان مجاهدین خلق و سازمان چریک‌های فدایی خلق به مبارزه مسلحانه با رژیم پهلوی روی آوردند.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۸)
دیوار برلین، نماد عصر جنگ سرد و فرو ریختن آن، نشانه پایان این عصر بود.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۲)
حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش، متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) تلاش‌های نادر برای رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، به سبب کارشکنی‌های عثمانی و گرفتاری‌های داخلی و خارجی نادر به نتیجه مطلوب نرسید.
۲) نادر به عنوان پادشاه توفیق نیافت تا زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، فراهم کند.
۳) جنگی میان نیروهای نادر با ارتش روسیه در ننگرفت. روس‌ها با مشاهده توان نظامی نادر و جنگجویانش، پیش از برخورد نظامی، نیروهای خود را از ایران بیرون بردند.

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۲)

- سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می دهد.
- سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۱ (درس ۹)

- روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته اند، به شکل پلکانی هستند.
- در روستاهای متمرکز، خانه های روستایی به هم چسبیده و کنار هم قرار دارند و طبیعی ترین نوع شکل گیری آن ها، در کنار منابع آب است.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می آید.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- علم «هواشناسی»: قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می کند.
- «آب و هواشناسی»: اثر اصول و قوانین حاکم را بر مکان و زندگی انسان ها مورد مطالعه قرار می دهد.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

این دو آب و هوا، برای رویش گیاه نامناسب اند:

- علامت B ← آب و هوای خشک
- علامت E ← آب و هوای بسیار سرد (قطبی)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه ها:

(۱) درست - نادرست ← در ناحیه بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنند.

(۲) درست - درست

(۳) نادرست ← ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - درست

(۴) درست - درست

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می شود.
- جبهه های هوا مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن ها را از هم جدا می کنند.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۳)

بیابان های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. مانند بیابان گبی - ترکستان - تکلک ماکان

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱۰)

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱

پاکستان با نظام فدرالی و عراق و جمهوری آذربایجان با نظام ناحیه ای و ترکیبی اداره می شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۲)

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۴

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت فعالیت ها، تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافی ۳ (درس ۱)

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی به دنبال توسعه صنایع کارخانه ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۵)

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

(الف) در گوشته فوقانی، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود.

(د) در زیر صفحات (پلیت ها)، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین به حالت نیمه جامد و تا اندازه ای خمیرمانند است.

فلسفه و منطق

▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۲)

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳

در عبارت «چون از او گشتی همه چیز از تو گشت»، لفظ «گشت» مشترک لفظی است بین دو معنای «روی گردان شدن» و «پیوستن». پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد. در عبارت «سعید همسایه اش را تکریم می کند: او فرد متدینی است»، ضمیر «او» هم می تواند به سعید برگردد و هم به همسایه اش، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. در عبارت «آن بیشه گمان مبر که خالی است، شاید که پلنگ خفته باشد»، «پلنگ» می تواند به دلالت مطابقی بر حیوان درنده یا به دلالت التزامی به یک فرد نترس و شجاع دلالت کند. حال اگر فقط دلالت التزامی مورد نظر باشد و کسی اشتباهاً معنای مطابقی را قصد کند، دچار مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس‌های ۳ و ۴)

وقتی دو مفهوم نسبت عموم و خصوص من وجه دارند، یعنی هر کدام دارای مصادیقی هستند که جزء مصادیق دیگری محسوب نمی‌شود. چون نسبت این «تعریف سیب» با «مفهوم سیب» (مفهوم مجهول)، عموم و خصوص من وجه است، پس اولاً برخی مصادیق تعریف، مصداق مفهوم مجهول نیستند (یعنی تعریف، مانع اغیار نیست) و ثانیاً برخی مصادیق مفهوم مجهول، مصداق تعریف نیستند. (یعنی تعریف، جامع نیست). در نتیجه این تعریف، نه جامع است و نه مانع.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۶)

جزئی یا کلی بودن قضیه = جزئی یا کلی بودن سور قضیه ← بیان گر دامنه (یا گستره) مصادیق (یا افراد) موضوع = کمیت قضیه.
جزئی یا کلی بودن موضوع (مفهوم موضوع) ← محصوره (یا شخصیه) بودن یا نبودن قضیه.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۷)

تنها قضایای کلیه دارای متضاد هستند.

گزینه ۱: بعضی افراد روزی دیگری را می‌خورند. ← جزئی

گزینه ۲: بعضی پیشامدها خوشایند هستند. ← جزئی

گزینه ۳: هیچ دلی خالی از مهر نیست. ← کلیه

گزینه ۴: بعضی ارزان‌ها بی‌علت نیستند. ← جزئی

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۸)

در قضایای کلی و شخصیه، تمام دامنه مصادیق موضوع موردنظر گوینده است. در قضایای سالبه نیز همه مصادیق محمول موردنظر گوینده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

اگر قضیه صورت سؤال را «اگر الف آنگاه ب» در نظر بگیریم، اینکه ب: «خانه، خانه یکی از دوستان من باشد»، به الف: «۱۵ بودن پلاک خانه» مشروط شده است. یعنی یا پلاک خانه ۱۵ نیست یا اگر ۱۵ باشد حتماً خانه یکی از دوستان من است. (تأیید گزینه ۲)
البته عکس این مطلب لزوماً درست نیست و «الف» به «ب» مشروط نشده است. توضیح، اینکه ممکن است پلاک خانه ۱۵ نباشد ولی باز خانه، خانه یکی از دوستان من باشد. مثلاً فرض کنید یکی از دوستان من در پلاک ۱۵ و یکی دیگر از دوستان من در پلاک ۱۶ زندگی می‌کنند و در پلاک ۱۷ فردی غریبه ساکن است. در این صورت قضیه صورت سؤال (اگر الف آنگاه ب) صادق است ولی اگر خانه‌ای خانه یکی از دوستان من باشد (صدق ب) لزوماً پلاک ۱۵ نیست (کذب الف) زیرا ممکن است پلاک ۱۶ هم باشد (رد گزینه ۳). همچنین اگر خانه‌ای پلاک ۱۷ باشد نه پلاک ۱۵ است (کذب الف) و نه خانه یکی از دوستان من. (کذب ب) (رد گزینه ۴)

گزینه ۱: اولاً این گزینه یک قضیه نیست، بلکه استدلالی شامل چند قضیه است. ثانیاً در قضیه صورت سؤال نگفته این خانه پلاک ۱۵ است بلکه گفته «اگر ۱۵ باشد» فلان مطلب درست خواهد بود، پس پیام این گزینه که خبر غیرمشروط از «۱۵ بودن پلاک خانه» و «خانه یکی از دوستان من بودن» می‌دهد با پیام قضیه موردنظر که مشروط است، تفاوت دارد.

نکته ۱: قضیه شرطی متصل «اگر الف آنگاه ب» معادل قضیه «یا غیر الف یا ب یا هر دو» است ولی با قضیه «اگر ب آنگاه الف» معادل نیست.
نکته ۲: می‌توان به جای «یا غیر الف یا ب یا هر دو» گفت: «یا غیر الف یا ب» ولی در این صورت باید تصریح کرد که در اینجا «یا» به معنای انفصال مانع‌الرفع است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه (درس ۱)

سؤال فلسفی باید موضوع بنیادین داشته باشد و برای پاسخ‌دهی مستلزم روش قیاسی و عقلی باشد.
گزینه ۱: فلسفی نیست چون روش پاسخ‌گویی به آن عقلی نیست؛ بلکه با ذکر شواهد و استدلال از جزئی به کلی که استقرایی است، نه قیاسی می‌توان به پاسخ آن رسید.

گزینه ۲: فلسفی است، زیرا موضوعی اصلی و مهم در فلسفه اخلاق است و روش آن نیز استدلالی و غیر تجربی است.

گزینه ۳: فلسفی نیست، زیرا روش آن تجربی است نه استدلالی.

گزینه ۴: فلسفی نیست، چون برای پاسخ‌گویی به آن نیاز به اطلاعات تاریخی است نه استدلال قیاسی.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۳)

همه مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ بنابراین این‌طور نیست که اندیشه غیرفیلسوفان به‌ندرت حول مسائل بنیادین بچرخد. ضمن اینکه به‌ندرت وارد مسائل بنیادین شدن غیرفیلسوفان و از سوی دیگر تمرکز فیلسوفان بر این امور، تفاوت کیفی دو نوع اندیشیدن فیلسوفان و غیرفیلسوفان در باب مسائل بنیادین نیست، بلکه تنها یک تفاوت کمی است (رد گزینه ۲)، اما تفاوت کیفی اندیشه فیلسوف با دیگران در این است که اولاً فیلسوف درباره این مسائل به‌نحو جدی می‌اندیشد و ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. نکته‌ای که از این تفاوت‌ها نتیجه می‌شود، این است که تنها تفاوت اندیشیدن فیلسوف و غیرفیلسوف در جدیت یکی و عدم‌جدیت دیگری نیست؛ بلکه تفاوت روش هم وجود دارد (رد گزینه ۱).

گزینه ۳: درست است که همه فیلسوفان واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرند، اما دیگران نیز ممکن است برای باورهای خود دلیل بیاورند. هرچند استدلال‌های غیرفیلسوفان معمولاً از روش درست و تخصصی پیروی نمی‌کند، اما به هر حال نمی‌توان ورود غیرفیلسوفان به مباحث فلسفی را همواره بر اساس تقلید صرف دانست. استدلال کردن از ویژگی‌های طبیعی تفکر بشر است و مخصوص فیلسوفان نیست.

معرفت وحیانی از جانب خدا بر قلب پیامبر نازل می‌شود و پیامبر برای رسیدن به آن سیروسلوک و تهذیب نفس نمی‌کند (لذا بر برخی پیامبران در دوره کودکی و حتی نوزادی وحی می‌شده است مانند حضرت عیسی علیه السلام). البته همه پیامبران اهل تهذیب نفس بوده‌اند و حتی شاید شرط لازم برای دریافت وحی، داشتن قلبی پاک و نفسی مهذب باشد، ولی انبیا از این طریق به شهود وحیانی نمی‌رسیده‌اند. گزینه ۲: معرفت وحیانی هم نوعی شهود قلبی است که مختص پیامبران است، بنابراین نمی‌توان گفت ربطی به قلب پیامبر ندارد. گزینه ۳: امکان رسیدن به شهود عارفانه برای همگان هست، ولی چنین نیست که گاهی برای همگان حاصل شود بلکه نیاز به سیروسلوک و تهذیب نفس دارد.

گزینه ۴: هر شهودی از جمله شهود وحیانی (معرفت وحیانی) بی‌واسطه است، بنابراین نقش ملک وحی این نیست که واسطه‌ای بین پیامبر و حقایق باشد بلکه از نظر فلسفی، ملک وحی موجودی مجرد و ماوراءالطبیعی است که وقتی قلب پیامبر به او متصل می‌شود، می‌تواند حقایق را بی‌واسطه شهود کند. به عبارت دیگر، ملک وحی حقایق را به قلب پیامبر می‌رساند تا خود قلب پیامبر بی‌واسطه آن‌ها را شهود کند. (توجه کنید که در اینجا «واسطه» یک اصطلاح است و به معنای هر چیزی است که بین قلب و حقیقت فاصله بیندازد و حجاب ایجاد کند، نه هر چیزی که نقشی در حاصل شدن معرفت شهودی داشته باشد، بنابراین سیروسلوک برای شهود عارفانه یا ملک وحی برای شهود وحیانی، گرچه لازم هستند، ولی هیچ‌کدام واسطه محسوب نمی‌شوند).

از نظر پوزیتیویست‌ها فقط امور حسی و تجربی ارزش معرفتی دارند لذا فایده امور هم باید بر همین اساس تشخیص داده شود. از طرفی پراگماتیست‌ها هم معتقدند تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است هرچند با حس و تجربه هم نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید (رد گزینه ۳)، اما از نظر آنان فایده و سودمندی عملی ملاک صدق است و خود این سودمندی طبعاً بر اساس حس و تجربه تشخیص داده می‌شود. گزینه‌های ۲ و ۴: از نظر پوزیتیویست‌ها گزاره‌های غیرحسی و غیرتجربی (ماوراءالطبیعی) مثل «فرشتگان وجود ندارند»، اصلاً ارزش معرفتی ندارند یعنی نه صادق‌اند و نه کاذب بلکه بی‌معنا و غیرقابل بررسی هستند و در هیچ صورتی قابل قبول نخواهند بود.

این نظریه، از دیدگاه‌های خاص ملاصدرا است.

سایر گزینه‌ها: همگی مورد تأیید همه فیلسوفان مسلمان هستند.

این دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است. البته افلاطون و ارسطو هم دیدگاهی شبیه به این داشتند، ولی آنان بیشتر بر مستلزم سعادت بودن فضایل تأکید می‌کردند و این فضایل را مربوط به همه قوای وجودی انسان که شامل قوای روحی یا جسمانی می‌شود، می‌دانستند، ولی فیلسوفان مسلمان کمال روح و گرایش همه انسان‌ها به این کمال را مطرح کردند.

گزینه ۱: نظر کانت نیز همین است.

گزینه ۳: محوریت منافع در فضایل اخلاقی نظر ماتریالیست‌ها و طبیعت‌گرایان است. اینکه ادیان به فضایل اخلاقی امر می‌کنند، مطلبی واضح و موردقبول همه است، اما نقش این اوامر دینی در رعایت فضایل، دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است.

گزینه ۴: امکان رعایت فضایل اخلاقی منوط به مختار بودن انسان است، نه امر الهی، اما امر الهی پشتوانه‌ای مؤثر و نه ضرورت‌بخش برای فضایل است؛ یعنی چه امر الهی باشد و چه نباشد، انسان می‌تواند فضایل را انجام دهد یا ترک کند، ولی وجود امر الهی سبب می‌شود احتمال انجام فضایل بالا برود.

با پیشرفت علم برخی مسائل فلسفی که تحت تأثیر علوم زمان خود بودند تغییر یافته و یا اهمیت خود را از دست داده‌اند، اما بسیاری از مسائل اساسی و بنیادین فلسفه همچنان ثابت و بدون تغییر مانده‌اند.

رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است و مانند رابطه دوستی نیست که ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها دوستی برقرار می‌گردد (رد گزینه ۲). در رابطه علیت، معلول وجودش را از ناحیه علت می‌گیرد و در وجود خود نیازمند دیگری است (رد گزینه ۳). در روابط بعد از وجود، وجود دو طرف فرض می‌شود و هیچ‌کدام موقوف بر دیگری نیست. (رد گزینه ۴)

معلول از مجموعه عواملی پدید می‌آید که هر یک از این عوامل را علت ناقصه و مجموع عوامل را علت تامه می‌نامند. اگر همه عوامل موجود نباشند، معلول پدید نمی‌آید (رد گزینه ۲) و فقط زمانی که علت تامه شود، معلول ضرورت وجود پیدا می‌کند و موجود می‌شود. پس وجه تمایز علت ناقصه و علت تامه در ضرورت‌بخشی به معلول است؛ زیرا علت ناقصه ضرورتی برای ایجاد معلول فراهم نمی‌کند و تنها، شرط لازم برای ایجاد معلول است؛ ولی علت تامه ضرورت ایجاد معلول را فراهم می‌کند و شرط لازم و کافی برای ایجاد معلول است. علت ناقصه هم مانند علت تامه با معلول سنخیت دارد (رد گزینه ۳) و بر آن مقدم است (رد گزینه ۴) و معلول به آن نیازمند است. اما علت ناقصه بر خلاف علت تامه به معلول ضرورت وجود نمی‌دهد.

افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو آن دارای حقیقت می‌شود و همان‌طور که روشنایی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست، حقایق نیز شبیه به «مثال خیر» هستند، نه خود آن. بسیاری از افلاطون‌شناسان معتقدند «مثال خیر» همان خداوند است، ولی این عنوان فقط اشاره به ذات خداوند دارد و «دمیورژ» نیز همان خداست، ولی در مرتبه خلق جهان به این عنوان نامیده می‌شود (رد گزینه ۱). افلاطون تلاش می‌کند خداوند یا مثال خیر را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن جایگاه برسد، ولی عنوان دمیورژ (صانع) چنین معنایی را نمی‌رساند (رد گزینه ۳). افلاطون از خدا با عنوان «صانع» (دمیورژ) یاد می‌کند تا به انسان‌ها یادآوری کند نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه گرفته است (رد گزینه ۴).

حرکت دست یکپارچه تعلق و نیاز به دست است و اگر دست نباشد، هیچ‌گونه وجودی برای حرکت دست قابل تصور نیست. از این رو این تمثیل می‌تواند رابطه مخلوقات خدا با خدا را در دیدگاه ملاصدرا نشان دهد. گزینه ۱: درست است که حرکت واگن‌ها وابسته به لوکوموتیو است، ولی وجود آن‌ها مستقل از لوکوموتیو است. گزینه ۲: درست است که پایداری و برافراشتگی بدنه پل وابسته به پایه‌های آن است ولی وجود بدنه وابسته به وجود پایه‌ها نیست. گزینه ۴: درست است که ساختمان برای ساخته شدن به بنا و سازنده نیاز دارد، ولی وجود آن یکپارچه نیاز به سازنده نیست، زیرا ساختمان از آجر و آهن و سیمان و... درست شده است که این‌ها بدون وجود سازنده هم وجود دارند.

در دیدگاه ارسطو قوه عقل بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عملی تقسیم می‌شود و بر اساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم علم نظری و علم عملی تقسیم می‌گردد. موجودات برتر و متعالی، حقایق را از طریق شهود دریافت می‌کنند (رد گزینه ۱). ارسطو به عقل در معنای دستگاه تفکر توجه ویژه‌ای داشت و عقل نظری و عملی در بیان وی، هر دو، به همان معنای قوه استدلال است که بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به نظری و عملی تقسیم می‌گردد (رد گزینه ۲). عقل نظری در نظر ارسطو یکی از جنبه‌های معنای اول عقل، یعنی دستگاه تفکر است که جنبه دیگر آن، عقل عملی می‌باشد (رد گزینه ۳).

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به‌سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویران‌گر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. به همین جهت، با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

سؤالی که پس از سال‌ها ذهن برخی از فلاسفه را مشغول کرد، این بود که شیء خارجی که منشأ پیدایش دو مفهوم متغایر در ذهن شده، یکی است. پس این یک شیء واقعی باید مصداق واقعی یک مفهوم باشد و سؤال این است که مصداق کدام یک از دو مفهوم وجود یا ماهیت است؟ گزینه ۱: مفهوم وجود و ماهیت در ذهن مغایرت دارند، نه در خارج. گزینه ۲: این مطلب را فیلسوفان دوران قبل از متأخر هم می‌دانستند و به آن توجه داشتند. گزینه ۴: این عبارت نتیجه بیان وجود است، نه مقدمه اثبات یا فهم اصل آن و طبعاً حلقه اتصال فلسفه ما قبل متأخر به بحث اصالت وجود یا ماهیت نخواهد بود.

“اقتصاد”

برای شناسایی هزینه فرصت، ابتدا باید گزینه‌های موجود را برحسب مفهوم هزینه‌ها و فایده‌ها الویت‌بندی کنیم؛ یعنی به ترتیب هر گزینه‌ای که سود بیشتری را نصیب تولیدکننده می‌کند در اولویت و بقیه به ترتیب، زیر آن قرار گیرند. سود فعالیت از فرمول «هزینه - درآمد = سود» به‌دست می‌آید، بنابراین:

میلیون تومان $1300 - 1850 = 550$ = سود کارگاه پارچه‌بافی

میلیون تومان $1050 - 1800 = 750$ = سود کارگاه دوخت لباس ورزشی

میلیون تومان $1600 - 2350 = 750$ = سود فروشگاه لوازم ورزشی و بدنسازی

و به ترتیب منافع:

(۱) کارگاه دوخت لباس ورزشی با سود ۱۰۵۰ میلیون تومان

(۲) فروشگاه لوازم ورزشی با سود ۷۵۰ میلیون تومان

(۳) کارگاه پارچه‌بافی با سود ۵۵۰ میلیون تومان

انتخاب‌های فرد را تشکیل می‌دهند. پس طبیعتاً انتخاب اصلی فرد، کارگاه دوخت لباس ورزشی است؛ اما هزینه فرصت فقط شامل منافع انتخاب دوم می‌شود؛ یعنی سود حاصل از فروشگاه لوازم ورزشی.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۳)

الف) این مورد یک نمونه تصمیم‌گیری غیرمنطقی است و نظر آقای محمدی درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی انجام می‌دهیم، درگیر «اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۵)

الف) ابتدا باید میزان مازاد عرضه یا تقاضا در قیمت ۶۴ دلار را محاسبه نمود و برای این کار باید تفاضل میزان عرضه و تقاضا در این قیمت محاسبه شود؛ با توجه به منحنی که نظر به نزولی بودن، منحنی تقاضا است، تقاضا در این قیمت ۲۷ عدد است و با توجه به جدول که نظر به بالا رفتن مستقیم قیمت و مقدار، جدول عرضه است، عرضه در قیمت ۶۴ دلار، ۶۳ عدد است؛ بنابراین مازاد عرضه وجود داشته و مقدار آن مساوی است با:

$$\text{عدد } ۳۶ = ۲۷ - \text{عدد مقدار تقاضا در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۶۳ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار}$$

حال باید تفاضل این مقدار مازاد عرضه را از مقدار تعادلی محاسبه کنیم. مقدار تعادلی در نقطه‌ای است که عرضه و تقاضا برابر باشند، یعنی در قیمت ۴۰ دلار که مقدار آن ۴۵ عدد است؛ بنابراین:

$$\text{عدد میزان تفاوت } ۹ = ۳۶ - \text{عدد مازاد عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۴۵ \text{ عدد مقدار تعادلی}$$

ب) پرداختی مصرف‌کنندگان همیشه با درآمد یا دریافتی تولیدکنندگان برابر است و میزان آن مساوی است با «قیمت ضربدر میزان عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود». بنابراین:

$$۴ \text{ دلار قیمت} \times ۱۸ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۴ \text{ دلار} = ۷۲ \text{ دلار}$$

ج) برای محاسبه سود یا زیان ابتدا باید میزان درآمد و میزان هزینه‌های تولید در قیمت مورد نظر محاسبه شود. برای محاسبه درآمد باید قیمت را در عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود ضرب کنیم؛ بنابراین:

$$\text{دلار } ۱۰۰۸ = ۳۶ - \text{مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۲۸ \text{ دلار قیمت} = \text{درآمد}$$

برای محاسبه هزینه‌های تولید، هزینه تولید هر واحد کالا را باید فقط در میزان عرضه ضرب کرد چرا که برای کالاهای عرضه شده صرف‌نظر از فروش یا عدم فروش، هزینه تولید صورت گرفته است:

$$\text{دلار } ۵۰۴ = ۳۶ - \text{مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۱۴ \text{ دلار هزینه تولید هر کالا} = \text{هزینه‌های تولید}$$

با توجه به بیشتر بودن درآمد، تولیدکننده سود کرده است که مقدار آن مساوی است با:

$$\text{دلار } ۵۰۴ = ۵۰۴ - \text{دلار هزینه‌های تولید} - ۱۰۰۸ \text{ دلار درآمد} = \text{سود}$$

د) قیمت ۵۲ دلار بالای نقطه تعادلی است به همین علت، مازاد عرضه و کمبود تقاضا وجود دارد که این امر منجر به کاهش قیمت خواهد شد. می‌بینیم که در این قیمت میزان عرضه از میزان تقاضا کمتر است پس همه کالاها به فروش می‌رسد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۶)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۱

الف) عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری با عنوان عوارض خدماتی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم دولت است.

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده در هر یک از مراحل تولید کالا از تولیدکننده کالای واسطه‌ای دریافت و از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود و به این ترتیب تولیدکنندگان کالاهای واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

ج) دولت در چرخه تولید، هم به‌عنوان خریدار عوامل تولید و هم به‌عنوان خریدار کالا و خدمات در دو بازار عوامل تولید و کالا فعالیت می‌کند و هم با دریافت مالیات از خانوارها و تولیدکنندگان و پرداخت یارانه به آن‌ها نقش کنترلی و نظارتی خود را ایفا می‌کند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۴)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

الف) نقطه «ج» بیانگر اقتصادی ناکارا است؛ چون زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گرفته است و این یعنی با تولید ۱۰۰ بسته پاستیل، هنوز منابع کافی برای تولید ۱۵۰ بسته کیک (نقطه «ت») به‌جای ۵۰ بسته کیک (نقطه «ج») وجود دارد.

ب) ما با حرکت از نقطه «ت» به نقطه «پ»، از تولید ۵۰ کیک صرف‌نظر می‌کنیم که برابر است با:

$$\text{قیمت تعداد} \\ ۷۵۰,۰۰۰ = ۱۵,۰۰۰ \times ۵۰$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۶ و ۷)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

الف) نادرست: قیمت به‌عنوان ابزاری برای مدیریت و مصرف است.

ب) درست

ج) نادرست: مؤدی، پرداخت‌کننده مالیات است.

د) درست

ه) نادرست: انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانونی در حمایت از صنعت منسوجات داخلی تصویب کرد.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۸)

وقتی اقتصاد منابع غیرفعال دارد، وضعیت تولید در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۹)

الف) درست است.

ب) نادرست است؛ زیرا بانک مرکزی در شرایط تورم، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست کاهش نقدینگی یا همان سیاست پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) نادرست است؛ زیرا شبه پول عبارت است از مجموع حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاه‌مدت.

توجه کنید که سپرده‌های دیداری، شبه پول به‌شمار نمی‌روند بلکه جزء حجم پول موجود در کشور هستند.

د) نادرست است؛ زیرا پول در صورتی که نتواند حفظ ارزش کند، نمی‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد و اجرای این وظیفه پول (نه وظیفه سنجش ارزش) با مشکل روبه‌رو خواهد شد.

ه) نادرست است؛ زیرا امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌ها است، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۰)

الف) پایه‌ریزی مقررات اقتصادی اسلامی در بخش‌های آفریقا و اروپا مربوط به هفت قرن دوران شکوفایی تمدن اسلامی است، نه اوایل حکومت صفویه

ج) وضعیت اسفبار دوره پایانی حکومت صفویه، مصادف بود با تحول سریع در اروپا و دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

$$\text{الف) } \text{GDP} = (1000 \times 400) + (200 \times 1000) = 600,000$$

$$\text{ب) } \text{GDP} = (1000 \times 500) + (1200 \times 200) = 500,000 + 240,000 = 740,000$$

$$\text{نرخ رشد واقعی (۲۰۲۰)} = \frac{\text{GDP واقعی ۲۰۲۰} - \text{GDP واقعی ۲۰۱۹}}{\text{GDP واقعی ۲۰۱۹}} \times 100 \Rightarrow \frac{740,000 - 600,000}{600,000} \times 100 = 23\%$$

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

نکته: ارزش کالاهای دست‌دوم (ردیف ۴)، در محاسبه تولید ناخالص داخلی، منظور نمی‌شوند.

$$\text{تومان } 250,000,000 = 500 \times 1000 \times 500 \text{ تبدیل به کیلو}$$

$$\text{میلیون تومان } 690 = 150 + 240 + 250 + 150 \times \frac{1}{3}$$

$$\text{میلیون تومان } 645 = 690 - 45 = \text{تولید خالص داخلی (ب)}$$

$$\text{تومان } 138 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{690,000,000}{5,000,000}$$

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف:

کوتاه‌مدت: کمتر از دو ماه

میان‌مدت: ۲ ماه تا سه سال

بلندمدت: بیشتر از سه سال

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

ب) استفاده از خدمات الکترونیک فقط برای سپرده‌های کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است.

د) معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های بلندمدت باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

$$103 = 16 + 13 + 9 + 3 + 5 + 17 + 25 + 18 + 1 + 5$$

بدیهی است که ۱۰۱ از ۱۰۳ کمتر است در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

عربی اختصاصی

»

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

تاریخ اسلام

»

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

جغرافیا

»

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

بازار

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۳
سال تحصیلی ۰۳-۰۲

پاسخ تشریحی آزمون ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

تذکرات مهم

۲
۳

اسامی طراحان سؤال

پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی

➡ آزمون آزمایشی مرحله ۱۸ گزینه‌دو، در روز جمعه ۳۱ فروردین ۱۴۰۳ برگزار می‌گردد.

➡ داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون، آزمونک‌ها، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به‌عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به‌عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➡➡ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

➡ کارنامه‌های آزمون آزمایشی مرحله ۱۷ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

داوطلب گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه‌دو وارد شوید.

 [gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

گروه ریاضی

طراحان

- حسابان**
 مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری
 دستیاران: حسین اسدزاده- عباس سعیدی
- هندسه**
 مسئول درس: سعید اکبرزاده
 دستیاران: هادی کاظم‌نژاد- فرهاد فرزامی
- ریاضیات گسسته**
 مسئول درس: سعید اکبرزاده
 دستیاران: هادی کاظم‌نژاد- فرهاد فرزامی
- ریاضی تجربی**
 مسئول درس: ایمان اردستانی
 دستیار: پوپک مقدم
- ریاضی انسانی**
 مسئول درس: سید امیرمحمد سیدشاکری
 دستیار: عباس سعیدی

مدیر گروه: سید امیرمحمد سیدشاکری

گروه علوم

- زیست‌شناسی**
 مسئول درس: امیر کبیری‌راد
 دستیاران: بتول خواجه‌پور- علی قلی‌زاده
- فیزیک**
 مسئول درس: منصور داودوندی
 دستیار: ساناز دریکوندی
- شیمی**
 مسئول درس: احمد عباسی
 دستیار: سیدحامد میرقادری
- زمین‌شناسی**
 مسئول درس: شکبیا کریمی

مدیر گروه: محمدرضا محمدهاشمی

گروه انسانی و علوم و معارف اسلامی

- علوم و فنون ادبی**
 مسئول درس: محمدرضا پیرو
 دستیار: امیرحسین نیک‌دست
- جامعه‌شناسی**
 مسئول درس: الهام رضایی
- روان‌شناسی**
 مسئول درس: سیده‌ضحی سکاکی
- زبان عربی**
 مسئول درس: پویا رضاداد
 دستیار: مائده خدایاری
- تاریخ، تاریخ اسلام و جغرافیا**
 مسئول درس: الناز گنج‌کار
 دستیاران: ثنا کاشیان- فاطمه وهابی
- فلسفه و منطق**
 مسئول درس: حمید سودیان طهرانی
 دستیاران: سعید رحیمیان- منصور کاظم‌بیگی
- اقتصاد**
 مسئول درس: امیر محمدبیگی
 دستیار: محمدرضا مبارکی

مدیر گروه: علی‌اکبر آخوندی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدحسین کشانی
 معاون تولید محتوا: علی الفتی

ریاضی دو

۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ با شرط $\Delta = b^2 - 4ac > 0$ برابر است با:

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

ابتدا مساحت هر شکل را محاسبه و با هم برابر قرار می‌دهیم:

$$\text{مساحت مستطیل} = x \times (3x + 3) = 3x^2 + 3x$$

$$\text{مساحت مربع} = (x + 3)^2 = x^2 + 6x + 9$$

$$\text{مساحت مربع} = \text{مساحت مستطیل} \Rightarrow 3x^2 + 3x = x^2 + 6x + 9 \Rightarrow 2x^2 - 3x - 9 = 0$$

با حل این معادله به کمک روش Δ داریم:

$$\Delta = (-3)^2 - 4(2)(-9) = 81 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{3+9}{4} = 3 \\ x_2 = \frac{3-9}{4} = -\frac{3}{2} \end{cases}$$

چون طول ضلع مستطیل نمی‌تواند منفی باشد، پس مقدار $x_2 = -\frac{3}{2}$ قابل قبول نیست؛ بنابراین محیط مستطیل برابر است با:

$$2(3 + 12) = 2 \times 15 = 30$$

۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۱)

نکته: برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$

به دست می‌آید. به شرط این که $Q(x) \neq 0$ وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ است. سپس ریشه‌های این معادله را به دست می‌آوریم. از

بین ریشه‌های به دست آمده، آن‌هایی را قبول می‌کنیم که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

با توجه به نکته می‌توان نوشت:

$$\frac{1}{4-x^2} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1}{(2-x)(2+x)} - \frac{x-1}{x-2} - \frac{1}{x+2} = 0 \Rightarrow \frac{1 - (-1)(2+x)(x-1) - (1)(2-x)}{(2-x)(2+x)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{1 + 2x - 2 + x^2 - x - 2 + x}{(2-x)(2+x)} = 0 \Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 0 \Rightarrow (x+3)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+3=0 \Rightarrow x=-3 \\ x-1=0 \Rightarrow x=1 \end{cases}$$

هر دو جواب قابل قبول است؛ زیرا هیچ کدام مخرج را صفر نمی‌کنند. بنابراین مجموع جواب‌های این معادله برابر $-3 + 1 = -2$ است.

۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۲)

نکته: هر تابع به فرم $y = mx + h$ را یک تابع خطی می‌نامیم که در آن m شیب خط است.

نکته: شیب خطی که از دو نقطه (x_1, y_1) و (x_2, y_2) می‌گذرد برابر است با:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

با توجه به صورت سؤال این تابع خطی از نقاط $(-1, 7)$ و $(1, -1)$ عبور کرده است. ضابطه تابع f را محاسبه می‌کنیم:

$$m = \frac{-1-7}{1-(-1)} = \frac{-8}{2} = -4 \Rightarrow f(x) = -4x + h$$

$$f(1) = -1 \Rightarrow -1 = -4 \times 1 + h \Rightarrow h = 3 \Rightarrow f(x) = -4x + 3$$

بنابراین با توجه به ضابطه تابع f ، می‌توان نوشت:

$$f(0/1) - f(-0/1) = (-4 \times 0/1 + 3) - (-4 \times (-0/1) + 3) = -0/8$$

۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: اگر رابطه x و y را $(x$ متغیر مستقل) به صورت جدولی و زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد.

در رابطه $f = \{(1, a^2 - 3a), (-2, 3), (1, 10), (a, 4)\}$ دو زوج مرتب $(1, a^2 - 3a)$ و $(1, 10)$ ، مؤلفه‌های اول یکسان دارند، پس مؤلفه‌های دومشان باید برابر باشد:

$$a^2 - 3a = 10 \Rightarrow a^2 - 3a - 10 = 0 \Rightarrow (a - 5)(a + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 5 \\ a = -2 \end{cases}$$

با جای گذاری $a = -2$ رابطه f به صورت زیر درمی آید که به خاطر وجود دو زوج مرتب $(-2, 3)$ و $(-2, 4)$ تابع نیست:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (1, 10), (-2, 4)\}$$

به ازای $a = 5$ رابطه f به صورت مقابل است:

$$f = \{(1, 10), (-2, 3), (5, 4)\}$$

بنابراین این رابطه به ازای $a = 5$ یک تابع است.

۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۴، فصل ۲)

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ نقطه $(\frac{-b}{2a}, f(\frac{-b}{2a}))$ مختصات رأس سهمی است.

مطابق شکل داده شده عرض رأس سهمی، برابر با -2 است، پس کافی است طول رأس سهمی را به دست آورده و در سهمی قرار داده تا عرض رأس سهمی به دست آید:

$$\text{طول رأس سهمی} : x = -\frac{m}{2 \times 1} = -\frac{m}{2}$$

$$\text{عرض رأس سهمی} = -2 \Rightarrow \left(-\frac{m}{2}\right)^2 + m\left(-\frac{m}{2}\right) + 2 = -2 \Rightarrow \frac{m^2}{4} - \frac{m^2}{2} + 4 = 0 \Rightarrow -\frac{m^2}{4} = -4 \Rightarrow m^2 = 16 \Rightarrow m = \pm 4$$

بنابراین مقدار m برابر با -4 است. دقت کنید که اگر $m = 4$ باشد، طول رأس سهمی برابر -1 می شود که مطابق شکل داده شده طول رأس سهمی مثبت است.

۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۳، فصل ۲)

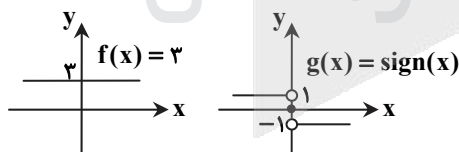
نکته: تابع علامت ($\text{sign}(x)$) به صورت زیر تعریف می شود:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

نکته: عمل تفریق دو تابع به صورت روبه رو است:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) ; D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

ابتدا نمودار دو تابع را رسم می کنیم:

برای $x > 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 1 = 2$$

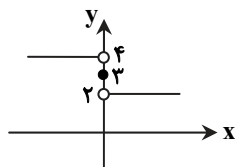
برای $x = 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = 0$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - 0 = 3$$

برای $x < 0$ ، $f(x) = 3$ و $g(x) = -1$ ، پس:

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) = 3 - (-1) = 4$$

بنابراین نمودار تابع $(f - g)(x)$ به صورت زیر است:

۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۲)

نکته: تابعی با ضابطه $f(x) = |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$ تابع قدرمطلق نامیده می‌شود.

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، تابع جزء صحیح می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (بخوانید جزء صحیح x) معرفی می‌کنند. با استفاده از نکات بالا داریم:

$$f(\pi) = |[-\pi]| + |[-(-\pi)]| = |[-\pi]| + |[\pi]| = |[-3/14]| + [3/14] = |-4| + [3/14] = 4 + 3 = 7$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۴ و درس ۳، فصل ۳)

۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته: انحراف معیار داده‌های آماری x_1, x_2, \dots, x_n از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

ابتدا نمرات علی را در هر درس به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \text{ریاضی} = 20 \\ \text{دینی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \\ \text{فلسفه} = \frac{25}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 5 \\ \text{جغرافی} = \frac{50}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 10 \\ \text{عربی} = \frac{75}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 15 \end{cases}$$

$$\bar{x} = \frac{20 + 15 + 15 + 10 + 5}{5} = \frac{65}{5} = 13$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(20-13)^2 + 2(15-13)^2 + (10-13)^2 + (5-13)^2}{5}} = \sqrt{\frac{7^2 + 2(2)^2 + (-3)^2 + (-8)^2}{5}} = \sqrt{\frac{49 + 8 + 9 + 64}{5}} = \sqrt{\frac{130}{5}} = \sqrt{26}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۴ و درس ۳، فصل ۳)

۹- پاسخ: گزینه ۳

نکته: انحراف معیار داده‌های x_1, x_2, \dots, x_n با میانگین \bar{x} از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

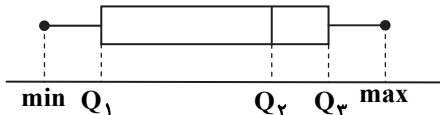
داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۶, ۱۰, ۱۳, ۱۴, ۱۷, ۲۰, ۲۱, ۲۵, ۳۰

ابتدا میانه و سپس چارک اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{array}{ccc} \text{نیمه اول} & & \text{نیمه دوم} \\ 6, \underbrace{10, 13}, 14, 17, 20, & & 21, 25, 30 \\ \downarrow & & \downarrow \\ Q_1 = \frac{10+13}{2} = 11.5 & & Q_3 = \frac{21+25}{2} = 23 \end{array}$$

نمودار جعبه‌ای یک سری داده آماری به صورت روبه‌رو است:

داده‌های بین Q_1 تا Q_3 ، داخل جعبه محسوب می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱۳, ۱۴, ۱۷, ۲۰, ۲۱

میانگین را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{13 + 14 + 17 + 20 + 21}{5} = \frac{85}{5} = 17$$

سپس انحراف معیار را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{(13-17)^2 + (14-17)^2 + (17-17)^2 + (20-17)^2 + (21-17)^2}{5} \Rightarrow \sigma^2 = \frac{16 + 9 + 0 + 9 + 16}{5} = 10 \Rightarrow \sigma = \sqrt{10} = 3/2$$

۱۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال.
ابتدا نرخ بیکاری را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{600}{2400+600} = \frac{600}{3000} = \frac{1}{5} = 20\%$$

اکنون می‌خواهیم نرخ بیکاری ۵ درصد کاهش یابد، یعنی نرخ بیکاری ۱۵ درصد شود، فرض می‌کنیم باید تعداد x شغل ایجاد شود. پس می‌توان نوشت:

$$\frac{600-x}{3000} = \frac{15}{100} \Rightarrow 600-x=450 \Rightarrow x=150$$

بنابراین باید ۱۵۰ شغل ایجاد شود.

۱۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: جدول ارزش‌گذاری ترکیب‌های فصلی، عطفی و شرطی دو گزاره به صورت مقابل است:

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$p \Rightarrow q$
د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن
ن	د	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	د

مطابق نکته فوق جدول گزاره داده شده را تشکیل می‌دهیم:

p	q	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$(\sim p \vee q) \wedge (p \Rightarrow q)$
د	د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د	د

مطابق جدول فوق تنها در حالتی که گزاره p دارای ارزش درست و گزاره q دارای ارزش نادرست باشد، ارزش گزاره داده شده نادرست است.

۱۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر دو طرف یک نامساوی را در یک عدد منفی ضرب کنیم، جهت نامساوی عوض می‌شود.
چون علامت c نامعلوم است، پس نمی‌توان آن را در طرفین نامساوی ضرب کرد. پس ایراد این استدلال در مرحله دوم است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

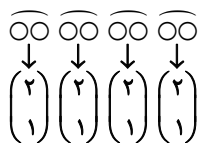
نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین n شیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \binom{n}{r}$ نشان می‌دهیم و بنابر دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

ابتدا از میان ۵ زن و شوهر یک زوج را انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{1} = 5 \text{ حالت}$$

حال باید از میان ۴ زن و شوهر باقی‌مانده، ۴ نفر انتخاب کرد که زن و شوهر نباشند. چون مطلوب سؤال فقط حضور یک زن و شوهر است، بنابراین از میان هر زن و شوهر فقط یک نفر را انتخاب می‌کنیم:

پس کل حالات برابر است با:

$$\binom{5}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} \binom{2}{1} = 5 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 80 \text{ حالت}$$

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

$$n(S) = 5! = 120$$

کل حالات قرار گرفتن ۵ نفر کنار هم برابر است با:

علی و امیر کنار هم نباشند (A) ← متمم ← علی و امیر کنار هم باشند (A')

برای آنکه علی و امیر کنار هم باشند، آن‌ها را در یک بسته قرار می‌دهیم:

$$\underbrace{\boxed{\text{علی}} \boxed{\text{امیر}}}_{2!} \times \underbrace{\boxed{x} \boxed{y} \boxed{z}}_{3!} \Rightarrow n(A') = 2! \times 3! = 2 \times 6 = 12$$

$$P(A') = \frac{12}{120} = \frac{1}{10} = 0.1$$

پس:

حال احتمال وقوع A را حساب می‌کنیم:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0.1 = 0.9$$

نکته: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S ، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم که برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

تعداد کل دانش‌آموزان ۱۰ تا است. می‌خواهیم ۲ تا از بین آن‌ها انتخاب کنیم:

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10 \times 9}{2} = 45$$

راه حل اول: می‌خواهیم ۲ نفر انتخاب شده از دو رشته متفاوت باشند که سه حالت زیر را در نظر باید گرفت:

$$n(A) = \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} + \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} + \binom{3}{1} \times \binom{3}{1} = 12 + 12 + 9 = 33$$

یک تجربی
یک ریاضی
یک ریاضی

یک انسانی
یک انسانی
یک تجربی

بنابراین:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{33}{45} = \frac{11}{15}$$

راه حل دوم: از روش متمم استفاده می‌کنیم. متمم پیشامد اینکه دو نفر انتخابی از دو رشته متفاوت باشند، به صورت «دو نفر از یک رشته باشند» می‌باشد که داریم:

$$n(A') = \binom{4}{2} + \binom{3}{2} + \binom{3}{2} = 6 + 3 + 3 = 12 \Rightarrow n(A) = 45 - 12 = 33$$

دو نفر انسانی
دو نفر تجربی
دو نفر ریاضی

ادامه راه حل مشابه است.

نکته: در دنباله‌ای با جملات a_1, a_2, \dots, a_n جمله n ام دنباله می‌نامند که به دو صورت بیان می‌شود.

(الف) رابطه با جملات دیگر دنباله (رابطه بازگشتی)

(ب) رابطه‌ای بر حسب n ($n \in \mathbb{N}$) (ضابطه تابعی دنباله)

در رابطه بازگشتی هر جمله به جمله یا جملات قبل از خود وابسته است، لذا برای محاسبه یک جمله باید ابتدا جمله قبلی یا... محاسبه شود بنابراین با عددگذاری مناسب و تکرار آن می‌توان به جمله مورد نظر رسید.

در ضابطه تابعی دنباله (a_n) با جای گذاری اعداد طبیعی به جای n می‌توان جمله مورد نظر را محاسبه کرد.

$$\text{دنباله} \begin{cases} a_{n+2} = a_{n+1} + a_n \\ a_1 = a_2 = 1 \end{cases} \text{ دنباله فیبوناچی است که جملات آن به صورت زیر می‌باشند. (هر جمله برابر است با مجموع دو جمله قبل)}$$

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, \dots$$

$$b_7 = 7^2 - 4 \times 7 = 49 - 28 = 21$$

جمله هفتم دنباله $b_n = n^2 - 4n$ برابر است با:

لذا جمله هفتم دنباله b_n با جمله هشتم دنباله a_n برابر است.

نکته: یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به صورت روبه‌رو است:

$$a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$$

که در آن a_1 جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود. مجموع ۴ جمله اول ۳۸ است، پس:

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 38 \Rightarrow a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2d) + (a_1 + 3d) = 38 \Rightarrow 4a_1 + 6d = 38 \xrightarrow{+2} 2a_1 + 3d = 19$$

مجموع ۳ جمله بعدی ۶۰ است، پس:

$$a_5 + a_6 + a_7 = 60 \Rightarrow (a_1 + 4d) + (a_1 + 5d) + (a_1 + 6d) = 60 \Rightarrow 3a_1 + 15d = 60 \xrightarrow{+3} a_1 + 5d = 20$$

دو معادله به دست آمده را در یک دستگاه حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} 2a_1 + 3d = 19 & \xrightarrow{\text{خودش}} 2a_1 + 3d = 19 \\ a_1 + 5d = 20 & \xrightarrow{\times(-2)} -2a_1 - 10d = -40 \end{cases} (+)$$

$$-7d = -21 \Rightarrow d = 3$$

با جای گذاری $d = 3$ در معادله دوم، مقدار a_1 را حساب می‌کنیم:

$$a_1 + 5d = 20 \xrightarrow{d=3} a_1 + 15 = 20 \Rightarrow a_1 = 5$$

با داشتن $a_1 = 5$ و $d = 3$ ، جمله دهم را پیدا می‌کنیم:

$$a_{10} = a_1 + 9d = 5 + 9(3) = 32$$

نکته: اگر جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $a_n = a_1 \times r^{n-1}$ باشد، حاصل مجموع

$$S_n = a + ar + ar^2 + ar^3 + \dots + ar^{n-1} \quad r \neq 1$$

از رابطه $S_n = a \times \frac{1-r^n}{1-r}$ به دست می‌آید.

چند جمله اول این دنباله هندسی را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} a_n = 3 \times (-1)^n \times 2^{n-1} \\ a_1 = -3 \times 2^0 = -3 \\ a_2 = 3 \times 1 \times 2 = 6 \\ a_3 = 3 \times (-1) \times 4 = -12 \\ \vdots \end{cases}$$

بنابراین جمله اول دنباله هندسی برابر ۳- و نسبت مشترک آن ۲- است. لذا مجموع ده جمله اول این دنباله برابر است با:

$$S_{10} = \frac{a(r^{10} - 1)}{r - 1} = \frac{-3 \times ((-2)^{10} - 1)}{-2 - 1} = \frac{-3 \times (1023)}{-3} = 1023$$

نکته: $(a^m)^n = a^{m \times n}$

نکته: $a^m \times a^n = a^{m+n}$

نکته: $(\frac{a}{b})^{-n} = (\frac{b}{a})^n$

با توجه به نکات، داریم:

$$8^{x+1} \times 4^{2x} = (\frac{1}{5})^x (\frac{1}{25})^{2x} \Rightarrow (2^3)^{x+1} \times (2^2)^{2x} = (\frac{1}{5})^x \times (\frac{1}{5^2})^{2x} \Rightarrow 2^{3x+3} \times 2^{4x} = 2^{-x} \times (2^{-2})^{2x}$$

$$\Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-x} \times 2^{-4x} \Rightarrow 2^{7x+3} = 2^{-5x} \Rightarrow 7x+3 = -5x \Rightarrow 12x = -3 \Rightarrow x = -\frac{3}{12} = -\frac{1}{4}$$

و در نتیجه x^{-1} برابر است با:

$$x^{-1} = (-\frac{1}{4})^{-1} = -4$$

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۳)

نکته: هر تابع به فرم $y = a^x$ که در آن $a > 0$ و $a \neq 1$ را یک تابع نمایی می‌گوییم.
 مشخصات نقطه‌ای به طول ۲- روی خط $y = 1 - 4x$ را پیدا می‌کنیم:

$$y = 1 - 4x \xrightarrow{x=-2} y = 1 - 4(-2) = 9 \xrightarrow{\text{نقطه}} A(-2, 9)$$

نقطه $A(-2, 9)$ باید روی تابع $f(x) = a^x$ هم باشد:

$$f(-2) = 9 \Rightarrow a^{-2} = 9 \Rightarrow \frac{1}{a^2} = 9 \Rightarrow a^2 = \frac{1}{9} \xrightarrow{a>0} a = \frac{1}{3}$$

$$f(x) = \left(\frac{1}{3}\right)^x \Rightarrow f(1) = \left(\frac{1}{3}\right)^1 = \frac{1}{3}$$

پس:

ادبیات اختصاصی

۲۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

ویژگی‌های عمده نثر فارسی این دوره عبارت‌اند از:

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر
- (۲) حذف افعال به قرینه
- (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و...
- (۴) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی
- (۵) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان (اطناب)
- (۶) کاربرد فراوان آیات و احادیث
- (۷) استفاده از ترکیبات دشوار

۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۰

- گزینه ۱: به لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان اشاره دارد.
- گزینه ۲: توسعه مدارس و مراکز تعلیم را بیان می‌کند.
- گزینه ۳: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار را نشان می‌دهد.
- گزینه ۴: گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار را نشان می‌دهد.

۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۷

مجموعه «از این ستاره تا آن ستاره» از «سلمان هراتی» مخصوص نوجوانان است.

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۰

ویژگی‌های بارز سبک هندی:

- (۱) پیچیدگی مضمون (معنا کردن بیت سخت است) و آوردن مضامین تازه
 - (۲) اسلوب معادله و تمثیل
 - (۳) بی‌دقتی در کاربرد زبان (مور با هم پیوست ← موران به هم پیوندند).
 - (۴) گسترش دایره واژگان
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: پرهیز از زهد ریایی ← احتمالاً عراقی
- گزینه ۳: واقع‌گرایی و توصیف طبیعت ← احتمالاً خراسانی
- گزینه ۴: برتری عشق بر عقل ← احتمالاً عراقی

۲۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

«داستان باستان» و «شمس و طغرا» در حوزه داستان‌نویسی هستند.

۲۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: این گزینه از عوامل «نهضت بیداری» است.
- گزینه ۲: «گنجینه نشاط» از آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی است.
- گزینه ۳: هدف تأسیس «انجمن خاقان» بیان شده است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

موارد نادرست: عباس‌نامه: وحید قزوینی

۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

شعر گزینه ۲، سروده «میرزاده عشقی» است و «منشآت» اثر «قائم‌مقام فراهانی» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: محمدتقی بهار
 گزینه ۳: نشاط اصفهانی
 گزینه ۴: صبای کاشانی

۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۶

بررسی موارد:

(ج) زلف و رخسار: «لفّ» / کفر و ایمان: «نشر»

(د) شکر و صبر: «لفّ» / شادی و غم: «نشر» ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس تام: دستان: (۱) نیرنگ (۲) دست‌ها / مستان: (۱) مست‌ها (۲) فعل نهی از مصدر ستاندن (نگیر)

گزینه ۳: ایهام: دور از تو } از دوری و فراق تو
از تو دور باشد (جمله دعایی)

گزینه ۴: تلمیح: اشاره به داستان «آب حیات و حضرت خضر (علیه السلام)» دارد.

۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ جامع

مجاز: سر ← عزم و قصد و تصمیم ← بیت «لف» (در بیت «ب» نیز «بامداد» مجاز از وقت و زمان است.)

تشبیه: «ولایت دل و لشکر عشق» اضافه تشبیهی ← بیت «ب»

کنایه: «بادپیمایی» کنایه از کار بیپه‌ده انجام دادن ← بیت «ج»

استعاره مصرحه: «کمند» استعاره مصرحه از «زلف معشوق» ← بیت «د»

استعاره مکنیه: «دست عشق» تشخیص دارد ← بیت «ه»

۳۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

تناقض: حلاوت سخن تلخ

اسلوب معادله: مصراع اول مفهوم شعر و مصراع دوم مثال برای آن مفهوم است و هر مصراع جمله‌ای کامل است.

مراعات نظیر: ماهی، آب و دریا

حس آمیزی: حلاوت سخن و سخن تلخ

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مراعات نظیر «لب و دهان و حدیث» - حس آمیزی «جواب تلخ» - تناقض و اسلوب معادله ندارد.

گزینه ۳: مراعات نظیر «طوطی و شکرستان» - اسلوب معادله (مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است) - تناقض و حس آمیزی ندارد.

گزینه ۴: مراعات نظیر «بوستان و گل و باغبان» - تناقض و اسلوب معادله و حس آمیزی ندارد.

۳۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

بررسی موارد:

الف: «روشنی از ظلمت گرفتن» متناقض‌نماست. ه: «خطا و صواب» تضاد دارند.

۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۳

بررسی موارد:

الف) به داستان فرهاد و کوه‌کنی او اشاره دارد که در واقع قسمتی از داستان خسرو و شیرین است.

ب) بین کلمات «شرار و آتش - کوه، کهسار و لعل» مراعات نظیر است.

ج) به شق‌القرم که یکی از معجزات پیامبر (صلی الله علیه و آله) است، اشاره و تلمیح دارد و تضمین نیست.

د) هیچ تلمیحی ندارد.

۳۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

ایهام تناسب: «دوش» در این بیت به معنی «شانه» است و در صورت تناسب با کلمه «امشب» معنی دیشب تداعی می‌شود.

تشبیه: مانند شمع من را امتحان کن.

واج آرایی: تکرار واج‌های «م، ن، ر»

۳۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

گزینه ۳: «گنبد گردنده» استعاره از آسمان - «انگشت‌نما شدن» کنایه از مشهور شدن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس ندارد - «شور» در کلمه شورانگیز با کلمه «نمکدان» ایهام تناسب می‌سازد.

گزینه ۲: جناس تام ندارد - «دل و دیده» تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۴: تناقض ندارد - تلمیح به داستان حضرت موسی (علیه السلام) و گوساله سامری دارد.

۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

گزینه ۱: کلمات قافیه (خداوندش - میبوندش) حروف اصلی (ـَند) + (ـَ ش) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۲: کلمات قافیه (ساخته - برافراخته) حروف اصلی (اخت) + (ه) الحاقی ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۳: کلمات قافیه (بندگیتان - زندگیتان) حروف اصلی (ـَ ند و ـَ ند) + حروف الحاقی (ـِ گیتان) ← مصوت + صامت + صامت

گزینه ۴: کلمات قافیه (می - کی) حروف اصلی (ـِ ی) ← مصوت + صامت

۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

بیت‌های «الف و د» قافیه نادرست دارند.

بیت «الف»: کلمات قافیه (کروبیان و روحانیان)، حروف الحاقی (بیان) و «کروب و روحان» می‌ماند که قافیه نمی‌شوند.

بیت «د»: کلمات قافیه (معنی و دنی)، حروف الحاقی (ی) و معن و دنی قافیه نمی‌شوند.

نکته: «ی» به تنهایی قافیه نمی‌شود و جزو حروف الحاقی است.

سایر بیت‌ها:

بیت «ب»: کلمات قافیه (ممکنات و کائنات)، حروف الحاقی (ات) و حروف اصلی (ن)

بیت «ج»: کلمات قافیه (دیدن و دمیدن)، حروف الحاقی (ن) و حروف اصلی (ید)

بیت «ه»: کلمات قافیه (سخنورانییم و نخوانییم)، حروف الحاقی (یم) و حروف اصلی (ان)

۳۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۲

پایه‌های آوایی بیت ۲ هر کدام شامل ۴ هجا هستند، اما در ابیات دیگر پایه‌ها به صورت ۳ تا ۴ تا هجا جدا می‌شوند.

(به بیان دیگر بیت گزینه ۲ همسان تک‌لختی است و سایر گزینه‌ها همسان دولختی هستند).

۴۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۵

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:

س	خن	با	ما	ه	می	گو	یم	پ	ری	در	خا	ب	می	بی	نم
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

گزینه ۳:

پ	دا	سا	سو	خ	چ	شم	عم	ک	بر	من
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

گزینه ۴:

ف	لک	در	خو	ن	جا	نم	رف	ت	ما	در	خو	ن	دل
-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعل مستفعلن فَعَل

گزینه ۲: مفعول مفاعلن مفاعیل فعل یا مستفعلن فاعلات مستفعل فع

گزینه ۴: مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعلن فاعلات مستفعل

۴۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۸

وزن هر چهار گزینه «فعلاتن فعلاتن فعلن» است و هر چهار گزینه اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» دارند، ولی فقط

گزینه ۳ در رکن پایانی مصراع اول به جای «فعلن» از «فعَلن» استفاده کرده که ابدال است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

ابدال										کوتاه به بلند				
↓										↓				
را	غی	مر	رپ	ت	ر	یا	هش	ت	ت	مس	س	گ	نر	
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	
ند	ج ک	رن	نا	چ	ر	چه	ند	ک	ر	نا	چ	ن	سی	
-	UU	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	

آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: زبانی: حذف همزه در هجای سوم- بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در هجای هفتم و نهم- فاقد اختیار وزنی

گزینه ۲: فاقد اختیار وزنی و زبانی

گزینه ۴: زبانی: حذف همزه در هجای نهم مصراع اول و دوم

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱۱

وزن گزینه ۳: فعولن فعولن فعل ← متقارب مثنی محذوف
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
گزینه ۲: مفاعیلن مفاعیلن فعولن
گزینه ۴: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۴۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

یا	ب	ت	دَس	فَر	ب	تا	ف	آ	چُ	ک	آ	ای
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
یا	ب	ت	دَس	زَر	غ	با	گُ	بر	تُ	ن	رو	بی
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
یا	ب	ت	دَس	گَر	رُ	با	غُ	تُ	بی	کَم	عا	
-	U	U	-	-	U	-	U	U	-	-	-	-
یا	ب	ت	دَس	سَر	تُ	بی	ش	عی	سِ	ل	مَج	ای
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن شعر «مستفعلن فاعلات مستفعل فع یا مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل» است.
گزینه ۲: یک ابدال در مصراع سوم رخ داده است.
گزینه ۳: در کلمه «تو» در مصراع سوم یک تغییر مصوت کوتاه به بلند رخ داده است.
گزینه ۴: کلمات قافیۀ شعر «فرد، زرد، گرد و سرد» و حرف «د» حرف روی می‌باشد.

۴۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۲

مفهوم بیت گزینه ۱: طلب عنایت و توجه
مفهوم مشترک ابیات: تحمل سختی راه عشق

۴۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۷

در صورت سؤال رودکی می‌گوید جوانی‌اش گذشته و دیگر مثل قدیم نمی‌تواند شعر بگوید. در بیت ۳ نیز بیان می‌شود که با گذشت جوانی دیگر جلوه و توانایی انسان، کم‌فروغ می‌شود.
نکته: فعل «بنوشت» در معنای «درنوردید» می‌باشد.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۶

مفهوم مصراع اول و بیت «ب»: شب طولانی عاشق که به صبح نمی‌رسد.
مفهوم مصراع دوم و بیت «ج»: شاعر از درد فراق خوابش نمی‌برد.
بررسی سایر ابیات:

الف) غم عشق برای عاشق شادی است.

د) شب عاشقان به دور از معشوق دیر و در کنار او زود می‌گذرد.

۴۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۹

مفهوم مشترک: موی سفید علامتی است که زمان پیری رسیده و عمر نمی‌ایستد.
بررسی سایر ابیات:

گزینه ۲: تجربه و پیری حاصل گذر جوانی و از دست دادن آن است.

گزینه ۳: مذمت تمسخر پیران به این دلیل که پیری برای هر کسی اتفاق می‌افتد.

گزینه ۴: پیری به واسطه فشار روزگار

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱۱

مفهوم مشترک: به عبرت گرفتن از پادشاهان گذشته اشاره دارد. مرگ برای همه حتی شاهان و قدرتمندان حتمی است.
مفهوم گزینه ۲: ظالم بودن روزگار

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۵ و ۶

- زوال عقلانیت ذاتی همان از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها است.
- در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است؛ مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.
- جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۷

- علوم مبتنی بر عقل و وحی به‌عنوان دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها، مربوط به جوامعی است که علم را به دانش تجربی محدود نمی‌کنند و عقل و وحی را به‌عنوان دو روش علمی معتبر می‌دانند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۲

- متفکران پسامدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرده و نیازمند علمی بود که حضور جهانی آن را توجیه کند، اما اندیشه‌های پسامدرن این ظرفیت را نداشتند.
- ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، در شرایطی که اقتصاد و سیاستش به این حضور نیاز دارد، بعد دیگری از بحران معرفتی - علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۲

- بررسی عبارت‌های نادرست: عبارت اول: علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- عبارت دوم: علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۵۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۴

- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

- جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند؛ از این‌رو با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.
- جامعه‌شناسی تفسیری، اگرچه امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد.
- جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۷ و ۸

- رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی یا همان مخالفان قشربندی اجتماعی به دخالت همه‌جانبه دولت در اقتصاد برای ایجاد عدالت و از بین بردن نابرابری‌های اجتماعی اعتقاد دارند.
- رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی یا همان رویکرد عدالت اجتماعی، نه با رهاسازی مطلق (دیدگاه اول) موافق است و نه با کنترل مطلق (دیدگاه دوم). نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد (دیدگاه اول) و نه دخالت همه‌جانبه دولت (دیدگاه دوم) را می‌پذیرد.
- در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت.
- الگوی مطلوب قرآنی، تکرر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را، مانع وحدت و همدلی نمی‌داند، بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد: «وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْأَوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ» ← تعارف هویت‌ها

۵۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ درس ۹

فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم، سازمان یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد. مدینه فاضله، جامعه آرمانی مورد نظر اوست. علم در مدینه فاضله به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد.

مدینه فاسقه و مدینه ضالّه در نظریه فارابی جوامعی هستند که در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل گرفته‌اند. مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند، یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

مدینه ضالّه جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. در مدینه ضالّه نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

۶۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۱۲ و ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۵

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آئین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری در آمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام پیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت.

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۷ و ۹ و جامعه‌شناسی ۲ درس ۹ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۳

هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و بر اساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.

به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

لیبرالیسم قرن هجدهم و نوزدهم را لیبرالیسم اولیه می‌نامند. این لیبرالیسم، بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت.

۶۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۳ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۸ و ۹

متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند.

وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استعمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

۶۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ درس‌های ۴ و ۱۵ و جامعه‌شناسی ۲ درس‌های ۲ و ۳

تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان باعث می‌شود که به میزان اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها بیندیشیم.

با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی (نظام سیاسی)، مرزگذاری دولتی و اشتراکی (نظام اقتصادی) رایج شدند. این عبارت به تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی اشاره دارد.

فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

۶۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۴ و جامعه‌شناسی ۳ درس‌های ۸ و ۹

در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد.

انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد.

روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. شاید به همین دلیل غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ درس ۳، جامعه‌شناسی ۲ درس ۲ و جامعه‌شناسی ۳ درس ۱

- جهان اجتماعی و نظم آن تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.
- فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.
- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
- در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

روان‌شناسی

۶۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

با توجه به نمودار، عالی‌ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

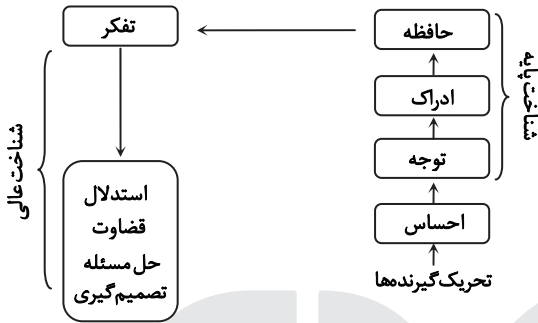
در گزینه ۲ پیدا کردن راه حل مناسب برای مشکل، نشان‌دهنده «حل مسئله» است که نسبت به سه گزینه دیگر، در سطح بالاتری از شناخت قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: قضاوت (شناخت عالی)

گزینه ۳: استدلال (شناخت عالی)

گزینه ۴: حافظه (شناخت پایه)

۶۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی ۱ درس ۱

بررسی موارد:

(الف) در این عبارت چیستی حافظه بیان شده، پس توصیف است. (توصیف یعنی بیان دقیق و روشن از چیستی مفهوم موردنظر)

(ب) در این عبارت با ارائه یک توصیه و راهکار عملی، حافظه تحت کنترل قرار گرفته است.

(ج) در این عبارت احتمال بهبود عملکرد حافظه دانش‌آموزان در آینده، در اثر مطالعه چندحسی پیش‌بینی شده است.

(د) در این عبارت، علت فراموشی اطلاعات در حافظه بیان شده، پس تبیین است. (در تبیین به بیان علت پدیده‌ها و چرایی آن‌ها می‌پردازیم)

۶۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

■ ماندانا در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به صورت آمرانه برخورد کرد؛ باید او را عضو بزرگ خانواده دانست و در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد. بنابراین رفتار والدین او درست نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: امیر در هفت سال سوم (۱۴ تا ۲۱ سالگی) قرار دارد. در این دوره نباید با فرزند به صورت آمرانه رفتار کرد و باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

گزینه ۲: نسرین در هفت سال دوم (۷ تا ۱۴ سالگی) قرار دارد. در این دوره باید در تأدیب کودک کوشش کرد و به تدریج او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

گزینه ۴: حسن در هفت سال اول (۱ تا ۷ سالگی) قرار دارد. در این دوره کودک باید آزاد باشد که بازی کند و نمی‌توان از او توقع اطاعت داشت.

۶۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۲ درس ۲

بررسی موارد:

(الف) تغییرات رشدی هم شامل تغییرات کمی است (افزایش تدریجی تعداد و مقدار ویژگی‌ها) و هم تغییرات اساسی و کیفی را شامل می‌شود. ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد (یعنی به دلیل وجود تغییرات کمی که به شکل تدریجی و پیوسته افزایش می‌یابند)، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند (یعنی بر اساس تغییرات کیفی و اساسی که قابل تمایز هستند، مراحل را مشخص می‌کنند)

(ب) عمر انسان از بدو تولد به ۷ دوره تقسیم می‌شود که شامل طفولیت، کودکی اول، کودکی دوم، نوجوانی، بزرگسالی اول، بزرگسالی دوم و پیری است.

(ج) برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین خود مستقل شود.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی ۳ درس ۳

میزان انگیزتگی ذهنی، تحت تأثیر عوامل فیزیولوژیکی و روان‌شناختی است. تغذیه مناسب و تأمین نیازهای زیستی یکی از عوامل فیزیولوژیکی ایجاد انگیزتگی ذهنی است. عوامل مهم دیگر نیز (ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن) در انگیزتگی ذهنی مؤثر است. اینکه فرد مشخص کند چه تعداد تست را باید درست پاسخ دهد و چه درصدی باید به دست آورد، نوعی ایجاد هدف است. آشنایی نسبی با محرک و یکنواختی و ثبات نسبی عوامل ایجاد خوگیری هستند و تمرکز را کاهش می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها).

۷۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۳

در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک در زمینه یا بافت مکانی هستیم و نمی‌دانیم در چه مکانی است. در این مثال زمان پخش مشخص است، ولی اینکه در کجا (کدام شبکه) پخش می‌شود مشخص نیست. پیدا کردن محرک هدف در جست‌وجو تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی‌های منحصر به فرد آن هدف است. دقت کنید اگر زمان پخش مشخص نبود، کارکرد گوش به زنگی مطرح می‌شد. به توانایی فرد برای پیدا کردن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می‌گویند.

۷۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۴

صابر شماره تلفن را دیده و سعی کرده در عرض چند دقیقه آن را به خاطر بسپارد، پس حافظه کوتاه مدت او درگیر شده است. دقت کنید که در اینجا حافظه کاری شکل نگرفته، چون صابر صرفاً به ذخیره سازی ساده اطلاعات پرداخته و اطلاعات را مورد دستکاری و استفاده قرار نداده است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

گنجایش یا ظرفیت ذخیره سازی حافظه کوتاه مدت، محدود (بین ۵ تا ۹ ماده) است، بنابراین نمی‌توانیم بیش از چند اطلاعات را برای مدت کوتاهی ذخیره کنیم. مهم ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است. در این مثال صحبت کردن پارسا باعث می‌شود، ظرفیت محدود حافظه کوتاه مدت او با اطلاعات جدید جایگزین شود و اطلاعات قبلی (شماره تلفن) از ذهن صابر برود.

تداخل اطلاعات، مربوط به حافظه بلندمدت است و به شرایطی گفته می‌شود که اطلاعات جدید، بلافاصله وارد حافظه می‌شوند و مانع یادآوری اطلاعات قبلی می‌شوند. (رد گزینه ۱) گذشت زمان در این مثال اتفاق نیفتاده است (رد گزینه ۴). در دسترس نبودن اطلاعات دلیل از بین رفتن آن‌ها نیست. (رد گزینه ۲)

۷۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۴

برای کنترل اثر تداخل، یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را هم بفهمید. برای کنترل اثر تداخل از یادگیری با فاصله (استراحت) استفاده کنید. چون یادگیری جدید مانع یادآوری قبلی می‌شود. مطالعه چند حسی نیز اثر تداخل را کاهش می‌دهد.

۷۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۵

نوع نگاه حل کننده مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله، تحت الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. بن بست، زمانی ایجاد می‌شود که حل کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه خروج از این بن بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی درس ۵

به مراحل حل مسئله در این مثال توجه کنید. کاهش وزن: تشخیص مسئله تجویز رژیم غذایی کم کالری: به کارگیری راه حل مناسب بررسی تأثیر رژیم غذایی پس از سه هفته: ارزیابی راه حل پس از ارزیابی راه حل، در مورد فردی که رژیم غذایی تا حدی بر وزنش تأثیر گذاشته است، پزشک به «بازبینی و اصلاح راه حل» می‌پردازد یعنی تغییراتی در رژیم ایجاد می‌کند و برنامه ورزشی را هم به آن اضافه می‌کند، اما در مورد فردی که رژیم هیچ تأثیری بر وزنش نگذاشته است، با کمک آزمایش خون علت مؤثر نبودن راه حل را بررسی می‌کند و به «انتخاب راه حل جایگزین» می‌پردازد که در این مورد مصرف دارو است.

۷۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی درس ۶

وقتی فرد با انتخاب‌های زیادی روبه‌رو است که بررسی کردن همه آن‌ها زمان زیادی می‌برد، استفاده از روش میانبر یا حذف تک تک جنبه‌ها توصیه می‌شود. یعنی فرد باید چند جنبه‌ای که برایش مهم است را مشخص کند و گزینه‌هایی که فاقد آن جنبه‌ها هستند را حذف کند. با این کار فرد می‌تواند تعداد انتخاب‌های خود را محدود کرده و آن‌ها شناسایی کند. مثلاً فردی که می‌خواهد خانه‌ای دو خوابه داشته باشد، خانه‌های تک خوابه یا سه خوابه را از انتخاب‌های خود حذف می‌کند و تعداد خانه‌های دو خوابه را تعیین می‌کند. شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های یک تصمیم، مرحله دوم از مراحل تصمیم‌گیری است.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی درس ۶

الف) دغدغه تصمیم‌گیرندگان، انتخاب بهترین اولویت است، در حالی که در حل مسئله، افراد به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند. ب) در تصمیم‌گیری فرد باید از بین «انتخاب‌های» مختلف بهترین را برگزیند. در حالی که در حل مسئله، حل کنندگان مسئله باید راه‌حل‌های مسئله مورد نظر را خودشان باز آفرینی کنند. ج) در تصمیم‌گیری، همه اولویت‌ها فرد را به مقصد می‌رساند، ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد و فرد باید با بررسی کردن، بهترین اولویت را انتخاب کند. در حل مسئله فقط یک راه است که ما را به هدف می‌رساند.

«ادراک کارایی» یعنی احساس کنیم دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را داریم و از پس آن برمی‌آییم. سارقی که توانایی خود را در باز کردن درب ماشین بیان می‌کند، ادراک کارایی دارد.

«ادراک کنترل» یعنی ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم. خانمی که می‌گوید هیچ کاری بدون اجازه شوهرش نمی‌تواند انجام دهد، ادراک کنترل ندارد.

سهیلا با استعداد و توانمند است ولی در اثر چندبار شکست خوردن به این نتیجه رسیده که نمی‌تواند تمرینات را حل کند، یعنی باور کرده که ناتوان است و به همین دلیل دست از کار کشیده. این حالت نمونه‌ای از درماندگی آموخته شده می‌باشد. همچنین انگیزه او از ورود به مدرسه تیزهوشان اصرار والدینش بوده نه علاقه خودش، پس انگیزه بیرونی داشته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باور سهیلا در مورد ناتوانی خودش با شواهد محیطی و واقعیت موجود هماهنگی ندارد، پس ادراک کارایی کاذب دارد. ولی از دست دادن هدف در مورد او مصداق ندارد، چون اشاره‌ای نشده که هدفش را از دست داده است.

گزینه ۲: سهیلا از اراده خوبی برخوردار بوده، چون برای قبول شدن در مدرسه تیزهوشان تلاش فراوانی کرده است و اکنون هم علت این که دست از تلاش برداشته، ضعف اراده نیست. اسناد غیرقابل کنترل درست است، چون شکست خود را به نداشتن استعداد نسبت داده که یک عامل غیرقابل کنترل و خارج از دایره اختیار فرد است.

گزینه ۳: ناهماهنگی شناختی زمانی است که بین باور و رفتار فرد یا بین دو باور فرد تضاد وجود داشته باشد، ولی در اینجا رفتار فرد (تلاش نکردن) با باور او در مورد ناتوانی‌اش همخوانی دارد. اسناد درونی درست است، چون استعداد یک عامل درونی و مربوط به خود شخص است.

همه افراد در زندگی خود استرس را تجربه می‌کنند. فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا موقعیت را به صورت فشارآور ارزیابی می‌کند. دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش اهمیت ندارد، دچار فشار روانی نمی‌شود و دانش آموزی که گرفتن نمره پایین برایش بسیار ناخوشایند است، علی‌رغم تسلط باز هم نگران است و احساس فشار روانی بیشتری می‌کند؛ بنابراین چگونگی ارزیابی افراد از موقعیت و نوع ارتباطی که با رویداد محیطی (امتحان) دارند، فشار روانی را تعیین می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تفاوت این دو نفر در نوع فشار روانی نیست، زیرا فرد اول اصلاً دچار فشار روانی نشده است.

گزینه ۳: این عبارت به‌طور کلی درست است، ولی تفاوت دو نفر را تبیین نمی‌کند.

گزینه ۴: نداشتن اضطراب در دانش آموز ضعیف به این دلیل نیست که سبک زندگی‌اش سالم‌تر بوده، بلکه به‌خاطر این است که نمره پایین برایش اهمیت ندارد.

(ویژه گروه علوم انسانی)

«عربی اختصاصی»

لم ينظروا: نگاه نکرده‌اند، نگاه نکردند (رد گزینه ۲) // السماء: آسمان؛ معرفه است (رد گزینه ۱) // فوقفم: بالای سرشان (رد گزینه ۳) ← در جای مناسبی ترجمه نشده است. // كيف: چطور (رد گزینه ۱) // بتینها: آن را ساخته‌ایم (رد گزینه ۳)

عندما: هنگامی که (رد گزینه ۳) // الصيادون الإفريقيون: شکارچیان آفریقایی (رد گزینه ۲) // كان ... يحفرون: می‌کنند (رد گزینه ۳) // جافّة: درحالی که خشک است؛ حال است نه صفت (رد گزینه ۱) // هم يبحثون: در حالی که می‌گشتند؛ جمله حالیه (رد سایر گزینه‌ها) // سمك مدفون: یک ماهی مدفون؛ نکره است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // نام نوماً عمیقاً: عمیقاً خوابیده بود؛ مفعول مطلق نوعی (رد گزینه ۳)

هناك أشخاص: افرادی هستند، افرادی وجود دارند (رد گزینه ۲) // لايؤدون: ایفا نمی‌کنند، بازی نمی‌کنند (رد گزینه ۳) // نفس العصر الّذي: همان دوره‌ای که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // يعيشون: زندگی می‌کنند (رد گزینه ۴) // فقط: تنها (رد گزینه ۲) // بل: بلکه (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // يؤثرون: تأثیر می‌گذارند (رد سایر گزینه‌ها) // سوف يأتون: خواهند آمد (رد گزینه ۳)

شذائد الذّهر: سختی‌های روزگار (رد گزینه ۳) // أن تُضعف: که ضعیف کند (رد گزینه ۲) // لکم: به شما (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // أن تُحسنوا عملکم: که کارتان را درست انجام دهید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // لا تشعروا بخيبة الأمل: احساس ناامیدی نکنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // استعینوا بالله: از خدا یاری بخواهید (رد گزینه ۲)

لا شيء: هیچ چیز (رد گزینه ۳) // الشّاتم الأحمق: ناسزاگوی احمق (رد گزینه ۴) // في هذا السّکوت: در این سکوت (رد گزینه ۴) // خیرین معاً: دو خوبی باهم (رد گزینه ۳) // إسخط: عصبانی کردن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // إرضاء: خشنود ساختن (رد سایر گزینه‌ها)

۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۱ و ۲)

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

(۲) زیرا آنان وقتی سرانجام بعضی کارها را ببینند، هرگز آن‌ها را تکرار نخواهند کرد! («لن + مضارع» به صورت مستقبل منفی ترجمه می‌شود).
(۳) فرزندان گاهی پنجاهی ارزشمندی را که به آن‌ها تقدیم می‌کنید، می‌پذیرند ولی آن‌ها را فراموش می‌کنند! («تُقَدِّمُونَ» هم للمخاطبین است و هم معلوم).

(۴) اما تجربه‌ها در حافظه‌شان ماندگار خواهد شد و آن‌ها را به دیگران منتقل می‌کنند!

۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

(۱) بستن شیر آب هنگام شستن دست‌ها به کاهش مصرف آب کمک می‌کند!
(۳) هنگام صبح تب شدیدی داشتم، پس برای بهبودی بیماری‌ام در خانه استراحت کردم!
(۴) پی‌گمان نگاه کردن به دریا و گوش کردن به صدایش، اعصاب را آرام می‌کند و به تو شادی را هدیه می‌دهد!

۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

تنها: إِمَّا، إِلا (رد گزینه ۳) / کارهای نیکی: أَعْمَالٌ حَسَنَةٌ؛ نکره است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / انجام می‌دهی: تَفْعَلُهَا (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / با اخلاص: مُخْلِصًا؛ حال است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

مفهوم حدیث گزینه ۳ (مردم خفتگان اند، پس هنگامی که بپایند، بیدار می‌شوند!) بر «غفلت انسان در دنیا» دلالت دارد. آیه شریفه گزینه ۱ (و کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم)، بیت گزینه ۲ و بیت گزینه ۴ به ترتیب بر مفاهیم «حسرت گوینده (کافر)»، «حسرت عاشق از ناتوانی در وصال معشوق» و «تداوم عمر در غفلت» دلالت می‌کنند. توجه داشته باشید که بیت گزینه ۴ بر «تداوم باقی عمر در غفلت» دلالت دارد، نه بر مفهوم کلی «غفلت».

■ ترجمه متن:

«هوش مصنوعی یکی از فن‌آوری‌های نوینی است که در راستای بهینه‌سازی توانمندی‌های دستگاه‌ها و پرداختن به برنامه‌هایی پیچیده و گوناگون تلاش می‌کند! آن، دست‌آوردی بزرگ در زمینه علوم به‌شمار می‌رود و زندگی انسانی را در بسیاری از زمینه‌ها آسان می‌سازد! از جمله فوایدش آن است که به آبادسازی شهرها و کشورها کمک می‌کند و تولید را افزایش می‌دهد و خدمات بهداشتی را در پیشگیری و درمان بهبود می‌بخشد، همچنان که در زمینه‌های امنیتی مانند چهره‌شناسایی و تنظیم عبور و مرور سود می‌رساند و با ترجمه زبان‌ها به یکدیگر دامنه ارتباط با دیگران را گسترش می‌دهد! ولی نقش انسان را در برخی زمینه‌ها محدود می‌سازد و با به‌کارگیری‌اش به جای انسان در بعضی از مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری می‌طلبند، برخی از فرصت‌های کار را به‌طور جدی تهدید می‌کند، همچنان که برخی از توانمندی‌ها و مهارت‌های بشری مانند تفکر خلاق و تحلیل نقاد را کاهش می‌دهد! از این‌رو سزاوار است در به‌کارگیری هوش مصنوعی به‌شکلی حکیمانه و مسؤولانه کوشا باشیم و اعتماد به نفس‌مان را از دست ندهیم و گرنه در برابر این ابزار زانو خواهیم زد و از توانمندی‌هایمان احساس ناامیدی خواهیم کرد و در خفتگی خرد خواهیم افتاد! پس گذر زمان چه شتابان است و چقدر دنیا برای انسان از نظر فرصت تنگ است و چقدر هر روز برایش از پدیده و امکاناتی نو فراخ می‌شود!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هوش مصنوعی دو رو دارد، روی سودمندی که زندگی انسان را آسان می‌سازد و روی زیان‌باری که نقش وی را در برخی زمینه‌ها محدود می‌سازد!

(۲) هر که هوش مصنوعی را بدون حکمت و تدبیر به‌کار برد، اعتماد به نفسش را از دست می‌دهد و احساس ناامیدی و خفتگی خرد می‌کند!

(۳) گویی عقربه‌های ساعت تندتر از گذشته می‌چرخند، پس همچنان که می‌کوشیم با دست‌آوردی علمی آشنا شویم، زمان برای ما دست‌آورد نوینی می‌آورد!

(۴) هوش مصنوعی در همه زمینه‌ها بر هوش بشری برتری دارد به‌جز در مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری می‌طلبند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: «بر اساس متن، گزینه‌ای را معین کن که از فایده‌های هوش مصنوعی به‌شمار نمی‌رود!»
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) بهینه‌سازی و پیشرفت خدمات امنیتی مانند تنظیم حرکت عبور و مرور و شناسایی چهره!

(۲) آبادسازی شهرها و گسترش ارتباط و پرداختن به مأموریت‌هایی که سرعت و دقت بیشتری را می‌طلبند!

(۳) افزایش تولید و بهبود خدمات بهداشتی در پیشگیری از بیماری‌ها یا درمان آن!

(۴) محدودسازی برخی مهارت‌های بشری و توانمندی‌هایش مانند تفکر خلاق و نقاد!

با توجه به متن، محدودسازی برخی مهارت‌های بشری و توانمندی‌هایش مانند تفکر خلاق و نقاد از معایب هوش مصنوعی به‌شمار می‌رود.

۹۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) چگونه هوش مصنوعی نقشش را در گسترش ارتباط اجتماعی ایفا می‌کند؟
- ۲) دستگاه‌هایی که هوش مصنوعی در بهینه‌سازی یا افزایش تولیدشان تلاش می‌کند، چه هستند؟
- ۳) چرا هوش مصنوعی تهدیدی جدی برای اندیشمندان و تحلیلگران نقاد به‌شمار می‌رود؟
- ۴) برای ما چه رخ خواهد داد اگر هوش مصنوعی را به شیوه‌ای نادرست به‌کار ببریم؟

۹۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مجهول ← معلوم/ نائب الفاعل ← فاعل
- ۲) اسم الفاعل ← اسم المفعول
- ۴) معرفة ← نكرة/ حال ← خبر للفعل الناقص «نکون»

۹۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) من باب «تفعل» ← من باب «افتعال»/ متعدّد ← لازم/ فاعله «الدنيا» ← فاعله لم يُذكر
- ۲) معرفة ← نكرة/ نائب الفاعل و مرفوع ← مفعول و منصوب
- ۴) اسم التفضیل ← فعل ماضٍ من أفعال التّعجب/ مبتدأ و مرفوع ← فعل و فاعل

۹۵- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۱ و ۲)

در گزینه ۲، واژه «مُنْفَصِلَة» از فعل «يَنْفِصِلُ» که مضارع باب «انفعال» می‌باشد، ساخته شده است؛ از آنجا که فعل‌های باب «انفعال» همواره «لازم» هستند، هیچ‌گاه از آن‌ها «اسم مفعول» ساخته نمی‌شود، بنابراین نوشتار واژه «مُنْفَصِلَة» به صورت «مُنْفَصِلَة» صحیح است. در ضمن صورت صحیح واژه قبل از آن، «قِطْعَة» می‌باشد.

۹۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۵)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) «تُصَدَّر» خبر حروف مشبّهه است ولی فعل مضارع می‌باشد.
- ۲) «لیست» خبر است که فعل ماضی محسوب می‌شود.
- ۳) در این عبارت «موظّفون» خبر است و «تجمّعوا» جمله وصفیه آن است.
- ۴) «أری» و «جالسون» خبر هستند که به ترتیب فعل مضارع و اسم می‌باشند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

جای خالی اول صفت است و لذا باید مجرور باشد و همچنین «ال» داشته باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴). جای خالی دوم معدود عدد «خمسة» است که باید جمع و مجرور باشد. (رد گزینه ۳)

۹۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) با توجه به علامت انتهای فعل (کسره عارضی) واضح است که مجزوم و نهی است.
- ۲) با توجه به معنا فعل منفی است.
- ۳) با توجه به معنا و وجود حرف «ف» قبل از «لام»، فعل امر است.
- ۴) در این عبارت حرف لام بر سر مصدر آمده است و لام جازه می‌باشد و طبعاً برای طلب (لام جازمه) نمی‌تواند به‌کار رفته باشد.

۹۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) در این عبارت جمله حالیه داریم ولی «صیادون» که اسم مبالغه می‌باشد، در نقش خبر است.
- ۲) «حمالة» هم اسم مبالغه و هم حال مفرد است.
- ۳) در این عبارت اسم مبالغه‌ای وجود ندارد. («علامة» ربطی به اسم مبالغه ندارد).
- ۴) «جباراً» و «فأماً» اسم مبالغه هستند ولی خبر افعال ناقصه محسوب می‌شوند و حال نیستند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

دقت: تأکید روی فعل با «لقد» یا مفعول مطلق تأکیدی صورت می‌گیرد و فاعل محذوف اشاره به فعل مجهول دارد.
 بررسی گزینه‌ها:

- ۱) فعل‌های این گزینه هیچ‌کدام مجهول نیست. (باب «انفعال» مجهول نمی‌شود!)
- ۲) «إن» برای تأکید روی جمله است نه فعل؛ هرچند که فعل عبارت مجهول است.
- ۳) «أرسل» فعل مجهول است و «إرسالاً» مفعول مطلق تأکیدی است.
- ۴) فعل عبارت مجهول است ولی چون مفعول مطلق دارای صفت است (جمیلاً) لذا مفعول مطلق نوعی است.

- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۲)
در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود. نام ماه‌های گاه‌شماری هجری شمسی (گاه‌شماری رسمی فعلی ایران) نیز مشابه ماه‌های گاه‌شماری اوستایی است.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
ارائه تصویر روشن و کامل از نحوه اداره کشور و تشکیلات اداری در دوران مادها به دلیل کمبود اسناد و شواهد مکتوب، بسیار دشوار است.
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۴)
موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحث اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک قابل استنادی در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۳)
شاهان هخامنشی، به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)
هنگامی که رسول خدا ﷺ تصمیم به محاصره یهودیان بنی‌نضیر گرفت، سردسته منافقان، یهودیان را تشویق به مقاومت کرد و به آنان وعده یاری داد. عبدالله بن ابی‌همجنین می‌کوشید که انصار را علیه مهاجران تحریک نماید. او حتی در غزه‌های احد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۰)
توسعه قلمرو سلجوقیان در آسیای صغیر، موجب مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آن منطقه و تغییر وضعیت سیاسی و فرهنگی در این ناحیه شد.
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
دو عامل مهم که نقش بسزایی در توسعه روابط صفویان با اروپاییان داشت:
۱) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک اروپا
۲) گسترش روابط ایران و اروپا با انگیزه اقتصادی و تجاری
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)
مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود فضل‌بن‌سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه را که نشانه عباسیان بود به رنگ سبز درآورد.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)
طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را که در ابتدا در پذیرش کودتا مردد بود، متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۰)
جبهه ملی و نهضت آزادی در چارچوب قانون اساسی به مبارزات خود ادامه می‌دادند. هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، حزب ملل اسلامی، سازمان مجاهدین خلق و سازمان چریک‌های فدایی خلق به مبارزه مسلحانه با رژیم پهلوی روی آوردند.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۸)
دیوار برلین، نماد عصر جنگ سرد و فرو ریختن آن، نشانه پایان این عصر بود.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۲)
حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش، متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) تلاش‌های نادر برای رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، به سبب کارشکنی‌های عثمانی و گرفتاری‌های داخلی و خارجی نادر به نتیجه مطلوب نرسید.
۲) نادر به‌عنوان پادشاه توفیق نیافت تا زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، فراهم کند.
۳) جنگی میان نیروهای نادر با ارتش روسیه در ننگرفت. روس‌ها با مشاهده توان نظامی نادر و جنگجویانش، پیش از برخورد نظامی، نیروهای خود را از ایران بیرون بردند.

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۲)

- سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می دهد.
- سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۱ (درس ۹)

- روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته اند، به شکل پلکانی هستند.
- در روستاهای متمرکز، خانه های روستایی به هم چسبیده و کنار هم قرار دارند و طبیعی ترین نوع شکل گیری آن ها، در کنار منابع آب است.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می آید.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)

- علم «هواشناسی»: قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می کند.
- «آب و هواشناسی»: اثر اصول و قوانین حاکم را بر مکان و زندگی انسان ها مورد مطالعه قرار می دهد.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

این دو آب و هوا، برای رویش گیاه نامناسب اند:

- علامت B ← آب و هوای خشک
- علامت E ← آب و هوای بسیار سرد (قطبی)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه ها:

(۱) درست - نادرست ← در ناحیه بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنند.

(۲) درست - درست

(۳) نادرست ← ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - درست

(۴) درست - درست

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)

- به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می شود.
- جبهه های هوا مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن ها را از هم جدا می کنند.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۳)

بیابان های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. مانند بیابان گبی - ترکستان - تکلک ماکان

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱۰)

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱

پاکستان با نظام فدرالی و عراق و جمهوری آذربایجان با نظام ناحیه ای و ترکیبی اداره می شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۲)

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۴

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت فعالیت ها، تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین

▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافی ۳ (درس ۱)

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی به دنبال توسعه صنایع کارخانه ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۵)

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

(الف) در گوشته فوقانی، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود.

(د) در زیر صفحات (پلیت ها)، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین به حالت نیمه جامد و تا اندازه ای خمیرمانند است.

فلسفه و منطق

▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۲)

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳

در عبارت «چون از او گشتی همه چیز از تو گشت»، لفظ «گشت» مشترک لفظی است بین دو معنای «روی گردان شدن» و «پیوستن». پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد. در عبارت «سعید همسایه اش را تکریم می کند: او فرد متدینی است»، ضمیر «او» هم می تواند به سعید برگردد و هم به همسایه اش، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. در عبارت «آن بیشه گمان مبر که خالی است، شاید که پلنگ خفته باشد»، «پلنگ» می تواند به دلالت مطابقی بر حیوان درنده یا به دلالت التزامی به یک فرد نترس و شجاع دلالت کند. حال اگر فقط دلالت التزامی مورد نظر باشد و کسی اشتباهاً معنای مطابقی را قصد کند، دچار مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است، پس در این عبارت احتمال ایجاد مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس‌های ۳ و ۴)

وقتی دو مفهوم نسبت عموم و خصوص من وجه دارند، یعنی هر کدام دارای مصادیقی هستند که جزء مصادیق دیگری محسوب نمی‌شود. چون نسبت این «تعریف سیب» با «مفهوم سیب» (مفهوم مجهول)، عموم و خصوص من وجه است، پس اولاً برخی مصادیق تعریف، مصداق مفهوم مجهول نیستند (یعنی تعریف، مانع اغیار نیست) و ثانیاً برخی مصادیق مفهوم مجهول، مصداق تعریف نیستند. (یعنی تعریف، جامع نیست). در نتیجه این تعریف، نه جامع است و نه مانع.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۶)

جزئی یا کلی بودن قضیه = جزئی یا کلی بودن سور قضیه ← بیان گر دامنه (یا گستره) مصادیق (یا افراد) موضوع = کمیت قضیه.
جزئی یا کلی بودن موضوع (مفهوم موضوع) ← محصوره (یا شخصیه) بودن یا نبودن قضیه.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۷)

تنها قضایای کلیه دارای متضاد هستند.

گزینه ۱: بعضی افراد روزی دیگری را می‌خورند. ← جزئی

گزینه ۲: بعضی پیشامدها خوشایند هستند. ← جزئی

گزینه ۳: هیچ دلی خالی از مهر نیست. ← کلیه

گزینه ۴: بعضی ارزان‌ها بی‌علت نیستند. ← جزئی

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۸)

در قضایای کلی و شخصیه، تمام دامنه مصادیق موضوع موردنظر گوینده است. در قضایای سالبه نیز همه مصادیق محمول موردنظر گوینده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۹)

اگر قضیه صورت سؤال را «اگر الف آنگاه ب» در نظر بگیریم، اینکه ب: «خانه، خانه یکی از دوستان من باشد»، به الف: «۱۵ بودن پلاک خانه» مشروط شده است. یعنی یا پلاک خانه ۱۵ نیست یا اگر ۱۵ باشد حتماً خانه یکی از دوستان من است. (تأیید گزینه ۲)
البته عکس این مطلب لزوماً درست نیست و «الف» به «ب» مشروط نشده است. توضیح، اینکه ممکن است پلاک خانه ۱۵ نباشد ولی باز خانه، خانه یکی از دوستان من باشد. مثلاً فرض کنید یکی از دوستان من در پلاک ۱۵ و یکی دیگر از دوستان من در پلاک ۱۶ زندگی می‌کنند و در پلاک ۱۷ فردی غریبه ساکن است. در این صورت قضیه صورت سؤال (اگر الف آنگاه ب) صادق است ولی اگر خانه‌ای خانه یکی از دوستان من باشد (صدق ب) لزوماً پلاک ۱۵ نیست (کذب الف) زیرا ممکن است پلاک ۱۶ هم باشد (رد گزینه ۳). همچنین اگر خانه‌ای پلاک ۱۷ باشد نه پلاک ۱۵ است (کذب الف) و نه خانه یکی از دوستان من. (کذب ب) (رد گزینه ۴)

گزینه ۱: اولاً این گزینه یک قضیه نیست، بلکه استدلالی شامل چند قضیه است. ثانیاً در قضیه صورت سؤال نگفته این خانه پلاک ۱۵ است بلکه گفته «اگر ۱۵ باشد» فلان مطلب درست خواهد بود، پس پیام این گزینه که خبر غیرمشروط از «۱۵ بودن پلاک خانه» و «خانه یکی از دوستان من بودن» می‌دهد با پیام قضیه موردنظر که مشروط است، تفاوت دارد.

نکته ۱: قضیه شرطی متصل «اگر الف آنگاه ب» معادل قضیه «یا غیر الف یا ب یا هر دو» است ولی با قضیه «اگر ب آنگاه الف» معادل نیست.
نکته ۲: می‌توان به جای «یا غیر الف یا ب یا هر دو» گفت: «یا غیر الف یا ب» ولی در این صورت باید تصریح کرد که در اینجا «یا» به معنای انفصال مانع‌الرفع است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه (درس ۱)

سؤال فلسفی باید موضوع بنیادین داشته باشد و برای پاسخ‌دهی مستلزم روش قیاسی و عقلی باشد.
گزینه ۱: فلسفی نیست چون روش پاسخ‌گویی به آن عقلی نیست؛ بلکه با ذکر شواهد و استدلال از جزئی به کلی که استقرایی است، نه قیاسی می‌توان به پاسخ آن رسید.

گزینه ۲: فلسفی است، زیرا موضوعی اصلی و مهم در فلسفه اخلاق است و روش آن نیز استدلالی و غیر تجربی است.

گزینه ۳: فلسفی نیست، زیرا روش آن تجربی است نه استدلالی.

گزینه ۴: فلسفی نیست، چون برای پاسخ‌گویی به آن نیاز به اطلاعات تاریخی است نه استدلال قیاسی.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه (درس ۳)

همه مردم در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند؛ بنابراین این طور نیست که اندیشه غیرفیلسوفان به ندرت حول مسائل بنیادین بچرخد. ضمن اینکه به ندرت وارد مسائل بنیادین شدن غیرفیلسوفان و از سوی دیگر تمرکز فیلسوفان بر این امور، تفاوت کیفی دو نوع اندیشیدن فیلسوفان و غیرفیلسوفان در باب مسائل بنیادین نیست، بلکه تنها یک تفاوت کمی است (رد گزینه ۲)، اما تفاوت کیفی اندیشه فیلسوف با دیگران در این است که اولاً فیلسوف درباره این مسائل به نحو جدی می‌اندیشد و ثانیاً با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود و پاسخ می‌دهد. نکته‌ای که از این تفاوت‌ها نتیجه می‌شود، این است که تنها تفاوت اندیشیدن فیلسوف و غیرفیلسوف در جدیت یکی و عدم جدیت دیگری نیست؛ بلکه تفاوت روش هم وجود دارد (رد گزینه ۱).

گزینه ۳: درست است که همه فیلسوفان واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرند، اما دیگران نیز ممکن است برای باورهای خود دلیل بیاورند. هر چند استدلال‌های غیرفیلسوفان معمولاً از روش درست و تخصصی پیروی نمی‌کند، اما به هر حال نمی‌توان ورود غیرفیلسوفان به مباحث فلسفی را همواره بر اساس تقلید صرف دانست. استدلال کردن از ویژگی‌های طبیعی تفکر بشر است و مخصوص فیلسوفان نیست.

معرفت وحیانی از جانب خدا بر قلب پیامبر نازل می‌شود و پیامبر برای رسیدن به آن سیروسلوک و تهذیب نفس نمی‌کند (لذا بر برخی پیامبران در دوره کودکی و حتی نوزادی وحی می‌شده است مانند حضرت عیسی علیه السلام). البته همه پیامبران اهل تهذیب نفس بوده‌اند و حتی شاید شرط لازم برای دریافت وحی، داشتن قلبی پاک و نفسی مهذب باشد، ولی انبیا از این طریق به شهود وحیانی نمی‌رسیده‌اند. گزینه ۲: معرفت وحیانی هم نوعی شهود قلبی است که مختص پیامبران است، بنابراین نمی‌توان گفت ربطی به قلب پیامبر ندارد. گزینه ۳: امکان رسیدن به شهود عارفانه برای همگان هست، ولی چنین نیست که گاهی برای همگان حاصل شود بلکه نیاز به سیروسلوک و تهذیب نفس دارد.

گزینه ۴: هر شهودی از جمله شهود وحیانی (معرفت وحیانی) بی‌واسطه است، بنابراین نقش ملک وحی این نیست که واسطه‌ای بین پیامبر و حقایق باشد بلکه از نظر فلسفی، ملک وحی موجودی مجرد و ماوراءالطبیعی است که وقتی قلب پیامبر به او متصل می‌شود، می‌تواند حقایق را بی‌واسطه شهود کند. به عبارت دیگر، ملک وحی حقایق را به قلب پیامبر می‌رساند تا خود قلب پیامبر بی‌واسطه آن‌ها را شهود کند. (توجه کنید که در اینجا «واسطه» یک اصطلاح است و به معنای هر چیزی است که بین قلب و حقیقت فاصله بیندازد و حجاب ایجاد کند، نه هر چیزی که نقشی در حاصل شدن معرفت شهودی داشته باشد، بنابراین سیروسلوک برای شهود عارفانه یا ملک وحی برای شهود وحیانی، گرچه لازم هستند، ولی هیچ‌کدام واسطه محسوب نمی‌شوند).

از نظر پوزیتیویست‌ها فقط امور حسی و تجربی ارزش معرفتی دارند لذا فایده امور هم باید بر همین اساس تشخیص داده شود. از طرفی پراگماتیست‌ها هم معتقدند تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است هرچند با حس و تجربه هم نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید (رد گزینه ۳)، اما از نظر آنان فایده و سودمندی عملی ملاک صدق است و خود این سودمندی طبعاً بر اساس حس و تجربه تشخیص داده می‌شود. گزینه‌های ۲ و ۴: از نظر پوزیتیویست‌ها گزاره‌های غیرحسی و غیرتجربی (ماوراءالطبیعی) مثل «فرشتگان وجود ندارند» اصلاً ارزش معرفتی ندارند یعنی نه صادق‌اند و نه کاذب بلکه بی‌معنا و غیرقابل بررسی هستند و در هیچ صورتی قابل قبول نخواهند بود.

این نظریه، از دیدگاه‌های خاص ملاصدرا است.

سایر گزینه‌ها: همگی مورد تأیید همه فیلسوفان مسلمان هستند.

این دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است. البته افلاطون و ارسطو هم دیدگاهی شبیه به این داشتند، ولی آنان بیشتر بر مستلزم سعادت بودن فضایل تأکید می‌کردند و این فضایل را مربوط به همه قوای وجودی انسان که شامل قوای روحی یا جسمانی می‌شود، می‌دانستند، ولی فیلسوفان مسلمان کمال روح و گرایش همه انسان‌ها به این کمال را مطرح کردند.

گزینه ۱: نظر کانت نیز همین است.

گزینه ۳: محوریت منافع در فضایل اخلاقی نظر ماتریالیست‌ها و طبیعت‌گرایان است. اینکه ادیان به فضایل اخلاقی امر می‌کنند، مطلبی واضح و موردقبول همه است، اما نقش این اوامر دینی در رعایت فضایل، دیدگاه خاص فیلسوفان مسلمان است.

گزینه ۴: امکان رعایت فضایل اخلاقی منوط به مختار بودن انسان است، نه امر الهی، اما امر الهی پشتوانه‌ای مؤثر و نه ضرورت‌بخش برای فضایل است؛ یعنی چه امر الهی باشد و چه نباشد، انسان می‌تواند فضایل را انجام دهد یا ترک کند، ولی وجود امر الهی سبب می‌شود احتمال انجام فضایل بالا برود.

با پیشرفت علم برخی مسائل فلسفی که تحت تأثیر علوم زمان خود بودند تغییر یافته و یا اهمیت خود را از دست داده‌اند، اما بسیاری از مسائل اساسی و بنیادین فلسفه همچنان ثابت و بدون تغییر مانده‌اند.

رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است و مانند رابطه دوستی نیست که ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها دوستی برقرار می‌گردد (رد گزینه ۲). در رابطه علیت، معلول وجودش را از ناحیه علت می‌گیرد و در وجود خود نیازمند دیگری است (رد گزینه ۳). در روابط بعد از وجود، وجود دو طرف فرض می‌شود و هیچ‌کدام موقوف بر دیگری نیست. (رد گزینه ۴)

معلول از مجموعه عواملی پدید می‌آید که هر یک از این عوامل را علت ناقصه و مجموع عوامل را علت تامه می‌نامند. اگر همه عوامل موجود نباشند، معلول پدید نمی‌آید (رد گزینه ۲) و فقط زمانی که علت تامه شود، معلول ضرورت وجود پیدا می‌کند و موجود می‌شود. پس وجه تمایز علت ناقصه و علت تامه در ضرورت‌بخشی به معلول است؛ زیرا علت ناقصه ضرورتی برای ایجاد معلول فراهم نمی‌کند و تنها، شرط لازم برای ایجاد معلول است؛ ولی علت تامه ضرورت ایجاد معلول را فراهم می‌کند و شرط لازم و کافی برای ایجاد معلول است. علت ناقصه هم مانند علت تامه با معلول سنخیت دارد (رد گزینه ۳) و بر آن مقدم است (رد گزینه ۴) و معلول به آن نیازمند است. اما علت ناقصه بر خلاف علت تامه به معلول ضرورت وجود نمی‌دهد.

افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و توضیح می‌دهد که همه چیز در پرتو آن دارای حقیقت می‌شود و همان‌طور که روشنایی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست، حقایق نیز شبیه به «مثال خیر» هستند، نه خود آن. بسیاری از افلاطون‌شناسان معتقدند «مثال خیر» همان خداوند است، ولی این عنوان فقط اشاره به ذات خداوند دارد و «دمیورژ» نیز همان خداست، ولی در مرتبه خلق جهان به این عنوان نامیده می‌شود (رد گزینه ۱). افلاطون تلاش می‌کند خداوند یا مثال خیر را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن جایگاه برسد، ولی عنوان دمیورژ (صانع) چنین معنایی را نمی‌رساند (رد گزینه ۳). افلاطون از خدا با عنوان «صانع» (دمیورژ) یاد می‌کند تا به انسان‌ها یادآوری کند نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه گرفته است (رد گزینه ۴).

حرکت دست یکپارچه تعلق و نیاز به دست است و اگر دست نباشد، هیچ‌گونه وجودی برای حرکت دست قابل تصور نیست. از این رو این تمثیل می‌تواند رابطه مخلوقات خدا با خدا را در دیدگاه ملاصدرا نشان دهد. گزینه ۱: درست است که حرکت واگن‌ها وابسته به لوکوموتیو است، ولی وجود آن‌ها مستقل از لوکوموتیو است. گزینه ۲: درست است که پایداری و برافراشتگی بدنه پل وابسته به پایه‌های آن است ولی وجود بدنه وابسته به وجود پایه‌ها نیست. گزینه ۴: درست است که ساختمان برای ساخته شدن به بنا و سازنده نیاز دارد، ولی وجود آن یکپارچه نیاز به سازنده نیست، زیرا ساختمان از آجر و آهن و سیمان و... درست شده است که این‌ها بدون وجود سازنده هم وجود دارند.

در دیدگاه ارسطو قوه عقل بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به عقل نظری و عملی تقسیم می‌شود و بر اساس آن، دانش بشری نیز به دو قسم علم نظری و علم عملی تقسیم می‌گردد. موجودات برتر و متعالی، حقایق را از طریق شهود دریافت می‌کنند (رد گزینه ۱). ارسطو به عقل در معنای دستگاه تفکر توجه ویژه‌ای داشت و عقل نظری و عملی در بیان وی، هر دو، به همان معنای قوه استدلال است که بر اساس کاری که انجام می‌دهد، به نظری و عملی تقسیم می‌گردد (رد گزینه ۲). عقل نظری در نظر ارسطو یکی از جنبه‌های معنای اول عقل، یعنی دستگاه تفکر است که جنبه دیگر آن، عقل عملی می‌باشد (رد گزینه ۳).

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به‌سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به‌شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویران‌گر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. به همین جهت، با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

سؤالی که پس از سال‌ها ذهن برخی از فلاسفه را مشغول کرد، این بود که شیء خارجی که منشأ پیدایش دو مفهوم متغایر در ذهن شده، یکی است. پس این یک شیء واقعی باید مصداق واقعی یک مفهوم باشد و سؤال این است که مصداق کدام یک از دو مفهوم وجود یا ماهیت است؟ گزینه ۱: مفهوم وجود و ماهیت در ذهن مغایرت دارند، نه در خارج. گزینه ۲: این مطلب را فیلسوفان دوران قبل از متأخر هم می‌دانستند و به آن توجه داشتند. گزینه ۴: این عبارت نتیجه بیان وجود است، نه مقدمه اثبات یا فهم اصل آن و طبعاً حلقه اتصال فلسفه ما قبل متأخر به بحث اصالت وجود یا ماهیت نخواهد بود.

“اقتصاد و”

برای شناسایی هزینه فرصت، ابتدا باید گزینه‌های موجود را برحسب مفهوم هزینه‌ها و فایده‌ها الویت‌بندی کنیم؛ یعنی به ترتیب هر گزینه‌ای که سود بیشتری را نصیب تولیدکننده می‌کند در اولویت و بقیه به ترتیب، زیر آن قرار گیرند. سود فعالیت از فرمول «هزینه - درآمد = سود» به‌دست می‌آید، بنابراین:

میلیون تومان $1300 - 1850 = 550$ = سود کارگاه پارچه‌بافی
 میلیون تومان $1050 = 1800 - 750$ = سود کارگاه دوخت لباس ورزشی
 میلیون تومان $750 = 1600 - 2350$ = سود فروشگاه لوازم ورزشی و بدنسازی

و به ترتیب منافع:

- (۱) کارگاه دوخت لباس ورزشی با سود ۱۰۵۰ میلیون تومان
- (۲) فروشگاه لوازم ورزشی با سود ۷۵۰ میلیون تومان
- (۳) کارگاه پارچه‌بافی با سود ۵۵۰ میلیون تومان

انتخاب‌های فرد را تشکیل می‌دهند. پس طبیعتاً انتخاب اصلی فرد، کارگاه دوخت لباس ورزشی است؛ اما هزینه فرصت فقط شامل منافع انتخاب دوم می‌شود؛ یعنی سود حاصل از فروشگاه لوازم ورزشی.

الف) این مورد یک نمونه تصمیم‌گیری غیرمنطقی است و نظر آقای محمدی درباره هزینه و منفعت تغییر نکرده است و فقط آن‌ها را به حساب نیاورده است.

ب) وقتی خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کمتری برای نیازهای آتی انجام می‌دهیم، درگیر «اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

الف) ابتدا باید میزان مازاد عرضه یا تقاضا در قیمت ۶۴ دلار را محاسبه نمود و برای این کار باید تفاضل میزان عرضه و تقاضا در این قیمت محاسبه شود؛ با توجه به منحنی که نظر به نزولی بودن، منحنی تقاضا است، تقاضا در این قیمت ۲۷ عدد است و با توجه به جدول که نظر به بالا رفتن مستقیم قیمت و مقدار، جدول عرضه است، عرضه در قیمت ۶۴ دلار، ۶۳ عدد است؛ بنابراین مازاد عرضه وجود داشته و مقدار آن مساوی است با:

$$\text{عدد } ۳۶ = ۲۷ - \text{عدد مقدار تقاضا در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۶۳ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار}$$

حال باید تفاضل این مقدار مازاد عرضه را از مقدار تعادلی محاسبه کنیم. مقدار تعادلی در نقطه‌ای است که عرضه و تقاضا برابر باشند، یعنی در قیمت ۴۰ دلار که مقدار آن ۴۵ عدد است؛ بنابراین:

$$\text{عدد میزان تفاوت } ۹ = ۳۶ - \text{عدد مازاد عرضه در قیمت } ۶۴ \text{ دلار} - ۴۵ \text{ عدد مقدار تعادلی}$$

ب) پرداختی مصرف‌کنندگان همیشه با درآمد یا دریافتی تولیدکنندگان برابر است و میزان آن مساوی است با «قیمت ضربدر میزان عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود»، بنابراین:

$$۴ \text{ دلار قیمت} \times ۱۸ \text{ عدد مقدار عرضه در قیمت } ۴ \text{ دلار} = ۷۲ \text{ دلار}$$

ج) برای محاسبه سود یا زیان ابتدا باید میزان درآمد و میزان هزینه‌های تولید در قیمت مورد نظر محاسبه شود. برای محاسبه درآمد باید قیمت را در عرضه یا تقاضا هر کدام که کمتر بود ضرب کنیم؛ بنابراین:

$$\text{دلار } ۱۰۰۸ = ۳۶ - \text{مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۲۸ \text{ دلار قیمت} = \text{درآمد}$$

برای محاسبه هزینه‌های تولید، هزینه تولید هر واحد کالا را باید فقط در میزان عرضه ضرب کرد چرا که برای کالاهای عرضه شده صرف‌نظر از فروش یا عدم فروش، هزینه تولید صورت گرفته است:

$$\text{دلار } ۵۰۴ = ۳۶ - \text{مقدار عرضه در قیمت } ۲۸ \text{ دلار} \times ۱۴ \text{ دلار هزینه تولید هر کالا} = \text{هزینه‌های تولید}$$

با توجه به بیشتر بودن درآمد، تولیدکننده سود کرده است که مقدار آن مساوی است با:

$$\text{دلار } ۵۰۴ = ۵۰۴ - \text{دلار هزینه‌های تولید} - ۱۰۰۸ \text{ دلار درآمد} = \text{سود}$$

د) قیمت ۵۲ دلار بالای نقطه تعادلی است به همین علت، مازاد عرضه و کمبود تقاضا وجود دارد که این امر منجر به کاهش قیمت خواهد شد. می‌بینیم که در این قیمت میزان عرضه از میزان تقاضا کمتر است پس همه کالاها به فروش می‌رسد.

الف) عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری با عنوان عوارض خدماتی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم دولت است.

ب) مالیات بر ارزش‌افزوده در هر یک از مراحل تولید کالا از تولیدکننده کالای واسطه‌ای دریافت و از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود و به این ترتیب تولیدکنندگان کالاهای واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

ج) دولت در چرخه تولید، هم به‌عنوان خریدار عوامل تولید و هم به‌عنوان خریدار کالا و خدمات در دو بازار عوامل تولید و کالا فعالیت می‌کند و هم با دریافت مالیات از خانوارها و تولیدکنندگان و پرداخت یارانه به آن‌ها نقش کنترلی و نظارتی خود را ایفا می‌کند.

الف) نقطه «ج» بیانگر اقتصادی ناکارا است؛ چون زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار گرفته است و این یعنی با تولید ۱۰۰ بسته پاستیل، هنوز منابع کافی برای تولید ۱۵۰ بسته کیک (نقطه «ت») به‌جای ۵۰ بسته کیک (نقطه «ج») وجود دارد.

ب) ما با حرکت از نقطه «ت» به نقطه «پ»، از تولید ۵۰ کیک صرف‌نظر می‌کنیم که برابر است با:

$$\text{قیمت تعداد} \\ ۷۵۰,۰۰۰ = ۱۵ \times ۵۰$$

الف) نادرست: قیمت به‌عنوان ابزاری برای مدیریت و مصرف است.

ب) درست

ج) نادرست: مؤدی، پرداخت‌کننده مالیات است.

د) درست

ه) نادرست: انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانونی در حمایت از صنعت منسوجات داخلی تصویب کرد.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۸)

وقتی اقتصاد منابع غیرفعال دارد، وضعیت تولید در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۹)

الف) درست است.

ب) نادرست است؛ زیرا بانک مرکزی در شرایط تورم، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، سیاست کاهش نقدینگی یا همان سیاست پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) نادرست است؛ زیرا شبه پول عبارت است از مجموع حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و کوتاه‌مدت.

توجه کنید که سپرده‌های دیداری، شبه پول به‌شمار نمی‌روند بلکه جزء حجم پول موجود در کشور هستند.

د) نادرست است؛ زیرا پول در صورتی که نتواند حفظ ارزش کند، نمی‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده باشد و اجرای این وظیفه پول (نه وظیفه سنجش ارزش) با مشکل روبه‌رو خواهد شد.

ه) نادرست است؛ زیرا امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌ها است، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۰)

الف) پایه‌ریزی مقررات اقتصادی اسلامی در بخش‌های آفریقا و اروپا مربوط به هفت قرن دوران شکوفایی تمدن اسلامی است، نه اوایل حکومت صفویه

ج) وضعیت اسفبار دوره پایانی حکومت صفویه، مصادف بود با تحول سریع در اروپا و دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

$$\text{الف) } \text{GDP} = (1000 \times 400) + (200 \times 1000) = 600,000 \text{ اسمی } 2019$$

$$\text{ب) } \text{GDP} = (1000 \times 500) + (1200 \times 200) = 500,000 + 240,000 = 740,000 \text{ واقعی } 2020$$

$$\text{نرخ رشد واقعی } (2020) = \frac{\text{GDP واقعی } 2020 - \text{GDP واقعی } 2019}{\text{GDP واقعی } 2019} \times 100 \Rightarrow \frac{740,000 - 600,000}{600,000} \times 100 = 23\%$$

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

نکته: ارزش کالاهای دست‌دوم (ردیف ۴)، در محاسبه تولید ناخالص داخلی، منظور نمی‌شوند.

$$\text{تومان } 250,000,000 = 500 \times 1000 \times 500 \text{ تبدیل به کیلو}$$

$$\text{میلیون تومان } 690 = 150 + 240 + 250 + 150 \times \frac{1}{3} = \text{GDP}$$

$$\text{میلیون تومان } 645 = 690 - 45 = \text{تولید خالص داخلی (ب)}$$

$$\text{تومان } 138 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{690,000,000}{5,000,000} = \text{الف}$$

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف:

کوتاه‌مدت: کمتر از دو ماه

میان‌مدت: ۲ ماه تا سه سال

بلندمدت: بیشتر از سه سال

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۴)

ب) استفاده از خدمات الکترونیک فقط برای سپرده‌های کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است.

د) معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های بلندمدت باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

$$103 = 16 + 13 + 9 + 3 + 5 + 17 + 25 + 18 + 1 + 5 = \text{مخارج}$$

بدیهی است که ۱۰۱ از ۱۰۳ کمتر است در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۲)

- ۱۶۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)
- گزینه ۲: به دلیل ترجمه فعل به صورت ماضی نادرست است. «خذوا» فعل امر است و به همین دلیل، قبل از آن نیز باید به صورت امر ترجمه شود.
- گزینه ۳: «برای آن‌ها بر ما حق بزرگی است»، ترجمه درستی برای بخش آخر عبارت نیست. زیرا هرگاه خبر با «ل» همراه باشد، داشتن ترجمه می‌شود.
- گزینه ۴: بخش آخر، عبارت نادرست است.
- ۱۶۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۸)
- اشتباهات سایر گزینه‌ها:
- (۱) گفت ← می‌گفت / نمی‌شد ← نشود
- (۲) گفته است ← می‌گفت / شاید ← ای کاش / نشده باشد ← نشود
- (۳) گفته بود ← می‌گفت / شاید ← ای کاش / نمی‌شد ← نشود
- ۱۶۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)
- تحملنا: تحمل کردیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / نرجو: امیدواریم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / مقاتلینا الأبطال: رزمندگان قهرمانان (رد سایر گزینه‌ها) / مستقر رحمته: جایگاه رحمتش (رد گزینه ۴) / صعوبات كثيرة: سختی‌های زیادی (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۱۶۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ و ۲ (جامع)
- گزینه ۲: برای «متوکل باشیم» باید از فعل «کان» و مشتقات آن استفاده می‌شد و لای نفی جنس نیز با «هیچ» ترجمه می‌شود.
- گزینه ۳: «إن ...»، «هرگاه» ترجمه می‌شود و «نخواهیم داشت» نادرست است.
- گزینه ۴: به دلیل عدم ترجمه لای نفی جنس با «هیچ» نادرست است.
- ۱۶۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)
- ترجمه درست گزینه ۲: «کاش می‌توانستم به آنچه در دوران جوانی‌ام می‌گفتم عمل کنم!»
- ۱۶۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۵ و ۷)
- إستغفار التادیمین: مفعول مطلق نوعی است و باید با قیدهای بیانی فارسی ترجمه شود: همچون، مانند ...
- ۱۶۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱۱)
- کاش: لیت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / باید فعل ماضی بیاوریم. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «عذابه» در گزینه ۳ ضمیر زائد دارد. / «سلاح» مفرد و «أسلحة» جمع است. (رد گزینه ۳) / دقت: «هَدَم، يُهَدِم، نابود می‌سازد» و «تَهَدَم، يَتَهَدَم، نابود می‌شود» (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / ضمناً در عربی باید ضمیر به تجهیزات و سلاح‌ها هر دو وصل شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۱۶۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۱ و ۲)
- رزمندگان قهرمان ما: مجاهدونا الأبطال (رد گزینه ۲) / می‌خواندند: کان ... یدعون، ... کانوا یدعون (رد سایر گزینه‌ها) / پروردگارشان: ربهم (رد گزینه ۳) / جنگ تحمیلی: الحرب المفروضة (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / تا یاری کند: حتی یساعدهم (رد گزینه ۳) / دقت کنید که فعل غایب اگر در ابتدای جمله بیاید و فاعل آن اسم ظاهر باشد، حتماً مفرد به کار می‌رود؛ ولی اگر در وسط جمله بیاید، مطابق صیغه خود به کار می‌رود.
- ترجمه متن:

«ماه رمضان نهمین ماه در تقویم هجری است و این ماه نزد مسلمانان نسبت به سایر ماه‌های هجری ماهی برجسته است! پس آن، ماه روزه است که در روزهای آن مسلمانان از طلوع فجر تا غروب خورشید از نوشیدن و خوردن خودداری می‌کنند! همچنان که ماه رمضان جایگاه ویژه‌ای در فرهنگ و تاریخ مسلمانان دارد؛ زیرا آنان ایمان دارند که آغاز وحی و نخستین آیاتی که از قرآن بر پیامبر نازل شد در شب قدر از این ماه بود، رسول خدا ﷺ در غار حرا بود هنگامی که جبرئیل به سوی او آمد و به او گفت: «بخوان به نام پروردگارت که خلق کرد» و این اولین آیه از قرآن بود که نازل شد! قرآن به یکباره در شب قدر نازل شد سپس جبرئیل آن را قسمت به قسمت نازل کرد و این بیست و سه سال طول کشید!»

- ۱۶۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

«اهمیت شب قدر از آنجا می‌آید که این شب

پاسخ درست: «خداوند قرآن را در این شب یکباره نازل کرد!»

ترجمه و رد سایر گزینه‌ها:

(۱) حضور رسول خدا ﷺ در غار حرا است! (حضور حضرت در غار موجب اهمیت شب قدر نیست!)

(۳) مسلمانان در این شب به دعا و عبادت می‌پردازند! (علت اهمیت شب قدر نیست!)

(۴) مساوی است با ۲۳ سال!

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

«اولین آیه‌ای که نازل شد پیامبر ﷺ را امر می‌کرد بر.....»

پاسخ درست: خواندن به نام خالق جهان بزرگ! (ترجمه ﴿اقرأ باسم ربك الذي خلق﴾ است.)
ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) خواندن به نام پروردگار و مخلوقات با هم!

۲) اینکه بخواند چه کسی آسمان‌ها و زمین را خلق کرد!

۳) خواندن از کتاب بندگی و آفرینش جهان!

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

«خوردن و آشامیدن در این ماه به طور کلی ممنوع است!» (از طلوع تا غروب آفتاب ممنوع است نه به طور کلی!)
ترجمه سایر گزینه‌ها:

۱) نزول قرآن و ماه روزه از نظر زمانی بر یکدیگر منطبق هستند!

۳) ماه رمضان پیروی از اوامر الهی را به مسلمانان می‌آموزد!

۴) ماه رمضان جایگاه مهمی را برای خود در فرهنگ مسلمانان ثبت کرده است!

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

«الوحي» مختوم به یاء ماقبل مکسور نیست، لذا اصلاً منقوص نمی‌باشد؛ بلکه صحیح‌الآخر است. همچنین مجرور به کسره می‌باشد.

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

نکته: هرگاه در یک اسم ممدود، «الف» و «همزه» هر دو زائد باشند، آن اسم مؤنث و غیرمنصرف است، اما در صورتی که فقط «الف» زائد باشد، ولی «همزه» جزء حروف اصلی باشد، آن اسم، مذکر و منصرف است مثل «حراء». همچنین مجرور به کسره می‌باشد.

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

اشتباهات: حَمَلٌ ← حَمَلٍ / حَمْسِينَ ← حَمْسِينَ

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۸)

گزینه ۱: «عَبَّرَ ← عَبَّرٌ» فاعل و مرفوع است.

گزینه ۲: نوع استثنا، متصل مثبت است لذا کلمه «غیر» واجب‌النصب است.

گزینه ۳: «عَبَّرَ ← عَبَّرٌ» اسم «لیس» است.

گزینه ۴: نوع استثنا، متصل منفی است لذا کلمه «غیر» می‌تواند بنابر استثنا منصوب شود یا بدل از فاعل «مستثنی‌منه» شود و مرفوع گردد.

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۵ و ۷)

در گزینه ۱ «حیاء» مفعول‌له است ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب «قتالاً، حقاً، سبحان» مفعول مطلق هستند.

دقت: «محبین» در گزینه ۲، حال و در گزینه ۳ «متمیزاً»، خبر «کان» است.

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۶)

گزینه‌های ۱ و ۲ دربردارنده اسلوب «اغراء» است.

در گزینه ۳ اسلوب اغراء و تحذیر به کار نرفته است و «ایاکم» مفعول مقدم «أدعو» است.

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱۱)

«لام»‌های به‌کاررفته در گزینه‌های ۱ و ۴ جازمه و برای امر غایب هستند.

«لام» در گزینه ۲ جازه است.

فقط «لام» به‌کاررفته در گزینه ۳ ناصبه و برای بیان علت است.

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۸)

تمییز وزن، پیمانه، مساحت جازز است که مجرور نیز بیاید، ولی در سایر گزینه‌ها نصب تمییز واجب است.

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱۰)

«أولی - أكبر - أحق»: اسم بر وزن أفعال هستند و اسم تفضیل شمرده می‌شوند.

در گزینه ۴: «أکرّم» به معنای «اکرام کرد»، فعل ماضی از باب إفعال است.

(ویژه گروه علوم و معارف اسلامی)

تاریخ اسلام

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱)

مردمان بین‌النهرین و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس‌های ۳ تا ۵)

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۵)

- ۱۸۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)
 - ۱۸۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۱۲)
 - ۱۸۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
 - ۱۸۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * تاریخ ۱ (درس ۱۱)
 - ۱۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۰)
 - ۱۸۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۸)
 - ۱۹۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * تاریخ ۲ (درس ۱۴)
 - ۱۹۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
 - ۱۹۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۳)
 - ۱۹۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۱)
- از دیگر وظایف آن‌ها: اطمینان بخشی نسبت به وجود حضرت می‌باشد.

«جغرافیا» (ویژه گروه علوم و معارف اسلام)

»

- ۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۲)
 - سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.
 - سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.
- ۱۹۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافیا ۱ (درس ۹)
 - روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته‌اند، به شکل پلکانی هستند.
 - در روستاهای متمرکز، خانه‌های روستایی به هم چسبیده و کنار هم قرار دارند و طبیعی‌ترین نوع شکل‌گیری آن‌ها، در کنار منابع آب است.
- ۱۹۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)
 - محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید.
- ۱۹۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۱ (درس ۱)
 - علم «هواشناسی»: قوانین حاکم بر جو را به صورت مجزا و انفرادی مطالعه می‌کند.
 - «آب‌وهواشناسی»: اثر اصول و قوانین حاکم را بر مکان و زندگی انسان‌ها مورد مطالعه قرار می‌دهد.
- ۱۹۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)
 - این دو آب‌وهوا، برای رویش گیاه نامناسب‌اند:
 - علامت B ← آب‌وهوای خشک
 - علامت E ← آب‌وهوای بسیار سرد (قطبی)
- ۱۹۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱)
 - بررسی گزینه‌ها:
 - (۱) درست - نادرست ← در ناحیه‌بندی بر اساس معیارهایی آن را به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنند.
 - (۲) درست - درست
 - (۳) نادرست ← ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگونی دارد - درست
 - (۴) درست - درست
- ۲۰۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافی ۲ (درس ۳)
 - به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود.
 - جبهه‌های هوا مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن‌ها را از هم جدا می‌کنند.
- ۲۰۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۳)
 - بیابان‌های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند. مانند بیابان گبی - ترکستان - تکلک ماکان
- ۲۰۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۲ (درس ۱۰)
 - پاکستان با نظام فدرالی و عراق و جمهوری آذربایجان با نظام ناحیه‌ای و ترکیبی اداره می‌شود.
- ۲۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۲)
 - آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت فعالیت‌ها، تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین
- ۲۰۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جغرافی ۳ (درس ۱)
 - در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه‌ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.
- ۲۰۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافی ۳ (درس ۵)
 - بررسی موارد نادرست:
 - (الف) در گوشته فوقانی، حرکت همرفتی مواد موجب حرکت صفحات نسبت به هم می‌شود.
 - (د) در زیر صفحات (پلیت‌ها)، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین به حالت نیمه جامد و تا اندازه‌ای خمیرمانند است.

آزمون

کارنامه رتبه‌های بهرتر

رتبه‌های ا تا ۳۰۰۰

جزوه

فیلم

مشاوره

www.
arefonline.ir

مرکز مشاوره عارف

